

Program hospodárskeho rozvoja

a

sociálneho rozvoja obce

Močenok

2021 – 2027

(s výhľadom do roku 2030)

2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE MOČENOK 2021 – 2027 (S VÝHLADOM DO ROKU 2030)

Autorky:

©RNDr. Magdaléna NEMČÍKOVÁ, PhD., 2022

©RNDr. Daša OREMUSOVÁ, PhD., 2022

©RNDr. Hilda KRAMÁREKOVÁ, PhD., 2022

Foto na obálke: Obecný úrad Močenok, 2022

OBSAH

0	ÚVOD	4
1	ANALYTICKÁ ČASŤ	5
1.1	Situačná analýza obce	5
1.1.1	Vymedzenie územia	5
1.1.2	Prírodné pomery	5
1.1.3	Z histórie obce	9
1.1.4	Demografické pomery	10
1.1.4.1	Vývoj počtu obyvateľstva	11
1.1.4.2	Dynamika obyvateľstva	12
1.1.4.3	Štruktúry obyvateľstva	17
1.1.5	Ekonomická základňa	24
1.1.5.1	Štruktúra využitia pôdneho fondu	24
1.1.5.2	Trh práce	25
1.1.5.3	Majetok a rozpočet	35
1.1.6	Infraštruktúra	37
1.1.6.1	Sociálna infraštruktúra	37
1.1.6.2	Domový a bytový fond	42
1.1.6.3	Technická, informačná a environmentálna infraštruktúra ...	43
1.1.6.4	Dopravná infraštruktúra	44
1.1.7	Cestovný ruch	45
1.1.8	Kultúrny a spoločenský život	48
1.1.9	Environmentálne pomery	52
1.2	Výsledky ankety obyvateľov a podnikateľov	55
1.3	SWOT analýza obce	63
1.4	Hlavné faktory a disparity rozvoja obce	65
2	STRATEGICKÁ ČASŤ	67
2.1	Vízia obce	67
2.2	Integrované územné investície ako nástroj synergie opatrení a aktivít implementácie rozvojovej stratégie	67
3	PROGRAMOVÁ ČASŤ	70
3.1	Ex-post hodnotenie projektov obce za roky 2014 – 2020	70
3.2	Akčný plán projektov obce na roky 2021 – 2027	74
4	REALIZAČNÁ ČASŤ	76
5	FINANČNÁ ČASŤ	77
6	ZÁVER	79
7	ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV	80

0 ÚVOD

Zmenou spoločensko-ekonomického systému a najmä presunom viacerých kompetencií z pôsobnosti okresných úradov na obce sa na miestne samosprávne orgány presúvajú i rozhodnutia, akým smerom sa ich vývoj a rozvoj bude uberať.

Zákon o podpore regionálneho rozvoja č. 539/2008 Z. z. (v znení zákonov č. 309/2014 Z. z., č. 378/2016 Z. z., č. 58/2018 Z. z., č. 313/2018 Z. z., č. 221/2019 Z. z., č. 134/2020 Z. z.) ako jeden zo základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja územia definuje program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce (ďalej PHSR). PHSR je strednodobý programový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority v programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

Nové programové obdobie 2021 – 2027 prinieslo nielen vznik Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (<https://www.mirri.gov.sk/index.html>), avizované sú aj zmeny v legislatívnom a programovom zabezpečení nového programového obdobia (<https://www.partnerskadohoda.gov.sk/programove-obdobie-2021-2027/>).

PHSR obce Močenok je v súlade s existujúcimi dokumentmi vyššej hierarchickej úrovne:

- Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení zákonov č. 309/2014 Z. z., č. 378/2016 Z. z., č. 58/2018 Z. z., č. 313/2018 Z. z., č. 221/2019 Z. z., č. 134/2020 Z. z.),
- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020,
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030 (2020),
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) v znení KURS 2011,
- Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky na programové obdobie 2014-2020,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja (NSK) 2016 – 2022,
- Integrovaná územná stratégia (PHSR) NSK do roka 2030 (v príprave),
- Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja (2015),
- Stratégia rozvoja vidieka NSK 2016 – 2022,
- Strategický a marketingový plán rozvoja cestovného ruchu v NSK na roky 2014 – 2020,
- Stratégia rozvoja cyklotrás v NSK na roky 2021 – 2027,
- Stratégia miestneho rozvoja vedeného komunitou VITIS (2017).

PHSR obce Močenok zároveň nadväzuje aj na ďalšie dokumenty vypracované v predchádzajúcom programovom období:

- PHSR obce Močenok 2015 – 2020,
- Program odpadového hospodárstva obce Močenok na roky 2011 – 2015, resp. na roky 2016 – 2020,
- Program rozvoja bývania obce Močenok pre roky 2017 – 2021,
- Územný plán obce Močenok – Zmeny a doplnky č. 2 (Privalincová, 2016).

Ďalšie relevantné informačné zdroje, ktoré boli použité v procese tvorby tohto dokumentu, sú uvedené v jeho záverečnej kapitole.

PHSR obce Močenok treba chápať ako koncepčný dokument identifikujúci nielen hlavné problémy rozvoja obce ale i opatrenia, ktoré by mali k riešeniu týchto problémov prispieť. PHSR je podkladom pre naplnenie potrieb obyvateľov obce prostredníctvom rozvojových zámerov.

1 ANALYTICKÁ ČASŤ

1.1 SITUAČNÁ ANALÝZA

1.1.1 VYMEDZENIE ÚZEMIA

Obec Močenok leží v severovýchodnej časti okresu Šaľa v Nitrianskom samosprávnom kraji. Obec je tvorená jedným katastrálnym územím a štyrmi sídelnými jednotkami (Gorazdov, Močenok, Horná Kráľová a Hlavný závod). Na východe susedí Močenok s obcami patriacimi do okresu Nitra (Cabaj-Čápor a Jarok), na juhu s obcou Trnovec nad Váhom, okresným mestom Šaľa a obcou Dlhá nad Váhom. Na západe hraničí s obcou Šoporňa, pričom je táto západná hranica zároveň aj okresnou (okres Galanta) ako aj krajskou (Trnavský samosprávny kraj) hranicou. Na severozápade a severe susedí obec Močenok s Hornou Kráľovou (mapa 1).

Geografická poloha stredu obce (Obecný úrad Močenok) je určená súradnicami: 48°13' severnej geografickej šírky a 17°55' východnej geografickej dĺžky. Obcou prechádzajú cesty III. triedy č. 1689, 1655 a 1368, ktoré sa mimo územia obce napájajú na cesty vyššej kategórie. Napojenie na cestu R1 je cez obce Horná Kráľová, Hájske a Pata (cca 11 km). Okresné mesto Šaľa sa nachádza juhozápadne od obce a je vzdialené od nej necelých 10 km.

Močenok sa rozprestiera na Podunajskej nížine, pričom väčšia severovýchodná časť patrí do Podunajskej pahorkatiny a menšia, juhozápadná časť patrí do Podunajskej roviny. Stred obce leží v nadmorskej výške 130 m n. m. Najvyššie položené územie je v severovýchodnej časti obce (201,4 m n. m.) a najnižšie je položená juhozápadná časť – Dlhé lúky (117,4 m n. m.).

Celková rozloha obce je 46,39 km². Počet obyvateľov k 31. 12. 2021 dosiahol 4 356 osôb pri priemernej hustote 93,90 obyvateľov/km².

1.1.2 PRÍRODNÉ POMERY

Horninové prostredie

Územie obce Močenok v zmysle regionálneho geologického členenia zaradujeme prostredníctvom Rišňovskej priehlbiny do Podunajskej panvy (tab. 1).

Tab. 1 - Regionálne geologické členenie obce Močenok

oblasť	podoblasť	jednotky III. rádu	jednotky IV. rádu
Vnútrohorské panvy a kotliny	Podunajská panva	Trnavsko-dubnická panva	Rišňovská priehlbina

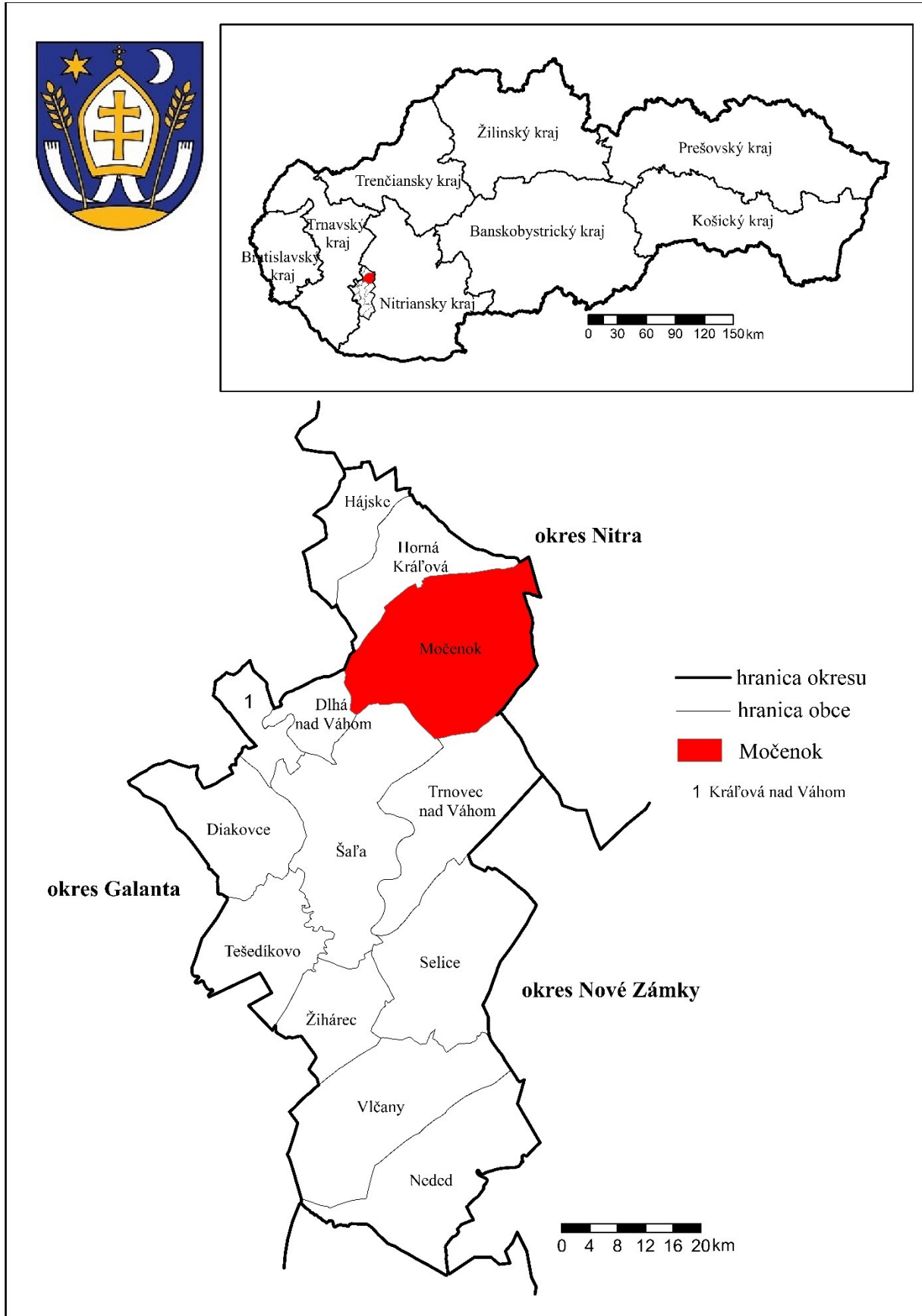
Zdroj: Vass a kol., 1988a, 1988b

V území dominujú štvrtohorné sedimenty. Na Podunajskej rovine a pozdĺž Dlhého kanála sa vyskytujú fluviálne sedimenty holocénneho veku. Východne od Dlhého kanála prevládajú eolické sedimenty a v úvalinách tvoria podložie deluviálno-fluviálne sedimenty pleistocénneho veku. V lokalite Síky sa vyskytujú organické sedimenty a pozdĺž kanálov v JZ časti obce sa ojedinele nachádzajú aj fluviálno-organické sedimenty.

Reliéf

Severovýchodná časť obce Močenok (intravilán a východne od neho) patrí v zmysle geomorfologického členenia do geomorfologického celku Podunajská pahorkatina, do jej podcelku Nitrianska pahorkatina. Územie intravilánu zaradujeme do časti Nitrianska tabuľa

Mapa 1 - Vymedzenie územia obce Močenok

a severovýchodnú časť obce do Zálužianskej pahorkatiny (tab. 2). Juhozápadná časť je súčasťou Podunajskej roviny.

Tab. 2 - Geomorfologické členenie obce Močenok

sústava	podsústava	provincia	subprovincia	oblasť	celok	podcelok	časť
Alpsko-himalájska	Panónska panva	Západo-panónska panva	Malá Dunajská kotlina	Podunajská nížina	Podunajská pahorkatina	Nitrianska pahorkatina	Zálužianska pahorkatina
							Nitrianska tabuľa
					Podunajská rovina		Novozámocké pláňavy

Zdroj: Mazúr, Lukniš, 1980

Nadmorská výška sa pohybuje v obci v rozpätí od 115 m n. m. (JZ časť obce) do 201,4 m n. m. (SV časť obce). Keďže sa celé územie nachádza pod 300 m n. m. zaraďujeme ho k nížinnému reliéfu.

Relatívna výšková členitosť významne ovplyvňuje charakter krajiny, jej estetickú hodnotu a je dôležitým ukazovateľom vhodnosti územia najmä pre poľnohospodárstvo a cestovný ruch. Podľa vymedzenia morfológicko-morfometrických typov reliéfu rozlišujeme na území viacero typov reliéfu. Juhozápadnú a zároveň aj najnižšiu časť územia zaraďujeme do nerozčlenených rovín, strednú časť v rámci intravilánu obce tvoria roviny – horizontálne a vertikálne rozčlenené a severovýchodnú časť zaraďujeme k mierne členitým pahorkatinám.

Klíma

Územie obce Močenok zaraďujeme do dvoch okrskov v rámci **teplej klimatickej oblasti**. Väčšia časť obce patrí do teplého, veľmi suchého okrsku s miernou zimou, menšia, severovýchodná časť do okrsku teplého, suchého s miernou zimou.

Priemerná ročná teplota sa v obci Močenok za obdobie rokov 1961 – 2010 pohybovala od 9,45°C (SV časť Podunajskej pahorkatiny) do 10,04 °C (JZ časť obce patriaca do Podunajskej roviny) - v roku 2021 bola priemerná ročná teplota vzduchu v roku 2021 10,75 °C. **Priemer ročných zrážok** za obdobie 1981 – 2010 bol od 530 mm (JZ časť obce) po 604 mm v lokalite Nový svet – v roku 2021 priemerné množstvo zrážok dosiahlo 577 mm.

V intraviláne obce sa v rokoch 1961 – 2010 vyskytovalo priemerne počas roka 59 jasných dní. Z hľadiska výskytu **hmiel** patrí územie obce do oblasti zníženého výskytu hmiel, pričom sa ich výskyt priemerne pohybuje v rozmedzí 20 – 45 dní do roka.

Vodstvo

Močenok hydrograficky zaraďujeme do vrchovinnno-nížinnej oblasti, pričom pre **vodné toky** tohto územia je charakteristický dažďovo-snehový typ režimu odtoku. Hlavným zdrojom vodnosti sú dažďové a snehové zrážky. Potoky majú vysokú vodnosť v mesiacoch február až apríl, najvyšší priemerný mesačný prietok býva zvyčajne nameraný v marci. Naopak v mesiaci september býva zaznamenaný najnižší priemerný mesačný prietok.

Východná časť obce, vrátane intravilánu patrí prostredníctvom Dlhého kanála (vodný tok IV. rádu) do povodia rieky Nitra (vodný tok III. rádu), do ktorej sa vlieva ako pravostranný prítok až na území okresu Nové Zámky. V intraviláne obce sa do Dlhého kanála vlieva jeho ľavostranný prítok Farský potok (vodný tok V. rádu). Na severe intravilánu sa z ľavej strany pripája do Dlhého kanála občasný vodný tok Vinohradnícky potok. Západnú hranicu obce tvorí ľavostranný prítok Váhu – vodný tok III. rádu – Zájarcie, do ktorého sa z ľavej strany vlievajú od severu vodné toky IV. rádu toku: Hornokráľovský kanál, Močenský

kanál a vodný tok Močenok-Veča. Časť západnej hranice obce tvorí aj ľavostranný prítok Hornokráľovského kanála – Sícky kanál.

Z hľadiska charakteristiky **podzemných vôd** zaraďujeme územie obce Močenok do dvoch hydrogeologických regiónov: do neogénu Nitrianskej pahorkatiny a kvartéru Váhu v Podunajskej nížine severne od čiar Šaľa – Galanta. V oboch regiónoch dominuje medzivrnná priepustnosť.

Pôdy

V rámci pedogeografických pomerov dominuje v zalesnenej časti **pôdny typ černoziem hnedozemná**. V odlesnenej časti, ktorá je poľnohospodársky využívaná, sú takisto najrozšírenejším **pôdnym typom černozieme**. Na východ od intravilánu obce sa vyskytujú najmä v subtypoch černoziem hnedozemná a karbonátová a juhozápadne od intravilánu v subtype čiernicová. Pozdĺž väčšiny vodných tokov sa nachádzajú **čiernice karbonátové** a pozdĺž Síckeho kanála a v lokalitách, kde dominujú fluviaľno-organické, resp. organické sedimenty sa vyskytujú **čiernice slancové**. V časti severne od cesty na Pereš (lokality Vinice, Nad vinicami a Hrušťovská) sa nachádzajú **regozeme černozemné**.

Dominantným **pôdnym druhom** v obci, určeným na základe zrnitosti pôdy, sú **stredne ťažké pôdy** a stredne ťažké pôdne typy – ľahšie. Južne od intravilánu a v juhozápadnej časti obce sa ojedinelo vyskytujú aj pôdy ľahké ako i ťažké. Na základe hĺbky a skeletnatosti pôd sa v obci vyskytujú **hlboké pôdy bez skeletu**.

Rastlinstvo

Územie Močenku z hľadiska **fyto geografického členenia** leží v panónskej floristickej oblasti, v obvode eupanónskej xerotermej flóry a v okrese Podunajská nížina. Fyto geograficko-vegetačné začlenenie územia obce znázorňuje tab. 3.

Tab. 3 - Fyto geograficko-vegetačné členenie obce Močenok

podzóna	oblasť	okres	podokres	obvod
dubová - nížinná	pahorkatinná	Nitrianska pahorkatina	Zálužianska pahorkatina	Zálužianska pahorkatina
			Bojnianska pahorkatina	
	rovinná	nemokrad'ový	lužný	

Zdroj: Plesník, 2002

Za súčasných klimatických, pôdnych a hydrologických pomerov bez vplyvu človeka by **prirodzenú vegetáciu** na území obce Močenok tvorili viaceré spoločenstvá. Najväčšiu časť by pokrývali dubovo-hrabové lesy panónske (*Quercus robur-Carpinenion betuli*), ktoré by vo vyšších a slnečnejších polohách vystriedali dubovo-cerové lesy (*Quercetum petraeae-cerris*). Pozdĺž povodia vodných tokov by rástli lužné lesy nížinné (*Ulmenion*) a v najteplejších častiach obce by sa vyskytovali dubové xerotermofilné lesy ponticko-panónske (*Aceri-Quercion*).

Reálnu vegetáciu tvoria juhovýchodne od Gorazdova, na hraniciach s obcou Trnovec nad Váhom, dubovo-brestovo-jaseňové lesy (*Ulmenion*) - tzv. tvrdé lužné lesy, s dominantnou drevinou dubom letným (*Quercus robur*), brestom hrabolistým (*Ulmus minor*) a jaseňom úzkolistým (*Fraxinus angustifolia*). Bylinné poschodie je tiež pomerne pestré.

V zalesnenej časti územia sa vyskytujú teplomilné ponticko-panónske dubové lesy na spraši a piesku (*Quercetum pubescenti-roboris*), dubovo-cerové lesy (*Quercetum petraeae-cerris*) s dubom cerovým (*Quercus cerris*) ako aj dubovo-hrabové lesy panónske (*Quercus robur-Carpinenion betuli*).

Väčšia časť intravilánu obce je odlesnená a premenená na kultúrnu step. Na väčšej ploche poľnohospodárskej pôdy sa pestujú obilniny, krmoviny. Biotopy líniových drevinných spoločenstiev vyskytujúce sa pozdĺž komunikácií, vodných tokov, na medziach medzi pozemkami, majú rôznorodé drevinné zloženie. V obci sa vyskytuje aj vegetácia trávno-bylinných spoločenstiev, pozdĺž vodných tokov vegetácia tečúcich vôd a pre intravilán je typická vegetácia ľudských sídiel. V oblasti okolo Síckeho a Hornokráľovského kanála sa vyskytuje vegetácia slanísk.

Živočíšstvo

V rámci **zoogeografického začlenenia** zaraďujeme obec Močenok v rámci terestrického biocyklu do panónskeho úseku provincie stepí a v rámci limnického biocyklu do pontokaspickej provincie - do podunajského okresu a do stredoslovenskej časti.

Zo **živočíšstva** prevažujú druhy kultúrnej stepi, ľudských sídiel a na vodné toky sú viazaní zástupcovia fauny vôd a ich brehov. Pre zalesnené časti obce je charakteristická fauna nížinných lužných lesov.

Živočíšstvo záhrad reprezentuje sýkorka uhliarka (*Parus ater*), drozd čierny (*Turdus merula*), jež východný (*Erinaceus concolor*), lasica myšožravá (*Mustela nivalis*), sojka škriekavá (*Garrulus glandarius*); **živočíšstvo poľí a lúk** hraboš poľný (*Microtus arvalis*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), vrana túlavá (*Corvus corone*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*); **živočíšstvo vôd** lieň (*Tinca tinca*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*), užovka fľakaná (*Natrix tessellata*); **živočíšstvo ľudských obydľí** myš domová (*Mus musculus*), vrabec domový (*Passer domesticus*), hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), holub hrivnák (*Columba palumbus*) a pod. K charakteristickým druhom **fauny listnatého lesa** patria jašterica zelená (*Lacerta viridis*), užovka stromová (*Elaphe longissima*), holub plúžik (*Columba oenas*), žlna zelená (*Picus viridis*), slávik krovinový (*Luscinia megarhynchos*), plch sivý (*Glis glis*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*), diviak lesný (*Sus scrofa*) a i. Okrem nápadných stavovcov žije v lesoch veľa nižších živočíchov. V pôde a na jej povrchu žijú predovšetkým dážďovka zemná (*Lumbricus terrestris*), slizniak karpatský (*Bielzia coerulans*), slimák záhradný (*Helix pomatia*), mravec lesný (*Formica rufa*). Z chrobákov tu nájdeme bystrušky, napr. bystrušku hladkú (*Carabus glabratus*). V teplejších listnatých lesoch nájdeme chrústa obyčajného (*Melolontha melolontha*), roháča veľkého (*Lucanus cervus*) a na listoch drevín a bylín kliešťa obyčajného (*Ixodes ricinus*).

Ochrana prírody

V rámci územnej ochrany sa v intraviláne obce nachádza maloplošné chránené územie CHA Močenský park, ktorý bol v roku 1982 vyhlásený na ploche 5,87 ha. Západne od intravilánu obce sa nachádza CHA Síky, ktorý bol vyhlásený v roku 2020 na ploche 40,17 ha. Toto územie je zároveň aj chráneným územím v rámci sústavy NATURA 2000 (UEV Síky). Predmetom ochrany sú biotopy európskeho významu: vnútrozemské slaniská a slané lúky, nížinné a podhorské kosné lúky so zreteľom na ochranu európsky významného druhu pichliač úzkolistý (*Cirsium brachycephalum*).

1.1.3 Z HISTÓRIE OBCE

Územie obce Močenok bolo podľa archeologických nálezov z lokality Brehy osídlené už v mezolíte (8 000-5 000 pred n. l.). Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1111, keď sa v Zoborskej listine spomína osada *Mussenic*. Názov obce bol podľa výskumov pravdepodobne odvodený od spojenia „močenikъ Klementъ“, ktoré sa vyskytuje v Kyjevských listoch. Tomuto mučeníkovi bol zasvätený aj kostol v osade, čo podporuje túto teóriu. Z hľadiska histórie územia je dôležitá aj miestna časť Gorazdov, ktorá bola podľa

odborníkov rodiskom sv. Gorazda (blízky spolupracovník Konštantína a Metoda). Gorazdov bol až do 14. stor. samostatnou dedinou. Aj keď je dnes len miestnou časťou, má dôležitý význam pre súčasné kultúrne dianie v obci (pravidelne organizované podujatie - celonárodný festival kresťanského divadla Gorazdov Močenok).

V roku 1598 existovalo v obci 90 domov a „*Mochionok*“ tak patril k väčším mestečkám Nitrianskeho biskupstva na dolnej Nitre. Mestečko malo klasickú správu na čele s richtárom a obecnou radou. V roku 1599 bol Močenok vypálený a vyľudnený, ale vďaka iniciatíve biskupstva bol čoskoro obnovený a osídlený.

V druhej tretine 18. stor. vybuďovali v Močenku neskorobarokový kaštieľ, ktorý slúžil ako letné sídlo nitrianskym biskupom. Objekt bol viackrát prestavaný a v r. 1840 zbúraný. V r. 1840-1848 bol vybudovaný v blízkosti pôvodného kaštieľa nový jednopodlažný neskoroklasicistický kaštieľ. Na hospodársky rozvoj mestečka, mala okrem poľnohospodárstva vplyv aj existencia dvoch tehelní, či získavanie soli na výrobu pušného prachu zo slaniska Síky. Okrem kaštieľa sa v mestečku nachádzala aj škola a chudobinec. V r. 1848 žilo v Močenku 1 854 a napr. v r. 1910 ich bolo už 3 878.

Na začiatku 20. stor. došlo k vyvrtaniu niekoľkých artézskych studní a život obyvateľov sa skvalitnil aj v r. 1940-1941, kedy bola obec elektrifikovaná. Najväčšia zmena názvu obce sa udiala v r. 1951, kedy bola premenovaná na *Sládečkovce*. Toto pomenovanie dostala podľa Michala Sládečka, ktorý v r. 1922 bol postrelený pri štrajku poľnohospodárov. Okrem poľnohospodárskeho družstva mohli obyvatelia obce nájsť od r. 1959 prácu aj v mlyne, ktorý patril pod Nitrianske pekárne. Hospodársky rozmach obce mal vplyv aj na rast obyvateľstva. V r. 1960 žilo v obci 5 600 obyvateľov, pričom k obci patrila aj v súčasnosti samostatná obec Horná Kráľová. V roku 1973 sa v obci dostavalo zdravotné stredisko a v 90.-tych rokoch sa vybuďoval vodovod, nová materská škôlka, knižnica a obec sa splynifikovala.

Ďalším prelomovým obdobím bol pád komunistického režimu v r. 1989, ktorý podmienil prechod z centrálne riadeného hospodárstva na trhové hospodárstvo a vznik súkromného sektoru. Od 1.7.1992 sa obec opätovne premenovala na *Močenok*.

Detailnejšie informácie o histórii sú uvedené v monografii obce od Keresteša a kol. (2020).

1.1.4 DEMOGRAFICKÉ POMERY

Súčasný stav demografického potenciálu je výsledkom dlhodobého populačného a hospodárskeho vývoja obce. Je hlavným predpokladom rozvoja obce Močenok. Prejavuje sa vo viacerých demografických špecifikách, ktoré pôsobia na vývoj jej ľudských zdrojov. Základné demografické ukazovatele obce Močenok sú dokumentované v tab. 4.

Obec dosahuje vysokú hustotu obyvateľov na 1 km², ktorá má hodnotu 93,90 obyvateľov na km², čo je napriek tomu pod priemerom okresu Šaľa (144,64 obyvateľov na km²) ale i Nitrianskeho samosprávneho kraja (106,86 obyvateľov/km²) a Slovenskej republiky (111,13 obyvateľov/km²).

Tab. 4 - Základné demografické ukazovatele obce Močenok

Územie	Plocha v km ²	Počet obyvateľov					Index rastu			Hustota zaľudnenia na km ²
		r. 1991	r. 2001	r. 2011	r. 2021	z toho ženy	2001/1991	2011/2001	2021/1991	
Močenok	46,39	4179	4338	4283	4356	2166	103,80	98,73	104,24	93,90
okres Šaľa	355,90	54159	54313	53258	51477	26140	100,28	98,06	95,05	144,64
NSK	6343,73	715917	712860	689564	677900	347300	99,57	96,73	94,69	106,86
SR	49034,07	5274335	5402715	5404322	5449270	2783894	102,43	100,03	103,32	111,13

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 1991, 2001, 2011, 2021, ŠÚ SR, 2022

1.1.4.1 Vývoj počtu obyvateľstva

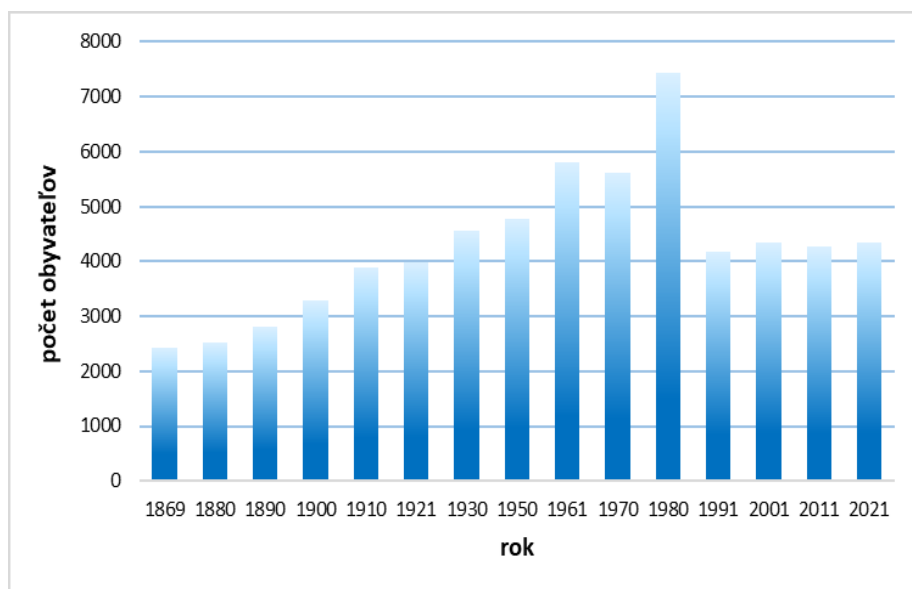
Vývoj počtu obyvateľstva obce Močenok (tab. 5, graf 1) bol nerovnomerný, charakteristický striedaním obdobia rastu s obdobím poklesu.

Obdobie od prvého oficiálneho sčítania ľudu (r. 1869) do r. 1961 sa vyznačovalo rastom počtu obyvateľov, kedy počet obyvateľov vzrástol o 3 383 osôb tzn. o 239,7 %. Po ňom nasledoval mierny pokles v období 80-tych a 90-tych rokov, pričom v roku 1980 dosiahol síce stav 7 437 osôb, ale v tomto období bola súčasťou obce aj dnes samostatná obec Horná Kráľová so 4 980 obyvateľmi. Obec Močenok (v tom čase Sládečkovce) mala teda v roku 1980 spolu s Gorazdovom 5 087 obyvateľov. Počet obyvateľov klesal ďalej a v r. 1991 dosiahol 4 179 obyvateľov. Mierny nárast zaznamenávame v r. 2001 pri počte 4 338. V nasledujúcom období opäť nastáva pokles a regresívny vývoj, ktorý vystriedal opätovný mierny nárast počtu obyvateľov.

V súčasnosti obec Močenok s počtom obyvateľov 4 356 (k 1. 1. 2021) patrí k väčším obciam okresu Šaľa.

Tab. 5 a graf 1 - Vývoj počtu obyvateľov obce Močenok podľa sčítaní obyvateľov (r. 1869 - 2021)

Rok	Počet obyvateľov	
	Močenok	z toho Gorazdov
1869	2421	
1880	2517	
1890	2814	
1910	3283	
1921	3988	
1930	4564	
1950	4786	142
1961	5804	167
1970	5624	118
1980	7437	107
1991	4179	54
2001	4338	36
2011	4283	
2021	4356	

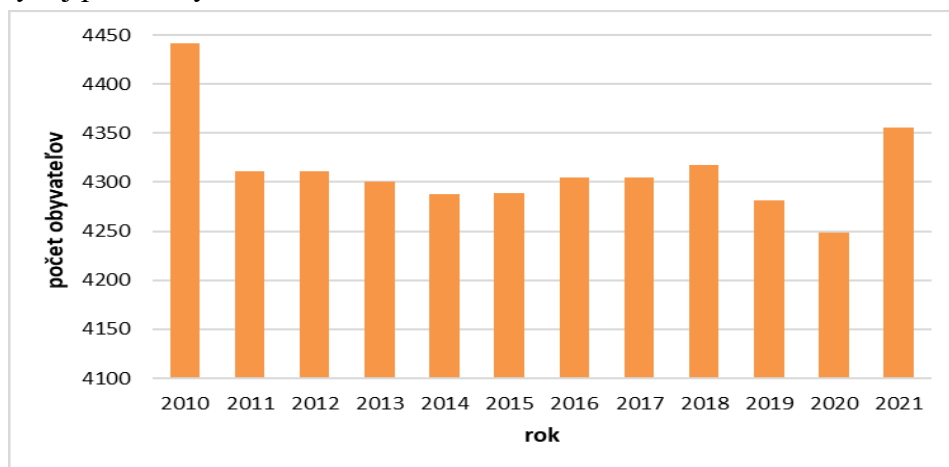

Zdroj: Retrospektívni lexikon obcí ČSSR 1850-1970; Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 1980, 1991, 2001, 2011, ŠÚ SR, 2021, spracované autorkami

Nerovnomerný vývoj obyvateľov pokračoval aj po roku 2010. Možno v ňom sledovať (tab. 6, graf 2) obdobie poklesu (o 131 osôb) do roku 2011, po ktorom nasleduje stagnácia v r. 2012. Od r. 2013 počet obyvateľov do r. 2014 opäť poklesol o 12 osôb. Následne nastáva mierny nárast počtu obyvateľov, ktorý v r. 2018 dosiahol 4 317 osôb. V nasledujúcom roku počet obyvateľov opäť klesol o 36 osôb a znižovanie počtu obyvateľov sledujeme aj v r. 2020 na 4 249 osôb. V r. 2021 počet obyvateľov obce opäť mierne stúpol na 4 356 obyvateľov.

Medziročný index rastu (tab. 6), ktorý dokumentuje tento nerovnomerný vývoj dosiahol najnižšiu hodnotu 97,05 % v r. 2011, čím nastal pokles o 131 osôb proti roku 2010. Naopak najvyššia hodnota medziročného indexu rastu bola sledovaná v roku 2021 pri hodnote 102,52 %, čo znamenalo nárast počtu obyvateľov o 107 osôb.

Graf 2 - Vývoj počtu obyvateľov obce Močenok v období rokov 2010 – 2021

Zdroj: ŠÚ SR, 2022, Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2021, spracované autorkami

Tab. 6 - Vývoj počtu obyvateľov a medziročného indexu rastu/poklesu obyvateľov v obci Močenok v období rokov 2010 - 2021

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Počet obyvateľov											
Močenok	4442	4311	4311	4300	4288	4289	4305	4305	4317	4281	4249	4356
Územie	Medziročný index rastu/poklesu											
Močenok	100	97,05	100,00	99,74	99,72	100,02	100,37	100,00	100,28	99,17	99,25	102,52
okres Šaľa	100	99,85	99,93	99,69	99,67	99,55	99,65	99,76	99,76	99,87	101,23	99,85
NSK	100	99,83	99,75	99,75	99,65	99,74	99,69	99,70	99,65	99,59	100,30	99,83
SR	100	100,12	100,09	100,10	100,09	100,17	100,14	100,13	100,14	100,03	99,54	100,12

Zdroj: DATAcube ŠÚ SR, 2022, Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2021, spracované autorkami

1.1.4.2 Dynamika obyvateľstva

Vývoj počtu obyvateľov je výsledkom celkového pohybu obyvateľstva tzn. prirodzenej a migračnej mobility. V roku 2020 sa celkový pohyb obyvateľstva prejavil celkovým úbytkom obyvateľov v hodnote -7,46 ‰ (tab. 7).

Prirodzený pohyb je tvorený dvomi základnými procesmi – narodením a zomretím. Vývoj natality mal od roku 2010 kolísavý trend (tab. 8 a graf 3). Priemerne sa v sledovanom období rokov 2001 až 2020 každoročne narodilo 42 detí. Najväčší počet detí (50) sa narodil v roku 2012, naopak najmenej detí sa narodilo v roku 2015 (31). Za celé sledované obdobie rokov 2010 až 2020 sa v obci narodilo 463 detí.

Tab. 7 - Pohyb obyvateľstva obce Močenok (r. 2020)

Územie	Natalita		Mortalita		Prirodzený prírastok/úbytok		Imigrácia		Emigrácia		Migračný prírastok/úbytok		Celkový prírastok/úbytok	
	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰
Močenok	44	10,26	59	13,75	-15	-3,50	43	10,02	60	13,99	-17	-3,96	-32	-7,46
okres Šaľa	430	8,35	603	11,71	-173	-3,36	376	7,30	462	8,97	-86	-1,67	-259	-5,03
NSK	5832	8,67	8379	12,45	-2547	-3,78	2895	4,30	3146	4,67	-251	-0,37	-2798	-4,16
SR	56650	10,38	59089	10,82	-2439	-0,45	6775	1,24	2428	0,45	4347	0,80	1908	0,35

Zdroj: DATAcube ŠÚ SR, 2022, spracované autorkami

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

Počet živonarodených detí prepočítaných na 1000 obyvateľov stredného stavu dokumentuje hrubá miera živorodenosti, ktorá sa pohybovala v rozpätí 7,23 ‰ (r. 2015) až 11,59 ‰ (r. 2012). V roku 2020 dosiahla hodnotu 10,26 ‰. V obci sa narodí o 2 deti viac v prepočte na 1000 obyvateľov ako v okrese Šaľa (8,35 ‰) a v NSK (8,67 ‰), čo poukazuje na pozitívnejší vývoj. V porovnaní s priemerom Slovenskej republiky (10,38 ‰) dosahuje obec o 0,12 percentuálneho bodu nižšie hodnoty. Natalita je odrazom súčasného trendu v demografickom správaní mladého obyvateľstva, u ktorého sa pôrodnosť žien posúva do vyšších vekových kategórií pri nižšom počte plánovaných detí (1 až 2).

Tab. 8 - Vývoj živonarodených detí v obci Močenok v období rokov 2010 - 2020

Územie	m. j.	Rok										
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Močenok	abs.	41	37	50	39	40	31	46	47	47	41	44
	‰	9,22	8,62	11,59	9,04	9,34	7,23	10,68	10,88	10,89	9,55	10,26
okres Šaľa	‰	9,62	10,34	9,44	9,06	9,02	9,16	9,04	10,13	8,58	9,16	8,35
NSK	‰	9,27	9,67	8,72	8,47	8,82	8,60	9,06	9,17	8,88	8,99	8,67
SR	‰	11,13	11,27	10,27	10,13	10,16	10,26	10,60	10,66	10,59	10,46	10,38

Zdroj: DATAcube ŠÚ SR, 2022, spracované autorkami

Druhým základným pohybom v prirodzenom pohybe je úmrtnosť, ktorá sa podpisuje na znižovaní počtu obyvateľov (tab. 9, graf 3). V sledovanom období v obci zomrelo 516 obyvateľov. Najväčšia úmrtnosť bola v roku 2020, kedy aj vplyvom pandémie Covid-19, zomrelo 59 osôb. Najmenšia úmrtnosť bola zaznamenaná v roku 2010, kedy zomrelo 36 osôb. Vyššia úmrtnosť sa viaže na vyššie vekové kategórie obyvateľov obce. Hrubá miera úmrtnosti v období rokov 2010 až 2020 sa pohybuje v rozpätí 8,09 ‰ (r. 2010) po 13,75 ‰ (r. 2020). V roku 2020 zomrelo 59 osôb, čo predstavuje 13,75 ‰. Miera úmrtnosti v obci dosahuje nadpriemernú úroveň v porovnaní s okresom Šaľa (11,71 ‰), Nitrianskym samosprávnym krajom (12,45 ‰) a Slovenska (10,82 ‰).

Tab. 9 - Vývoj mortality (zomretých) v obci Močenok v období rokov 2010 - 2020

Územie	m. j.	Rok										
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Močenok	abs.	36	51	46	44	46	53	39	50	40	52	59
	‰	8,09	11,88	10,67	10,20	10,75	12,35	9,06	11,58	9,27	12,11	13,75
okres Šaľa	‰	10,13	10,67	10,12	9,60	10,34	10,57	9,74	11,51	11,03	10,67	11,71
NSK	‰	11,12	10,98	11,17	10,97	11,14	11,45	11,13	11,37	11,43	11,19	12,45
SR	‰	9,84	9,62	9,70	9,63	9,48	9,93	9,64	9,92	9,97	9,76	10,82

Zdroj: DATAcube ŠÚ SR, 2022, spracované autorkami

V bilancii prirodzeného pohybu obyvateľov obce (tab. 10, graf 3) sa prejavuje úbytok obyvateľov, spôsobený prevládajúcou úmrtnosťou nad pôrodnosťou, čo je charakteristické pre takmer celé obdobie okrem rokov 2010, 2012, 2016 a 2018, kedy boli dosiahnuté kladné hodnoty prirodzeného pohybu, čo znamená, že počet narodených detí prevýšil počet zomrelých osôb. Najvyšší prirodzený prírastok obyvateľov bol v r. 2016 v hodnote 1,63 ‰. Najnižší prirodzený úbytok obyvateľov obce bol uprostred sledovaného obdobia v roku 2015, kedy dosiahol -5,13 ‰. V roku 2020 prirodzený úbytok obyvateľov dosiahol hodnotu -15 osôb. V prepočte na 1000 obyvateľov dosiahol tak prirodzený úbytok v r. 2020 hodnotu -3,50 ‰, čo porovnateľná hodnota ako má populácia okresu Šaľa (-3,36 ‰) a NSK (-3,78 ‰), ale negatívnejšia hodnota ako vykazuje populácia Slovenska (-0,45 ‰).

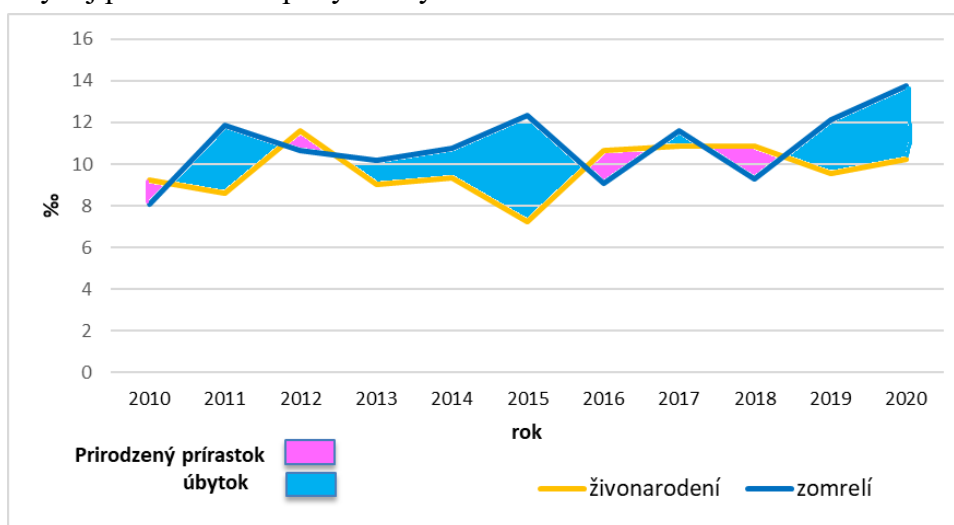
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

Tab. 10 - Vývoj prirodzeného prírastku (úbytku) obyvateľstva obce Močenok v r. 2010 - 2020

Územie	m. j.	Rok										
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Močenok	abs.	5	-14	4	-5	-6	-22	7	-3	7	-11	-15
	%	1,12	-3,26	0,93	-1,16	-1,40	-5,13	1,63	-0,70	1,62	-2,56	-3,50
okres Šaľa	%	-0,50	-0,34	-0,68	-0,55	-1,32	-1,41	-0,71	-1,38	-2,44	-1,51	-3,36
NSK	%	-1,85	-1,32	-2,44	-2,50	-2,33	-2,85	-2,07	-2,20	-2,54	-2,20	-3,78
SR	%	1,28	1,65	0,57	0,51	0,68	0,33	0,96	0,75	0,61	0,70	-0,45

Zdroj: DATAcube ŠÚ SR, 2022, spracované autorkami

Graf 3 - Vývoj prirodzeného pohybu obyvateľstva obce Močenok v období r. 2010 - 2020

Zdroj: ŠÚ SR, 2022, spracované autorkami

Počet obyvateľov je ovplyvňovaný aj zmenou trvalého bydliska – **migračnou mobilitou** (tab. 11, graf 4), ktorá je výsledkom imigrácie (pristáňovaných) a emigrácie (vystáňovaných), ktoré sa podpisujú na jeho raste, resp. poklese.

Za obdobie rokov 2010 - 2020 sa do obce pristáňovalo 572 obyvateľov (tab. 8, graf 4). Najväčšia imigrácia bola v rokoch 2011 a 2015, kedy sa do obce pristáňovalo 72 osôb. Rozpätie pristáňovania bolo od 43 osôb (r. 2013 a 2020) do 72 osôb (r. 2011 a 2015).

Tab. 11 - Vývoj pristáňovaných obyvateľov do obce Močenok v období rokov 2010 - 2020

Územie	m. j.	Rok										
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Močenok	abs.	49	72	44	43	37	72	63	57	53	39	43
	%	11,02	16,77	10,20	9,97	8,64	16,78	14,63	13,20	12,28	9,08	10,02
okres Šaľa	%	8,10	6,94	7,26	7,32	8,38	7,85	7,69	8,46	6,79	7,75	7,30
NSK	%	4,77	4,64	4,97	4,59	4,78	4,57	5,05	4,71	5,16	4,67	4,30
SR	%	0,97	0,90	1,00	0,95	0,99	1,29	1,42	1,32	1,33	1,29	1,24

Zdroj: DATAcube ŠÚ SR, 2022, spracované autorkami

V roku 2020 počet pristáňovaných predstavoval 43 osôb, čo predstavovalo 10,02 %. Táto hrubá miera imigrácie umožňuje porovnanie strednej hodnoty populácie obce Močenok s populáciami okresu Šaľa, Nitrianskym samosprávnym krajom, ale i s populáciou Slovenska. V prepočte na 1000 obyvateľov sa do obce pristáňuje o trochu obyvateľov viac ako do okresu Šaľa, o 6 osôb viac ako do NSK a až o 9 obyvateľov viac na 1000 obyvateľov slovenskej populácie.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

Druhým ukazovateľom migračnej mobility je emigrácia. Dosahuje približne rovnaké hodnoty ako imigrácia. Celkovo sa za obdobie rokov 2010 - 2020 z obce vysťahovalo 546 obyvateľov. Rozpätie vysťahovania bolo od 33 osôb (r. 2011) do 64 v roku 2019. V roku 2020 sa z obce vysťahovalo 60 osôb. Vývoj emigrácie z obce zobrazuje tab. 12 a graf 4.

Tab. 12 - Vývoj vysťahovaných obyvateľov z obce Močenok v období rokov 2010 - 2020

Územie	m. j.	Rok										
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Močenok	abs.	44	33	48	49	43	49	54	54	48	64	60
	‰	9,89	7,69	11,13	11,36	10,04	11,42	12,54	12,50	11,12	14,90	13,99
okres Šaľa	‰	8,23	8,57	9,54	9,85	10,04	11,52	9,94	10,92	11,20	10,77	8,97
NSK	‰	4,22	4,40	4,21	4,61	4,99	5,23	5,55	5,58	5,60	5,97	4,67
SR	‰	0,35	0,35	0,37	0,51	0,67	0,71	0,70	0,64	0,61	0,62	0,45

Zdroj: DATAcube ŠÚ SR, 2022, spracované autorkami

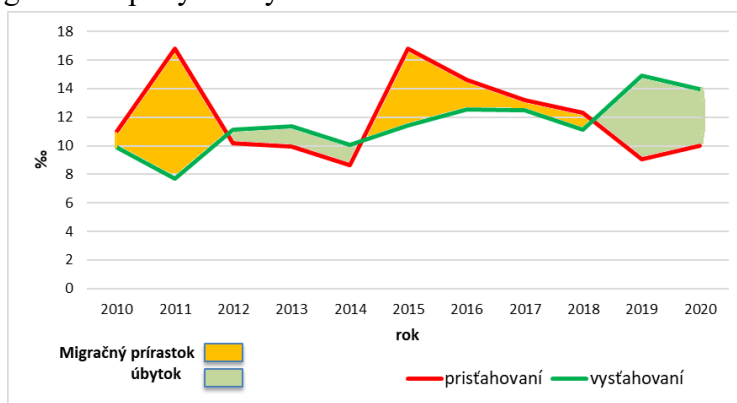
V prepočte na 1000 obyvateľov sa emigrácia pohybuje v rozpätí od 7,69 ‰ (r. 2011) do 14,90 ‰ (r. 2019). V roku 2020 bola hrubá miera emigrácie vyššia ako v okrese Šaľa (8,97 ‰), NSK (4,67 ‰) a SR (0,45 ‰). Na základe imigračnej a emigračnej mobility je možno obec charakterizovať ako obec s migračným prírastkom (tab. 13, graf 4). Aj keď za dané obdobie sa do obce prisťahovalo len o 26 viac obyvateľov, ako sa z nej odsťahovalo. Pozitívne migračné saldo v obci bolo zaznamenané v 6 rokoch z 11. Migračný úbytok bol v roku 2012 a predstavoval -4 obyvateľov, v rokoch 2013 a 2014 pri počte -6 osôb a v rokoch 2019 (-25 osôb) a 2020 (-17 osôb). Najvyšší migračný prírastok bol v roku 2011, kedy sa do obce prisťahovalo 72 obyvateľov. V roku 2020 bolo migračné saldo -17 osôb tzn. -3,96 ‰. V porovnaní okresom Šaľa (-1,67 ‰) a NSK (-0,37 ‰), ktoré majú záporné migračné saldo, má obec rovnaký negatívny vývoj na rozdiel od celoslovenských hodnôt (0,80 ‰).

Tab. 13 - Vývoj migračného prírastku resp. úbytku obyvateľstva obce Močenok v období rokov 2010 - 2020

Územie	m. j.	Rok										
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Močenok	abs.	5	39	-4	-6	-6	23	9	3	5	-25	-17
	‰	1,12	9,09	-0,93	-1,39	-1,40	5,36	2,09	0,70	1,16	-5,82	-3,96
okres Šaľa	‰	-0,13	-1,63	-2,28	-2,53	-1,66	-3,67	-2,25	-2,45	-4,41	-3,02	-1,67
NSK	‰	0,56	0,23	0,75	-0,03	-0,21	-0,66	-0,49	-0,87	-0,44	-1,31	-0,37
SR	‰	0,62	0,55	0,63	0,44	0,32	0,58	0,72	0,68	0,73	0,67	0,80

Zdroj: DATAcube ŠÚ SR, 2022, spracované autorkami

Graf 4 - Vývoj migračného pohybu obyvateľov obce Močenok v období rokov 2010 - 2020

Zdroj: DATAcube ŠÚ SR, 2022, spracované autorkami

Vývoj celkového pohybu obyvateľstva v období rokov 2010 - 2020 nadobúdala v obci pozitívne ale i negatívne hodnoty. Na začiatku sledovaného obdobia v rokoch 2010 - 2011 zaznamenávame celkový prírastok, ktorý bol podmienený najmä pozitívnymi hodnotami migračného salda (tab. 14, graf 5).

Tab. 14 - Vývoj celkového prírastku (úbytku) obyvateľov obce Močenok v r. 2010 - 2020

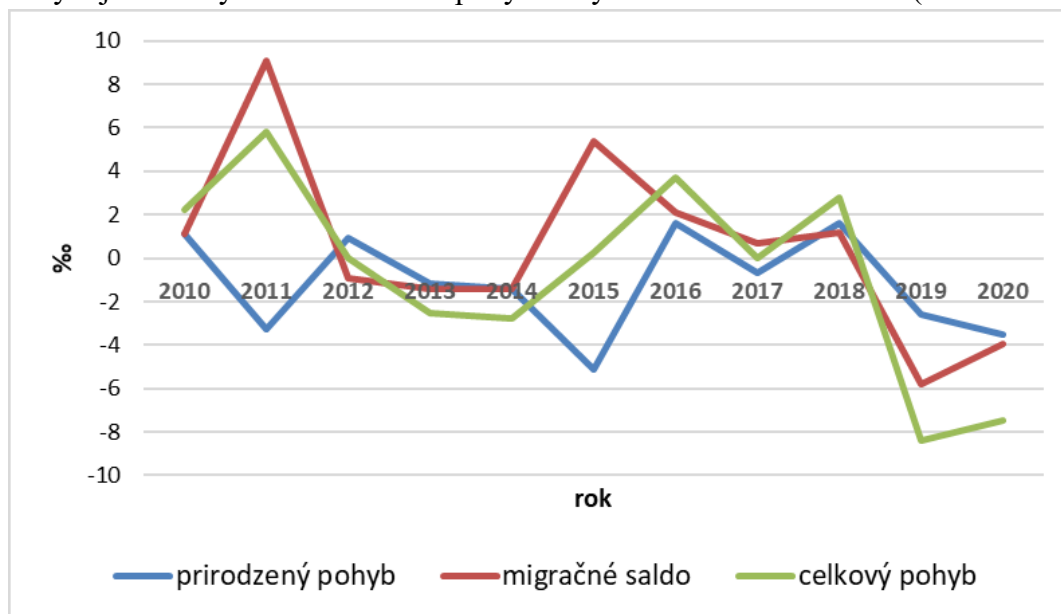
Územie	m. j.	Rok										
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Močenok	abs.	10	25	0	-11	-12	1	16	0	12	-36	-32
	‰	2,25	5,82	0,00	-2,55	-2,80	0,23	3,72	0,00	2,78	-8,38	-7,46
okres Šaľa	‰	-0,63	-1,97	-2,95	-3,08	-2,99	-5,07	-2,96	-3,83	-6,85	-4,53	-5,03
NSK	‰	-1,29	-1,08	-1,69	-2,53	-2,54	-3,50	-2,57	-3,07	-2,98	-3,51	-4,16
SR	‰	1,91	2,20	1,21	0,95	1,00	0,90	1,67	1,43	1,34	1,37	0,35

Zdroj: DATAcube ŠÚ SR, 2022, spracované autorkami

V rokoch 2012 a 2017 bol celkový prírastok obyvateľstva nulový. Obdobie rokov 2013 - 2014 bolo charakteristické celkovým úbytkom obyvateľstva, ktoré vystriedal celkový prírastok obyvateľstva v rokoch 2015, 2016 a 2018. Posledné dva roky opäť zaznamenávame v obci celkový úbytok obyvateľstva. Počas celého sledovaného obdobia sa tak celkový pohyb obyvateľstva pohyboval v rozpätí -36 osôb (-8,38 ‰) po 25 osôb (5,82 ‰). V roku 2020 sledujeme v obci celkový úbytok obyvateľstva v počte -32 osôb, tzn. -7,46 ‰.

V porovnaní okresom Šaľa (-5,03 ‰) a NSK (-4,16 ‰) má obec negatívnejší vývoj. Súčasná veková štruktúra populácie ako i jej mobilita neumožňuje populácii obce rásť z vnútorných zdrojov, a preto je potrebné klásť väčší dôraz na vytváranie podmienok pre udržanie, resp. prítiahnutie mladého obyvateľstva do obce.

Graf 5 - Vývoj základných ukazovateľov pohybu obyvateľov obce Močenok (r. 2010 - 2020)

Zdroj: DATAcube ŠÚ SR, 2022, spracované autorkami

Na vývoj počtu obyvateľov vplyvajú i ďalšie demografické javy ako sú sobášnosť a rozvodovosť. Sobášnosť (tab. 15) vykazuje kolísavé hodnoty, ktoré sa pohybujú v rozpätí od 12 (r. 2012) po 28 (r. 2011). V roku 2020 manželstvo uzatvorilo 16 dvojíc (3,73 ‰). Priemerné hodnoty sobášnosti sú v obci takmer vyrovnané v porovnaní s priemernými hodnotami sobášnosti v okrese Šaľa (3,69 ‰), NSK (4,04 ‰) a SR (4,35 ‰).

Tab. 15 - Vývoj počtu sobášov obyvateľov obce Močenok v období rokov 2010 - 2020

Územie	m. j.	Rok										
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Močenok	abs.	18	28	12	20	21	17	27	25	22	17	16
	‰	4,05	6,52	2,78	4,64	4,91	3,96	6,27	5,79	5,10	3,96	3,73
okres Šaľa	‰	3,88	4,77	3,86	4,11	4,22	4,88	4,48	5,04	4,77	4,49	3,69
NSK	‰	4,10	4,23	4,25	4,37	4,62	4,86	5,02	5,42	5,42	5,02	4,04
SR	‰	4,68	4,75	4,81	4,71	4,94	5,31	5,51	5,76	5,73	5,44	4,35

Zdroj: DATAcube ŠÚ SR, 2022, spracované autorkami

Kým sobášnosť je pozitívny jav, rozvodovosť je negatívny jav, ktorý vedie k rozpadu rodiny. Počet rozvodov v obci sa pohybuje v rozpätí od 5 (r. 2015) po 11 (r. 2010 a 2014). V roku 2020 boli evidované v obci 4 rozvody. Hrubá miera rozvodovosti v obci (0,93 ‰ v roku 2020) je s porovnaním okresom Šaľa (1,75 ‰), NSK (1,70 ‰) a SR (1,52 ‰) podstatne nižšia (tab. 16)

Tab. 16 - Vývoj rozvodovosti obyvateľov obce Močenok v období rokov 2010 - 2020

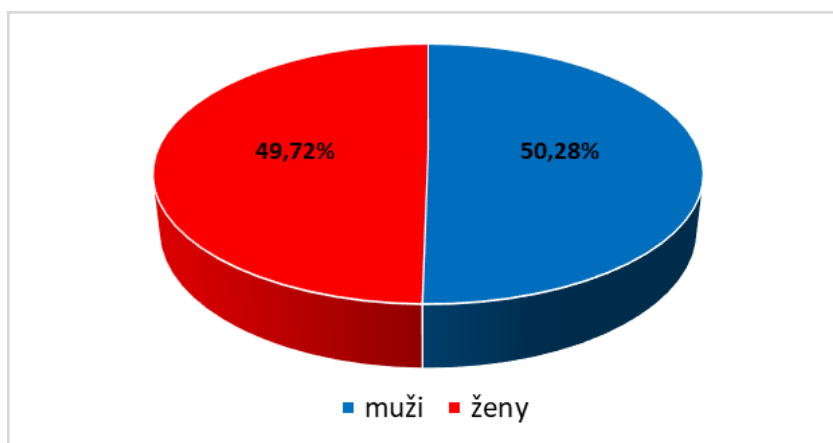
Územie	m. j.	Rok										
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Močenok	abs.	11	8	9	7	11	5	9	6	9	5	4
	‰	2,47	1,86	2,09	1,62	2,57	1,17	2,09	1,39	2,09	1,16	0,93
okres Šaľa	‰	2,45	2,03	2,11	2,25	2,10	1,79	1,34	2,22	2,29	1,63	1,75
NSK	‰	2,31	2,21	2,18	2,23	2,04	1,90	1,95	1,91	1,93	1,88	1,70
SR	‰	2,21	2,06	2,03	2,02	1,94	1,81	1,71	1,77	1,76	1,74	1,52

Zdroj: DATAcube ŠÚ SR, 2022, spracované autorkami

1.1.4.3 Štruktúry obyvateľstva

K základným charakteristikám demografického potenciálu patrí jeho zloženie. V štruktúre obyvateľstva podľa pohlavia (tab. 4, graf 6) prevládajú v malej miere muži, ktorí sa na celkovej populácii obce podieľajú 50,28 % (r. 2021).

Graf 6 - Štruktúra obyvateľstva obce Močenok podľa pohlavia (r. 2021)

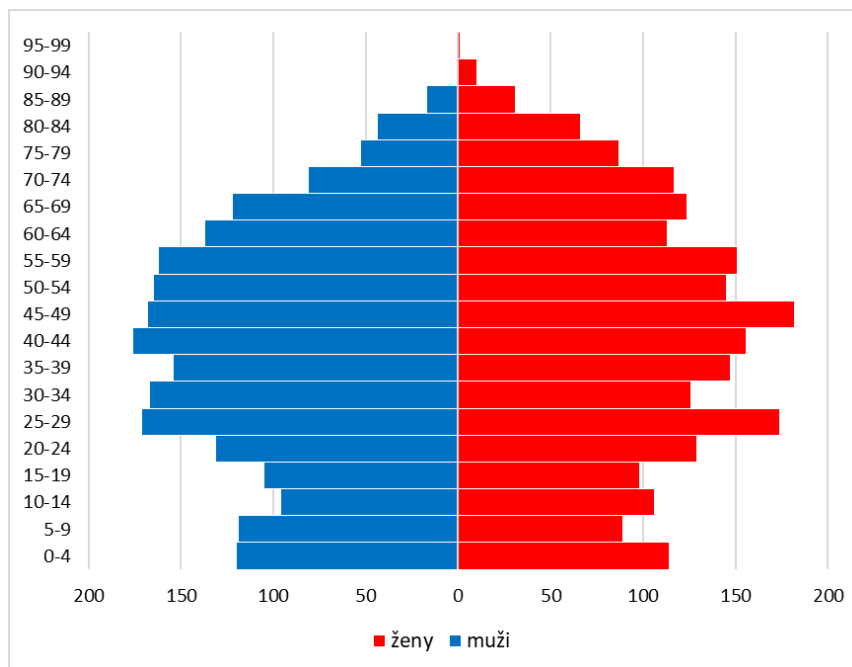

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2021, spracované autorkami

Muži dominujú v mladších a stredných vekových skupinách, naopak ženy majú silnejšie zastúpenie vo vyšších vekových kategóriách, pretože sa dožívajú vyššieho veku (graf 7). Vzhľadom na zastúpenie jednotlivých vekových skupín môžeme populáciu obce označiť

ako regresívny typ, kedy sa najmenej obyvateľov vyskytuje v detskej zložke a naopak najviac v poreprodukčnej zložke. Populačné procesy charakterizuje klesajúci trend detskej zložky a v dlhšom časovom horizonte sa bude celkový počet obyvateľov znižovať, s čím sa spája starnutie populácie a zvyšuje sa ekonomická záťaž na celú populáciu obce. Index feminity, udávajúci, koľko žien pripadá na 1000 mužov, dosahuje v obci hodnotu 989,04.

Graf 7 - Štruktúra obyvateľstva obce Močenok podľa vekových skupín (r. 2021)

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2021, spracované autorkami

Pri analýze ľudských zdrojov je dôležité sledovať vekovú štruktúru populácie podľa reprodukcie a produktivity. Štruktúra obyvateľstva podľa reprodukcie je tvorená tromi skupinami (tab. 17, graf 8). Predreprodukčný vek tvoria deti vo vekovej kategórii 0-14-roční, ktoré majú 14,90 % podiel na populácii obce. V reprodukčnom veku (15-49-roční) je 47,73 % populácie. V poreprodukčnom veku (50 a viac roční) je 2,5-krát viac obyvateľov (37,37 %) ako je detí v obci. Porovnanie dvoch zložiek populácie – predreprodukčnej a poreprodukčnej vekovej skupiny takisto poukazuje na regresívny typ populácie, ktorá svojou jednoduchou reprodukciou nedokáže zabezpečiť obnovu populácie z vlastných zdrojov, čo sa prejavuje aj v negatívnom prirodzenom prírastku počas niektorých rokov.

Obec má v porovnaní obyvateľstva poprodukčného veku s okresom Šaľa (38,91 %) a NSK (39,48 %) priaznivejšie hodnoty, avšak v porovnaní so Slovenskom (36,40 %) sú tieto hodnoty menej priaznivé.

Tab. 17 - Veková štruktúra obyvateľov obce Močenok podľa reprodukcie (r. 2020)

Územie	Predreprodukčný vek (0-14 rokov)		Reprodukčný vek (15-49 rokov)		Poprodukčný vek (50 a viac rokov)	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Močenok	633	14,90	2028	47,73	1588	37,37
okres Šaľa	7259	14,15	24085	46,94	19965	38,91
NSK	92840	13,83	313528	46,69	265140	39,48
Slovenská republika	868294	15,90	2604024	47,69	1987463	36,40

Zdroj: DATAcube ŠÚ SR, 2022, spracované autorkami

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

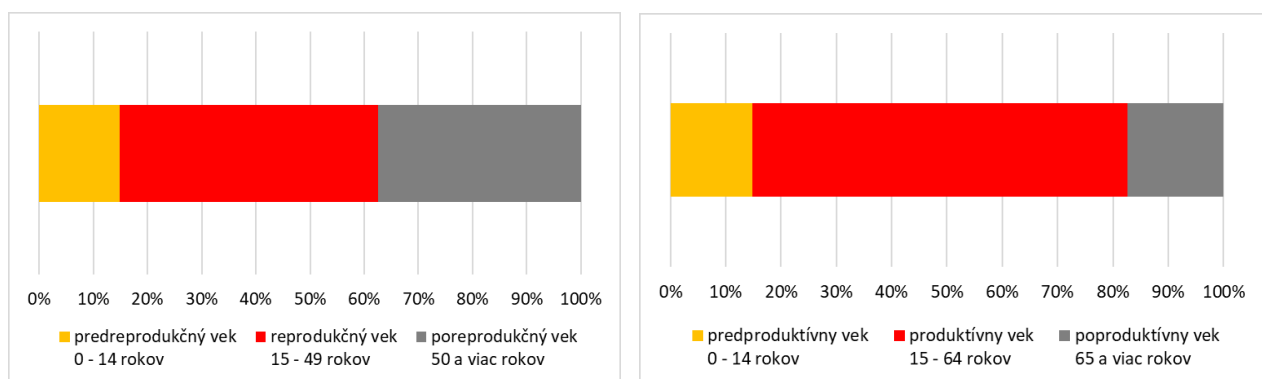
Pre obnovu pracovných zdrojov je dôležitá analýza populácie podľa produktivity. Najpočetnejšia skupina obyvateľstva je obyvateľstvo v produktívnom veku, ktorá dosahuje 67,88 % populácie obce. Predproduktívnu zložku obyvateľstva tvoria deti do 14 rokov, ktoré sa na celkovej populácii obce podieľajú 14,78 %. Obyvateľstvo v poproduktívnom veku dosahuje podiel 17,33 % (tab. 18 a graf 9). Vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku poukazuje na starnutie obyvateľstva. Podiel obyvateľov v poproduktívnom veku dosahuje nižšiu priemernú hodnotu ako má okres Šaľa (17,58 %), NSK (18,63 %) ale vyššiu ako je priemer SR (17,05 %).

Tab. 18 - Veková štruktúra obyvateľov obce Močenok (r. 2021)

Územie	Predproduktívny vek (0-14 rokov)		Produktívny vek (15-64 rokov)		Poproduktívny vek (65 a viac rokov)	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Močenok	644	14,78	2957	67,88	755	17,33
okres Šaľa	7276	14,13	35152	68,29	9049	17,58
NSK	93456	13,79	458166	67,59	126278	18,63
Slovenská republika	867410	15,92	3652679	67,03	929181	17,05

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2021, spracované autorkami

Graf 8 a 9 - Veková štruktúra obyvateľstva obce Močenok podľa reprodukcie (r. 2020) a produktivity (r. 2021)

Zdroj: DATAcube ŠÚ SR, 2022, Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2021, spracované autorkami

Rastom podielu obyvateľstva produktívneho a poproduktívneho veku bude dochádzať k prehĺbavaniu procesu starnutia obyvateľstva. Túto situáciu v populácii dokumentujú i ďalšie vybrané demografické ukazovatele (tab. 19, graf 10).

Tab. 19 - Vybrané demografické ukazovatele obce Močenok (r. 2020)

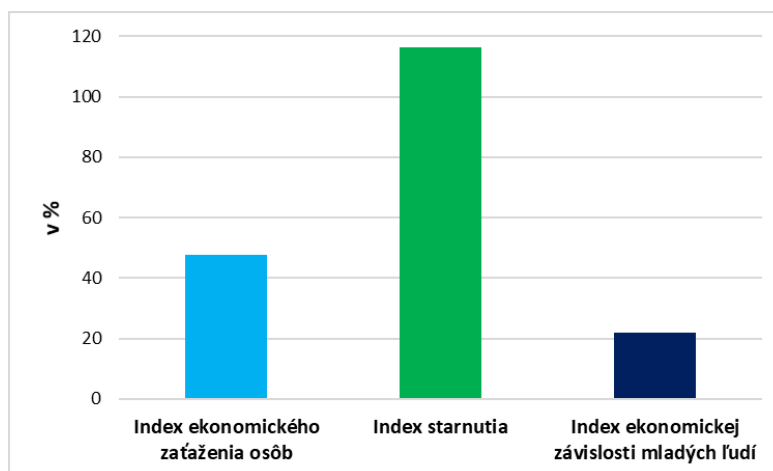
Územie	Index starnutia v %	Index ekonomickej závislosti mladých ľudí v %	Index ekonomického zaťaženia osôb v %	Priemerný vek v rokoch
Močenok	116,27	21,98	47,53	41,54
okres Šaľa	125,24	20,76	46,77	42,51
NSK	135,62	20,51	48,32	43,01
SR	107,34	23,73	49,20	41,26

Zdroj: DATAcube ŠÚ SR, 2022, Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2021, spracované autorkami

Index starnutia (pomer počtu osôb poproduktívneho veku pripadajúcich na 100 obyvateľov 0-14-ročných), dosahuje hodnotu 116,27 %, čo poukazuje na mladšiu populáciu ako má okres Šaľa (125,24 %) i NSK (135,62 %) ale staršiu ako SR (107,34 %).

Ďalším demografickým ukazovateľom je index ekonomickej závislosti mladých ľudí daný pomerom predproduktívneho veku k produktívnemu veku, ktorý dosahuje v obci hodnotu 21,98 %, ktorá je nižšia ako slovenský priemer (23,73 %) a vyššia ako okresný priemer (20,76 %) i krajský priemer (20,51 %).

Graf 10 - Vybrané demografické ukazovatele obce Močenok (r. 2020)

Zdroj: DATAcube ŠÚ SR, 2022, spracované autorkami

Mierou hospodárskeho zaťaženia práceschopného obyvateľstva závislými osobami je index ekonomického zaťaženia osôb - pomer obyvateľstva predproduktívneho a poproduktívneho veku k obyvateľstvu v produktívnom veku. Dosahuje hodnotu 47,53 %, ktorá je vyššia ako hodnota okresu Šaľa (46,77 %) ale nižšia ako hodnota Nitrianskeho samosprávneho kraja (48,32 %) a SR (49,20 %).

Priemerný vek obyvateľstva dosahuje v obci 41,54 roka, čo je hodnota porovnateľná s celoslovenským priemerom (41,2 roka). Na úrovni okresu Šaľa (42,51) a NSK (43,01) sú dosahované vyššie priemerné hodnoty.

Uplatnenie obyvateľov sa trhu práce stále viac ovplyvňuje jeho vzdelanie. Z tohto pohľadu je pre rozvoj obce potrebné poznať štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania (tab. 20 a 21, graf 11 a 12).

V r. 2011 v populácii obce dominovalo sekundárne vzdelanie, ktoré mala dosiahnuté viac ako polovica obyvateľov (55,34 %). Významné postavenie malo v ňom učňovské vzdelanie bez maturity, ktoré malo ukončených 18,94 % obyvateľov a úplné stredné odborné vzdelanie s maturitou, ktoré malo ukončených 18,05 % obyvateľov. V r. 2021 si zachováva sekundárne vzdelanie obyvateľstva dominantné postavenie (53,95 %) s prevahou úplného stredného odborného vzdelania s maturitou (25,05 %). Primárne vzdelanie tvorilo v r. 2011 18,89 % a je reprezentované ukončeným základným vzdelaním. V r. 2021 vykazovalo 16,92 % obyvateľov základné vzdelanie.

Terciárne alebo vysokoškolské vzdelanie bolo v r. 2011 charakteristické pre 7,99 % populácie obce ale v r. 2021 to bolo už 13,91 %. Bez školského vzdelania bolo v r. 2011 až 15,71 %, pričom ide o deti predškolského veku, žiakov a študentov všetkých typov škôl v štádiu vzdelávania. V r. 2021 bolo bez školského vzdelania 10,84 % obyvateľov obce. Pri sčítaní ľudí, domov a bytov bolo v r. 2011 nezistené vzdelanie u 89 osôb (2,08 % obyvateľov) ale v r. 2021 to bolo u 191 osôb (4,38 %).

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

Tab. 20 - Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Močenok (r. 2011)

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie		Pohlavie		Spolu	
		muži	ženy	abs.	%
Primárne		282	527	809	18,89
Základné		109	286	395	18,70
Sekundárne		1310	1060	2370	55,34
Učňovské (bez maturity)		519	292	811	18,94
Stredné odborné (bez maturity)		260	180	440	10,27
Úplné stredné učňovské (s maturitou)		93	57	150	3,50
Úplné stredné odborné (s maturitou)		377	396	773	18,05
Úplné stredné všeobecné		49	117	166	3,88
Vyššie odborné vzdelanie		12	18	30	0,70
Terciárne		138	204	342	7,99
Vysokoškolské bakalárske		29	62	91	2,12
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		103	138	241	5,63
Vysokoškolské doktorandské		6	4	10	0,23
Študijný odbor	prírodné vedy	4	8	12	0,28
	technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotechnika, technická chémia, potravinárstvo)	43	15	58	1,35
	technické vedy a náuky II (textilná výroba, spracovanie kože, dreva, plastov, výroba hudobných nástrojov, architektúra, stavebníctvo, doprava, pošty, telekomunikácie, automatizácia, špecializované odbory)	12	8	20	0,47
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	20	25	45	1,05
	zdravotníctvo	4	13	17	0,40
	spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof., ekon., polit. a práv. vedy, ekonomika a manažérstvo, obchod a služby, SŠ - OA, HA, praktická škola, učebné odbory)	30	65	95	2,22
	spoločenské vedy, náuky a služby II (historické, filologické, pedagogické a psychologické vedy, publicistika a informácie, telových., učiteľstvo, SŠ - gymnáziá)	18	60	78	1,82
	vedy a náuky o kultúre a umení	0	2	2	0,05
	vojenské a bezpečnostné vedy a náuky	0	1	1	0,02
	nezistený	7	7	14	0,33
Bez školského vzdelania		335	338	673	15,71
Nezistené		49	40	89	2,08
Spolu		2114	2169	4283	100

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011

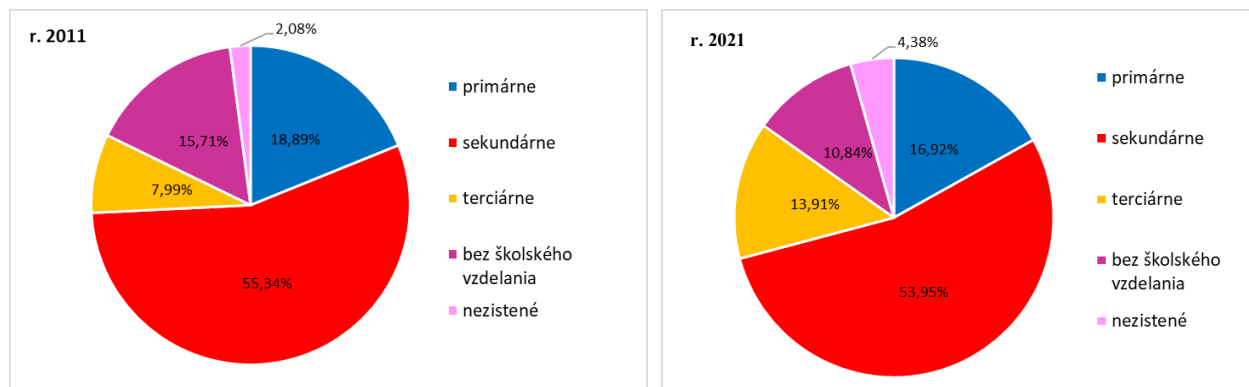
Tab. 21 - Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Močenok (r. 2021)

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	abs.	%
Primárne	737	16,92
Základné	737	16,92
Sekundárne	2350	53,95
Učňovské (bez maturity)	1050	24,10
Úplné stredné odborné (s maturitou)	1091	25,05
Vyššie odborné vzdelanie	209	4,80
Terciárne	606	13,91
Vysokoškolské vzdelanie	606	13,91
Bez vzdelania	472	10,83
Bez školského vzdelania (osoby 0 - 14 rokov)	464	10,65
Bez školského vzdelania (osoby od 15 rokov a viac)	8	0,18
Nezistené	191	4,38
Spolu	4356	100

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2021

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

Graf 11 a 12 - Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Močenok (r. 2011 a 2021)

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011, 2021, *spracované autorkami*

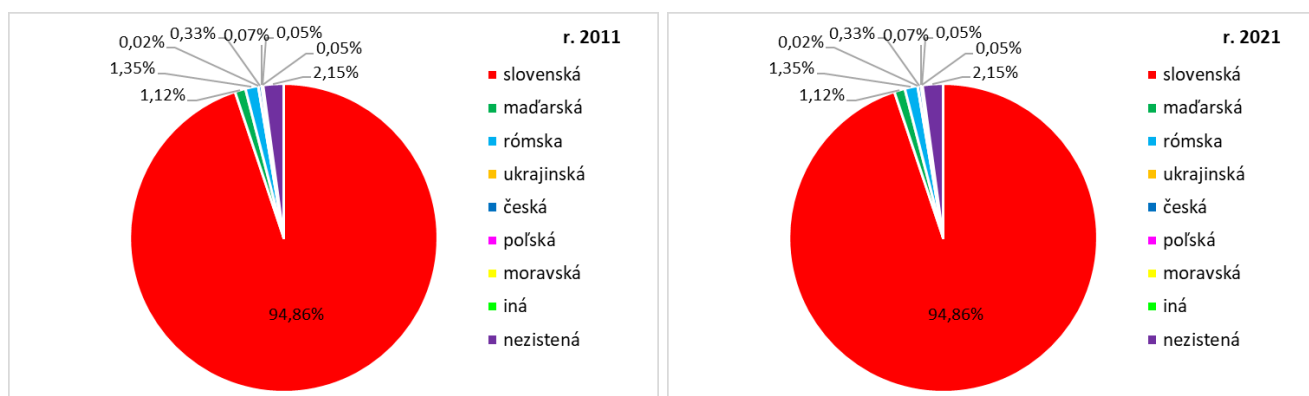
V národnostnej štruktúre je dominantná časť obyvateľstva slovenskej národnosti a v roku 2011 bola evidovaná u 4 063 osôb (94,86 %) ale v r. 2021 už len u 4 010 osôb (92,06 %). Z ostatných národností v obci žijú najmä obyvatelia maďarskej národnosti, ktorí v r. 2011 tvorili 1,1 % obyvateľov a v r. 2021 zase 1,24 %. Podiel rómskej národnosti bol v r. 2011 v hodnote 1,35 % ale v r. 2021 len 0,16 %. Česká národnosť tvorila v r. 2011 prostredníctvom 14 osôb 0,33 % podiel, ktorý bol v r. 2021 podobný (0,30 %). Ostatné národnosti (ukrajinská, poľská, ruská, moravská a iné) majú v obci minimálne zastúpenie (tab. 22, graf 13 a 14). Nezistená bola národnosť v r. 2011 u 92 osôb (2,15 %) a v r. 2021 u 263 osôb (6,04 %).

Tab. 22 - Národnostná štruktúra obyvateľstva obce Močenok (r. 2011 a 2021)

Rok	Národnosť																	
	slovenská		maďarská		rómska		ukrajinská		česká		poľská		moravská		iná		nezistená	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
2011	4063	94,86	48	1,12	58	1,35	1	0,02	14	0,33	3	0,02	2	0,05	2	0,05	92	2,15
2021	4010	92,06	54	1,24	7	0,16	4	0,09	13	0,30	1	0,02	1	0,02	3	0,07	263	6,04

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011, 2021, *spracované autorkami*

Graf 13 a 14 - Národnostná štruktúra obyvateľstva obce Močenok (r. 2011 a 2021)

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011, 2021, *spracované autorkami*

V náboženskej štruktúre dominuje rímsko-katolícke vyznanie, ku ktorému sa v r. 2011 hlásilo až 88,28 % obyvateľov obce. V r. 2021 sledujeme pokles obyvateľstva hlásiaceho sa k tomuto vierovyznaniu na 75,18 %. Religiózná štruktúra je doplnená vyznávaním viery evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, ku ktorej sa v r. 2011 hlásilo 0,51 % obyvateľstva

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

a v r. 2021 zase 0,62 % obyvateľstva. Bez vyznania bolo v r. 2011 evidovaných 5,81 % obyvateľov ale v r. 2021 to bolo už 14,35 % osôb (tab. 23, graf 15 a 16).

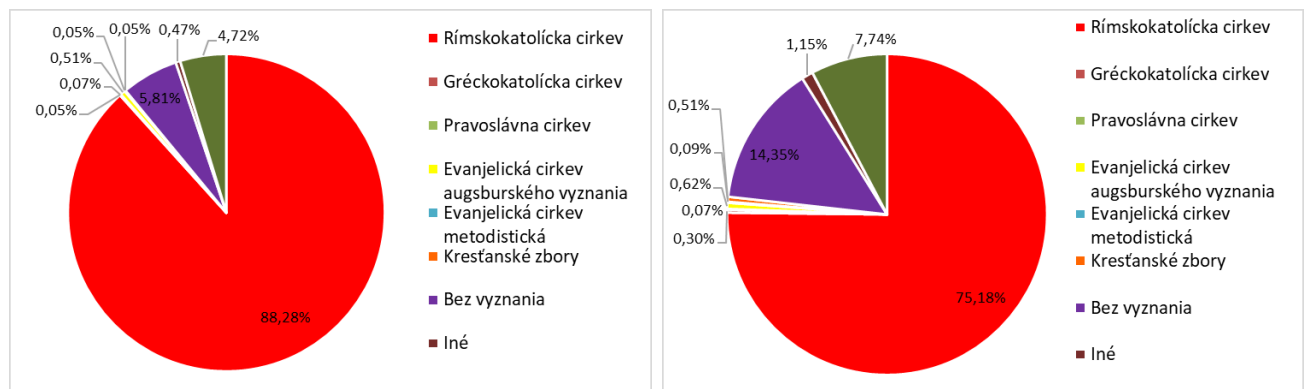
K iným náboženstvám sa hlásili menšie počty obyvateľov a zastupovali ich v r. 2011, napr. gréckokatolícka, pravoslávna, apoštolská cirkev, cirkev bratská, Kresťanské zbory, Báhajске spoločensvo, Ústredný zväz židovských náboženských obcí či evanjelická cirkev metodistická. V r. 2021 pribudli do vierovyznaní aj ďalšie, ako napr. Cirkev adventistov siedmeho dňa, Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia, Budhizmus či ostatné a nepresne určené kresťanské cirkvi.

Tab. 23 - Náboženská štruktúra obyvateľstva obce Močenok (r. 2011 a 2021)

Náboženské vyznanie	r. 2011		r. 2021	
	abs.	%	abs.	%
Rímskokatolícka cirkev	3 781	88,28	3275	75,18
Gréckokatolícka cirkev	2	0,05	13	0,30
Pravoslávna cirkev	3	0,07	3	0,07
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	22	0,51	27	0,62
Evanjelická cirkev metodistická	2	0,05	4	0,09
Apoštolská cirkev	3	0,07	1	0,02
Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku			6	0,14
Cirkev bratská	1	0,02	2	0,05
Cirkev adventistov siedmeho dňa			2	0,05
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia			2	0,05
Kresťanské zbory	2	0,05	22	0,51
Ústredný zväz židovských náboženských obcí	1	0,02		
Budhizmus			2	0,05
Bahájske spoločensvo	2	0,05		
Ostatné a nepresne určené kresťanské cirkvi			4	0,09
Pohanstvo a prírodné duchovno			2	0,05
Ad hoc hnutia			13	0,30
Bez vyznania	249	5,81	625	14,35
Iné	13	0,30	16	
Nezistené	202	4,72	337	7,74
Spolu	4 283	100	4356	100

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011, 2021, spracované autorkami

Graf 15 a 16 - Náboženská štruktúra obyvateľstva obce Močenok (r. 2011 a 2021)

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011, 2021, spracované autorkami

1.1.5 EKONOMICKÁ ZÁKLADŇA

1.1.5.1 Štruktúra využitia pôdneho fondu

Významným prírodným zdrojom je pôda, ktorá je využívaná najmä pre poľnohospodárske účely. Poľnohospodársky využívaná pôda zaberá 3 844,13 ha, tzn. 82,86 % plochy územia obce. Oproti roku 2010 však jej rozloha poklesla o 8,86 ha. Stupeň zornenia poľnohospodárskej pôdy dosahuje 92,30 %. Orná pôda zaberá 3 548,02 ha plochy (tab. 24 a graf 17), pričom aj tu pozorujeme pokles oproti roku 2010 o 4,28 ha. Na trvalé trávnaté porasty pripadá 4,18 % poľnohospodárskej pôdy. Štruktúru využitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu dopĺňajú vinice (36,08 ha) a záhrady (96,38 ha).

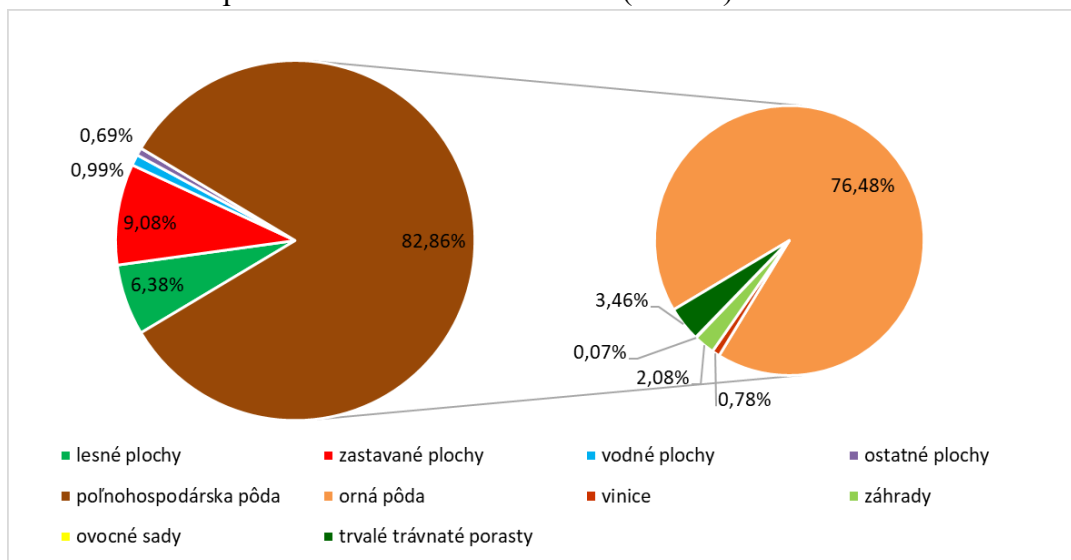
K nepoľnohospodárskej pôde patria lesné, zastavané, vodné a ostatné plochy, pričom rozloha lesov je 6,38 %, vodné plochy tvoria 0,99 %, zastavané plochy tvoria 9,08 % a ostatné plochy sú 0,69 %. V porovnaní s rokom 2010 nastali mierne zmeny vo využití pôdy (tab. 24), čo sa najviac prejavilo v presune plôch z jednotlivých kategórií najmä do kategórie zastavané plochy. Mierne poklesla rozloha záhrad z 99,87 ha na 96,38 ha a naopak vzrástla zastavaná plocha o 5,82 ha.

Tab. 24 - Štruktúra pôdneho fondu obce Močenok (r. 2010, 2015 a 2020)

Formy využitia pôdneho fondu	Rozloha (v ha)		
	r. 2010	r. 2015	r. 2020
poľnohospodárska pôda	3853,00	3849,55	3844,13
z toho:			
- orná pôda	3552,30	3550,68	3548,02
- vinice	37,18	36,42	36,08
- záhrady	99,87	98,80	96,38
- ovocné sady	3,03	3,03	3,03
- trvalé trávnaté porasty	160,62	160,61	160,61
lesné plochy	296,10	296,10	296,10
zastavané plochy	415,38	418,36	421,20
vodné plochy	43,84	43,81	45,79
ostatné plochy	30,72	31,22	31,81
Spolu	4639,04	4639,04	4639,04

Zdroj: DATAcube ŠÚ SR, 2022

Graf 17 - Štruktúra pôdneho fondu obce Močenok (r. 2020)

Zdroj: DATAcube ŠÚ SR, 2022, spracované autorkami

1.1.5.2 Trh práce

Zmeny v ekonomike sa vo všeobecnosti prejavujú rastom, resp. poklesom v ekonomickej aktivite obyvateľov. Poznanie situácie na trhu práce patrí k základným faktorom rozvoja územia. Podľa sčítania ľudu v r. 2011 počet ekonomicky aktívnych obyvateľov (EAO) predstavoval 2 072 osôb. Podiel EAO na obyvateľstve obce tak tvoril 48,38 %. Naopak v prepočte na obyvateľstvo v produktívnom veku predstavovalo EAO 68,0 % podiel (tab. 25). Vyššou ekonomickou aktivitou sa vyznačujú muži, ktorí dosahujú podiel 56,90 %, ženy dosahujú nižší podiel len 43,10 %. Viac ako 78,72 % z EAO odchádza za pracovnou príležitosťou mimo obec, najmä do okolitých miest Šaľa či Nitra.

Tab. 25 - Základné ukazovatele EAO obce Močenok (r. 2011)

Rok	EAO (počet osôb)	EAO/100 obyv.	odchádzka do zamestnania (počet osôb)	odchádzka/100 EAO
2011	2072	48,38	1631	78,72

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011

V štruktúre ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa spoločenskej skupiny majú dominantné postavenie zamestnanci (1 456 osôb), ktorých podiel na EAO dosiahol 70,27 %. Stále významnejšie miesto nadobúdajú podnikatelia. Podľa výsledkov sčítania ľudu v r. 2011 bývalo v obci 296 podnikateľov (14,29 % z EAO), z čoho bolo 41 podnikateľov bez zamestnancov a 255 podnikateľov so zamestnancami.

Na poľnohospodárske družstvá alebo iné družstevné organizácie pripadá 0,43 % (9 EAO). Štruktúru ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa spoločenskej skupiny dopĺňajú ostatní nezistení, ktorí dosahujú takmer štvrtinový podiel (tab. 26).

Tab. 26 - EAO podľa spoločenskej skupiny obce Močenok (r. 2011)

Obec	Postavenie v zamestnaní										
	Zamestnanci		Podnikatelia			Členovia družstiev		Vypomáhajúci (neplatení) členovia domácností v rodinných podnikoch		Ostatní a nezistení spolu	
	abs.	%	so zamestnancami	bez zamestnancov	spolu	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Močenok	1456	70,27	41	255	296	9	0,43	1	0,05	310	14,96

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011

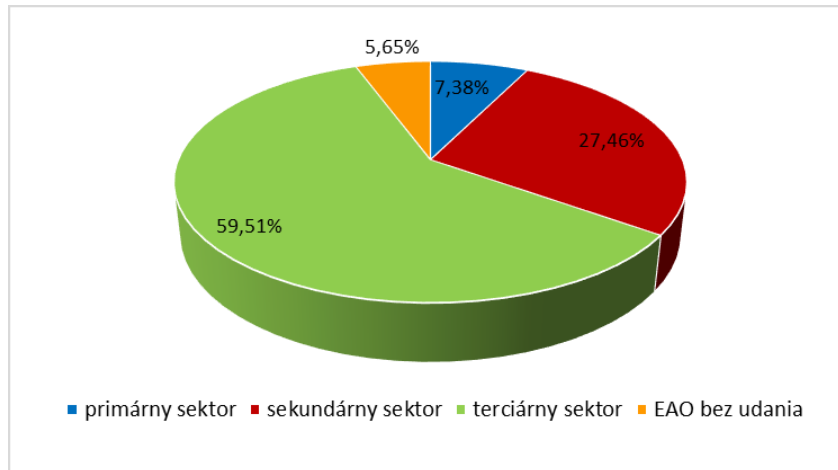
V sektorovej štruktúre ekonomicky aktívneho obyvateľstva mal aj v roku 2011 dominantné postavenie terciárny sektor, ktorý viazal 59,51 % EAO obce. Zamestnanosť v sekundárnom sektore predstavovala 27,46 % a primárny sektor zamestnávala 7,38 % EAO. Štruktúru EAO obce Močenok podľa sektorov dokumentuje tab. 27 a graf 18.

Tab. 27 - EAO obce Močenok podľa sektorov hospodárstva (r. 2011)

Rok	Primárny sektor	Sekundárny sektor	Terciárny sektor	EAO bez udania	Spolu
2011	153	569	1233	117	2072

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011

Graf 18 - EAO obce Močenok v sektoroch hospodárstva (r. 2011)

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011, spracované autorkami

V odvetvovej štruktúre EAO (tab. 28) sú významné výrobné odvetvia, najmä odvetvia výrob priemyslu, v ktorých je zamestnaná viac ako jedna štvrtina (27,46 %) EAO. Najviac EAO je zamestnaných vo výrobe chemikálií a chemických produktov (8,40 %) a vo výrobe kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení (4,49 %). V týchto odvetviach v roku 2011 pracovalo až 231 obyvateľov mimo obce z celkového počtu 276.

Tab. 28 - EAO obce Močenok podľa odvetví hospodárstva (r. 2011)

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	88	52	140	99
Lesníctvo a ťažba dreva	4	5	9	3
Ťažba uhlia a lignitu	3	0	3	1
Iná ťažba a dobývanie	1	0	1	1
Výroba potravín	15	28	43	33
Výroba nápojov	0	1	1	0
Výroba textilu	3	3	6	4
Výroba odevov	6	6	12	5
Výroba kože a kožených výrobkov	4	4	8	4
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	23	6	29	24
Výroba papiera a papierových výrobkov	3	0	3	2
Tlač a reprodukcia záznamových médií	1	2	3	2
Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov	1	0	1	1
Výroba chemikálií a chemických produktov	145	29	174	156
Výroba výrobkov z gumy a plastu	9	11	20	15
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	10	4	14	4
Výroba a spracovanie kovov	8	7	15	9
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	77	16	93	75
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	24	31	55	45
Výroba elektrických zariadení	3	12	15	11
Výroba strojov a zariadení i. n.	10	5	15	12
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	22	24	46	38
Výroba nábytku	9	3	12	8

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
Iná výroba	2	2	4	1
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	34	7	41	37
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	5	1	6	4
Zber, úprava a dodávka vody	7	2	9	7
Čistenie a odvod odpadových vôd	1	0	1	1
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	7	1	8	5
Výstavba budov	17	5	22	22
Inžinierske stavby	6	4	10	7
Špecializované stavebné práce	94	5	99	86
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	24	5	29	22
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	53	27	80	69
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	60	109	169	134
Pozemná doprava a doprava potrubím	48	12	60	47
Letecká doprava	1	0	1	0
Skladové a pomocné činnosti v doprave	14	13	27	17
Poštové služby a služby kuriérov	4	7	11	9
Ubytovanie	7	4	11	9
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	21	35	56	49
Nakladateľské činnosti	2	1	3	2
Telekomunikácie	5	3	8	8
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	5	6	11	8
Informačné služby	1	2	3	3
Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	6	11	17	14
Poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného sociálneho poistenia	0	7	7	6
Pomocné činnosti finančných služieb a poistenia	2	1	3	3
Činnosti v oblasti nehnuteľností	4	2	6	4
Právne a účtovnícke činnosti	10	6	16	15
Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia	3	5	8	7
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	9	6	15	12
Vedecký výskum a vývoj	3	1	4	3
Reklama a prieskum trhu	1	1	2	2
Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	1	2	3	2
Veterinárne činnosti	0	3	3	3
Prenájom a lízing	1	2	3	3
Sprostredkovanie práce	1	9	10	7
Činnosti cestovných agentúr, rezervačné služby cestovných kancelárií a súvisiace činnosti	1	0	1	1
Bezpečnostné a pátracie služby	3	4	7	4
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinnou úpravou	3	4	7	5
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	6	4	10	6
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	93	92	185	145
Vzdelávanie	26	73	99	88
Zdravotníctvo	18	57	75	60

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	1	14	15	14
Sociálna práca bez ubytovania	3	6	9	7
Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti	2	0	2	2
Činnosti knižníc, archívov, múzeí a ostatných kultúrnych zariadení	1	2	3	3
Činnosti herní a stávkových kancelárií	2	3	5	5
Športové, zábavné a rekreačné činnosti	0	1	1	1
Činnosti členských organizácií	5	20	25	20
Oprava počítačov, osobných potrieb a potrieb pre domácnosti	5	1	6	5
Ostatné osobné služby	6	15	21	16
Nezistené	76	41	117	69
Spolu	1 179	893	2 072	1 631

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011

V poľnohospodárstve našlo zamestnanosť 140 EAO, z toho 99 odchádzalo za prácou mimo obec. Z nevýrobného sektora bola najväčšia zamestnanosť v odvetví verejnej správy a obrany, povinného sociálneho zabezpečenia (185 EAO, tzn. 8,93 %), kde pracovalo 145 obyvateľov mimo obce Močenok. Z ostatných nevýrobných odvetví hospodárstva bola vyššia zamestnanosť obyvateľov v odvetviach ako maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov (169 EAO) či veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov (80 EAO) so zamestnanosťou prevažne v okolitých mestách. V ostatných odvetviach hospodárstva je zamestnanosť EAO pomerne nízka.

Tradičným odvetvím **hospodárstva** je poľnohospodárstvo. Najväčším poľnohospodárskym subjektom v obci je Poľnohospodárske družstvo Močenok, ktoré obhospodaruje 4 947 ha pôdy prevažne v obciach Močenok, Horná Kráľová a Hájske. Odvetvovo sa zameriava na rastlinnú výrobu, na pestovanie obilnín, olejnin a taktiež na zabezpečenie krmovín pre potreby živočíšnej výroby. V živočíšnej výrobe v minulosti prevládala chov hovädzieho dobytká, najmä dojnic. Na poľnohospodárskej pôde v obci vykonáva činnosť aj PD Cabaj-Čápor, ktoré sa zberá rastlinou výrobou a celkovo obhospodaruje 1 460 ha pôdy. Medzi prioritne pestované plodiny patria obilniny (pšenica ozimná, jačmeň ozimný a jarný), olejnin (repka ozimná, slnečnica ročná) a krmoviny (kukurica).

V oblasti živočíšnej výroby funguje v obci Liaharenský podnik Nitra, a. s., ktorý pôsobí na trhu od r. 1969. Spoločnosť je slovenským dodávateľom hybridov Lohmann Brown od spoločnosti Lohmann Tierzucht GmbH a svoje produkty expeduje do 10 krajín sveta. V obci Močenok je zriadená farma, ktorá sa zameriava na rozmnožovací chov hydiny.

Lesné hospodárstvo zastupuje Spolok urbárov a želiarov, pozemkové spoločenstvo v Močenku. Drobnej poľnohospodárskej, živočíšnej výrobe a lesníctvu sa venujú súkromne hospodáriaci roľníci Milan Benčík BEMI (služby súvisiace s chovom zvierat), Ľuboslav Hipp (zmiešané hospodárstvo). Pestovaniu obilnín (okrem ryže), strukovín a olejnatých semien sa venujú Ján Horváth, Ing. Michal Lenčes, Ing. Miroslav Pápay, Žaneta Korčáková, Milan Gier, Ing. Beáta Gierová, Ing. Peter Pápay a Ing. Martin Pápay, spoločnosť Agránia, s.r.o., Dolina, s.r.o. Lesníctvu a ťažbe dreva sa venujú Ivan Lenčes (ostatné služby v lesníctve) a Marek Lenčes (služby súvisiace s ťažbou dreva), zmiešanému hospodárstvu Ján Karlubík, Daniela Kováčová, Bohumír Horr, Dušan Dičér, Marián Lenčes.

Z priemyselných odvetví je v obci zastúpená najmä výroba ostatných kovových výrobkov spoločnosťami Pro mont ms, s.r.o. ako aj firmou Ján Lenčes - KOVOVÝROBA.

Inštaláciou priemyselných strojov a prístrojov sa zaoberá spoločnosť AEPS, s.r.o. Zber, spracúvanie a likvidáciu odpadov recykláciou materiálov zabezpečuje firma Eizen, s.r.o.

V stavebníctve pôsobí v obci spoločnosť A-DEMO, s.r.o., ktorá sa zaoberá montážou tlakových, plynových zdvíhacích a elektro zariadení a spoločnosť KORA MONT, s.r.o., pôsobiaci v oblasti stavebnej inštalácie.

Na území obce podniká viacero podnikateľských subjektov, prevažne na základe živnostenského oprávnenia (tab. 29), predovšetkým v oblasti dopravy a skladovania, maloobchodu a opravy motorových vozidiel, ubytovacích a stravovacích služieb ako aj ostatných osobných služieb.

V oblasti dopravných služieb je najväčšou firmou DOPA – Servis, s.r.o., zaoberajúca sa opravou a údržbou motorových vozidiel a autobusovou dopravou. V tejto oblasti pôsobí aj niekoľko ďalších firiem, ako napr. firma JUMBO Mojmirovce, s.r.o., PILLBUS, s.r.o., Tomáš Vričan - THOMASS, HP Transport - Logistik, s.r.o., Miloš Bleho - Nákladná doprava a i.

V oblasti ubytovania poskytuje v obci služby Penzión ANUP a Penzión ELSA. Ďalšie ubytovanie je na súkromí v zariadení MONDOK a ALEX.

Medzi spoločnosťami v oblasti obchodu patrí JUTOMONT, s.r.o., ALZAX spol. s r.o., COOP jednota Nitra, SD, LESOHOR, s.r.o. a i. K najstarším veľkoobchodným spoločnostiam patrí firma TÓTH, s.r.o. - Železoobchod (v súčasnosti však už so sídlom v Nitre). Založená bola v roku 1990 (do registra zapísaná v roku 1991) so zameraním na železiarsky tovar, hutný a stavebný materiál. Spoločnosť sa postupne rozrastala a v roku 1993 bola otvorená aj prevádzka v Nitre. V auguste 1998 sa po dokončení novej budovy predajňa presunula do vlastných priestorov s celkovou plochou 1 500 m². Napriek tomu, že sídlo spoločnosti sa v roku 2006 presťahovalo do Nitry, v Močenku naďalej pôsobí veľká predajňa.

Opravou motorových vozidiel sa zaoberajú, napr. PNEUSERVIS - Lenčes Vladimír, Pneuservis Voros, AUTOGOLD, s.r.o., Dušan Díčer a ďalší.

Podporné služby v podobe činností súvisiacich s krajinnou úpravou a záhradníckymi prácami poskytuje spoločnosť INEX – Hausgarden, s.r.o.

Ďalšie subjekty pôsobia v obci v oblasti služieb a remesiel v zameraní, napr. na stavebné práce, murárske práce, zámočnicke práce, montážne práce, kadernícke a kozmetické služby (tab. 29).

Tab. 29 - Vybrané subjekty v obci Močenok (r. 2022)

P. č.	Názov subjektu	Zameranie
1.	A-DEMO, s.r.o.	montáž tlakových, plynových zdvíhacích, elektro zariadení
2.	AGRANIA, s.r.o.	poľnohospodárstvo
3.	ADVENTUS, n.o.	Domov sociálnych služieb
4.	ABAR - Barta Andrej	videopožičovňa
5.	Bredent s.r.o. – Brežná Martina	zubná technika
6.	COOP Jednota Nitra, SD	maloobchod
7.	DD Milosrdného samaritána v Močenku	sociálna práca
8.	DOLINA spol. s.r.o.	poľnohospodárstvo
9.	DOPA – Servis s.r.o.	autobusová doprava
10.	DUSLO, a.s.	chemický závod
11.	Eizen s.r.o.	recyklácia a zber odpadu
12.	H+N Invest s.r.o.	pálenica
13.	INEX – Hausgarden s.r.o.	záhradnícke práce
14.	TÓTH s.r.o. - Železoobchod	veľkoobchod so železiarskym a inštalatérskym tovarom a vykurovacími zariadeniami a potrebami
15.	Ivan Sklenár, Penzión ANUP	ubytovacie služby, kaviareň
16.	JUMBO Mojmirovce spol. s.r.o.	nákladná cestná doprava
17.	Kabel TV Močenok s.r.o.	médiá
18.	Komunita Kráľovnej pokoja	sociálna práca

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

P. č.	Názov subjektu	Zameranie
19.	Lekáreň Sv. Gorazda - Pharmavia s.r.o.	predaj liekov a zdravotníckych pomôcok
20.	LESHOR s.r.o	maloobchodné služby
21.	Lesy Slovenskej republiky, OZ	lesné hospodárstvo
22.	Liaharenský podnik Nitra, a.s.	poľnohospodárstvo
23.	Máspoma spol. s r.o.	potravinárstvo – výroba korenín
24.	MESSER TATRAGAS s.r.o.	Dodávateľ priemyselných a špeciálnych plynov
25.	PD Cabaj-Čápor	poľnohospodárstvo
26.	PD Močenok	poľnohospodárstvo
27.	Pekáreň Pekamo - Pekamo, s.r.o.	výroba chleba; výroba čerstvého pečiva a koláčov
28.	Stávková kancelária NIKÉ, s.r.o.	stávková kancelária
29.	Pre naše deti s.r.o.	zásielkový predaj alebo predaj cez internet
30.	Reštaurácia ELSA, s.r.o.	reštauračné a stravovacie služby
31.	Roľnícke družstvo Šaľa	poľnohospodárstvo
32.	SEDUTA s.r.o.	reštauračné a stravovacie služby
33.	BERA, s.r.o.	oprava a údržba motorových vozidiel, sprostredkovanie obchodu s rozličným tovarom
34.	Boris Bludovič B&B Autodielňa	autodielňa
35.	PC-technik Gabriel Bleho	počítačová technika
36.	Auto Skalický s.r.o.	údržba vozidiel, preprava,
37.	FISHMIX s.r.o. František Borsányi	predajňa kýmnych zmesí
38.	Pohostinstvo Benko-IDEJA s. r. o.	pohostinstvo
39.	DIČÉR s.r.o.	dopravné služby
40.	Enis Selmani LUŠI	predaj zmrzliny
41.	Emília Halvelandová HSH	predaj mäsa
42.	Farár Štefan - PetShop	chovateľské potreby
43.	Jazyková škola Zuniga	jazyková škola
44.	Kováčová Daniela	poľnohospodárstvo
45.	MVDr. Žoldoš Elemír	veterinárstvo
46.	Ján Lenčes - KOVOVÝROBA	kovovýroba
47.	MGS Granit s.r.o.	kamenárstvo
48.	Jarmila Kompasová, KOMPAS Obuv	predaj obuvi
49.	Melánia Karlubíková	kaderníctvo
50.	KVETINÁRSTVO - Veronika Suchá	kvetinarstvo
51.	Vinotéka – Františka Lenčesová	vinotéka
52.	Luboslav Hipp	poľnohospodárstvo
53.	Miroslav Zelenický – ZEDZ MA	rychle občerstvenie
54.	Monika Kollárová	maloobchodný predaj potravín
55.	NASKA BAR Jozef Nagy	pohostinské služby, ubytovňa
56.	PNEUSERVIS - LENČES VLADIMÍR	pneuservis
57.	Pneuservis Voros	pneuservis
58.	Rábek Tibor - TIBI	predaj elektrospotrebičov
59.	Renáta Straňáková - SALÓN RENA	kozmetický salón
60.	Regína Kohútová	predaj bytových doplnkov
61.	Thanh Le Duc	predaj textilu
62.	Penzión seniorov Orlík, o.z.	špecializované zariadenie, Zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby
63.	Monika, o.z.	Zariadenie pre seniorov - miesto výkonu Cabaj-Čápor, miesto výkonu Poliklinika Duslo a.s. Šaľa, opatrovateľská služba
64.	Slovenská pošta, a.s.	poštové služby
65.	Obvodné oddelenie PZ	bezpečnosť obyvateľstva
66.	JUDr. Lýdia Vylimcová	advokátska kancelária
67.	PRIMACHEM s.r.o.	výroba plastov v primárnej forme
68.	Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s. Nitra	rozvod vody, kanalizácia
69.	Kaviareň RENA	pohostinské služby
70.	Majster Pizza, Patrik Arpáš	služby pohostinstiev

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

P. č.	Názov subjektu	Zameranie
71.	SIPEUROPE s.r.o.	výroba drevených kontajnerov, Ostatné pomocné obchodné činnosti i. n.
72.	Bar KLENBA	služby pohostinstiev
73.	VESNA SES3, s.r.o. Reštaurácia a pizzeria VESNA	reštauračné a stravovacie služby
74.	Teta drogérie SR s.r.o.	drogéria
75.	Ubytovanie ALEX Marián Wimer	ubytovacie zariadenie
76.	Pillbus, s.r.o.	medzinárodná doprava, autobusová
77.	LILA Blumen Kvetinárstvo	kvetinárstvo
78.	Róbert Benko - RB GEO	geodetické a kartografické práce, automatizované spracovanie dát, grafická úprava podkladov a kresličské práce pomocou výpočtovej techniky
79.	MVDr. Ivan Šidík	veterinárstvo
80.	Potraviny Pekamo	potraviny, drogéria
81.	POHREBNÉ SLUŽBY FIDLER	pohrebné služby
82.	Tomáš Vričan - THOMASS	nákladná cestná doprava
83.	JUTOMONT, s.r.o.	maloobchodný predaj
84.	Štefan Benčík	stavebné práce
85.	Luboš Odrážka	spracovanie dát a informácií, počítačové služby
86.	Radovan Pisca	stavebné práce
87.	Radoslav Straňák	zámočnicke práce
88.	Michal Švondra	zváračské práce
89.	Milan Kulich	počítačové služby
90.	Tomáš Sabo	stavebné práce
91.	Daniel Benčík	údržba plynových zariadení
92.	Ing. Gabriel Prvák	zámočnicke práce
93.	Mgr. Jaroslav Kováč - KOVÁČ SERVIS	reklamné a marketingové služby
94.	Máριο Dobrovodský	maloobchodný predaj
95.	Magdaléna Verešová	poradenstvo v oblasti obchodu a služieb
96.	Ing. Miroslav Pápay - MIRIAM	nákladná doprava
97.	Pro mont ms, s.r.o.	inštalácia priemyselných strojov a prístrojov, opracovanie a povrchová úprava kovov
98.	HP Transport -Logistik, spol. s r.o.	nákladná doprava
99.	DENTIST s.r.o.	maloobchodný predaj
100.	IMA Brodzany s.r.o.	maloobchodný predaj
101.	Andrea Burdilová Andy beauty salón	kozmetické služby
102.	Iveta Perinová	podnikateľské poradenstvo, reklamná činnosť
103.	HIPP Transport, spol. s r.o.	zasielateľstvo
104.	Radovan Révay	stavebné práce
105.	Peter Dobrovodský	montážne práce
106.	Štefan Pecár	murárske práce
107.	Miloš Mihálik	zámočnicke práce
108.	Ján Kukučka	stavebné práce
109.	Silvia Verešová - VESI	účetnícke práce
110.	Juraj Braun	stavebné práce
111.	MUDr. Anton Karlubik, s.r.o.	maloobchodný predaj
112.	Luboš Packa	stavebné práce
113.	Ing. Juraj Lenčes - LENING	omietkárské práce
114.	František Hromoda	stavebné práce
115.	Maroš Bočák	murárske práce
116.	Filip Benčík FIDEMONT	stavebné práce
117.	ERENES, s.r.o.	stavebné práce
118.	Ladislav Lovás	stavebné práce
119.	Martin Kompas	počítačové služby
120.	Denisa Blehová	kozmetické služby
121.	Wild Vans Šped spol. s r.o.	nákladná doprava
122.	Jozef Švondra	oprava a údržba elektrických strojov

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

P. č.	Názov subjektu	Zameranie
123.	KORA MONT s. r. o.	oprava elektrických zariadení
124.	ALZAX spol. s r.o.	maloobchodný predaj
125.	Dušan Boroš	údržba elektrických zariadení
126.	Miroslav Bučkuliak ml.	zváračské práce
127.	Igor Velčický IZOL - S	stavebné práce
128.	Martin Straňák	murárske práce
129.	Eudmila Krajčírová	manikúra, pedikúra
130.	ONKOMED Nitra s.r.o.	maloobchodný predaj
131.	Ján Benčík	reklamná a propagačná činnosť
132.	Daniel Gombáš	stavebné práce
133.	Zita Sekerešová	kadernícke služby
134.	EXPOMAT, s.r.o.	maloobchodný predaj
135.	Ing. Michal Lenčes	výroba a opracovanie výrobkov z kovu
136.	LD Group Slovakia, s.r.o.	spprostredkovateľská činnosť
137.	AUTOGOLD, s.r.o.	oprava motorových vozidiel
138.	Gobierno s.r.o.	pohostinská činnosť
139.	Luboš Blažo	stavebné práce
140.	Karol Dičér	zámočníctvo
141.	Peter Pápay P+P transport	autodoprava
142.	Jaroslav Lovás - S.F. LOVÁS	lešenárske práce
143.	Ing. Ondrej Danko	ekonomické poradenstvo, účtovníctvo
144.	Miroslav Buzma	murárske práce
145.	Miloš Bleho - Nákladná doprava	nákladná doprava
146.	Dušan Dičér	oprava motorových vozidiel
147.	Kamil Dobiš - AUTODOPRAVA	výroba náterových hmôt a lakov
148.	Eubomír Bleho	oprava a údržba elektrických strojov
149.	Miroslav Lenčes Autodiely LM	maloobchodný predaj - automobilové komponenty
150.	Mgr. Peter Sýkora VIDEO PLUS	požičiavanie a rozširovanie zvukových nosičov
151.	Eudovít Straňák	zámočníctvo
152.	Gabriela Krisková - Kvetinová sieň	maloobchodný predaj s kvetmi, keramikou, drogistickým tovarom
153.	Miroslav Bučkuliak	zváračské práce
154.	Ján Karlubík	chemické a tlakové izolácie
155.	Eudovít Pec PREMS	oprava, údržba elektrických zariadení
156.	Ivan Sabo - Intaso	nákladná doprava
157.	Ernest Packa - STOMATODENT	výroba, opravy lekár. prístrojov a nástrojov, potrieb
158.	Juraj Dičér	oprava a údržba elektrických strojov
159.	Gabriel Packa	nákladná doprava
160.	Štefan Vereš	maliarske a natieračské práce
161.	Gabriel Lenčes	maliarske a natieračské práce
162.	Rastislav Bleho BLEHO	maloobchodný predaj
163.	Miloš Chňapek	stavebné práce
164.	Peter Vereš PEPO	výroba a opracovanie jednoduchých výrobkov z kovu
165.	Marek Rečka	kamenárske práce
166.	Ján Vereš - NÁKLADNÁ DOPRAVA	nákladná doprava
167.	Milan Hanák	vodoinštalátorské práce, plyn, kúrenie
168.	Štefan Bleho - BEST AUTO	nákladná a cestná doprava, prenájom hnuiteľných vecí
169.	Miroslav Slávik	stavebné práce
170.	Poľnohospodárske družstvo Močenok	rastlinná a živočíšna výroba
171.	Obec Močenok	správa obce
172.	Hana Lenčesová	zmiešaný tovar
173.	Juraj Packa	oprava a údržba elektrických strojov
174.	Miroslav Sýkora PROFIX	stavebné práce
175.	Gabriel Hambálek - REMAL	maliarske práce
176.	Ivan Blažo - IBEX	dodávka a realizácia podláh
177.	Eudovít Dičér	zámočníctvo
178.	Marián Hornák - zámočnicke práce	zámočníctvo

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

P. č.	Názov subjektu	Zameranie
179.	Miroslav Vaško	oprava, údržba elektrických zariadení
180.	Július Kohút - AUTOSERVIS	zámočnicke a klampiarske práce
181.	Marek Kollár	demolačné a búracie práce
182.	Tatiana Sabová	účtovnícke práce
183.	Jozef Uher	murárske práce
184.	Miloš Vričan - THOMAS	nákladná cestná doprava
185.	Jaroslav Dičér	montážne a opravárenské práce na plynových zariadeniach
186.	Roman Kohút	maloobchodný predaj
187.	Ivan Konečný VINOTÉKA	maloobchodný predaj
188.	AEPS, s.r.o.	výroba elektrických zariadení
189.	Henrich Pápay	nástrojárstvo
190.	Vladimír Machálik	maloobchodný predaj
191.	Milan Benčík BEMI	údržba záhrad, parkov a zelených plôch
192.	Emília Straňáková	kaderníctvo
193.	Mário Sabo	stavebné práce
194.	ZEST, s.r.o.	maloobchodný predaj
195.	RB - MONT, spol. s r.o.	predaj pohonných hmôt
196.	Martin Sliška Finančný maklér	sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu a služieb
197.	Peter Bako	maloobchodný predaj
198.	Katarína Dobrovodská - Kaderníctvo Katka	kaderníctvo
199.	Jozef Škvarka	stavebné práce
200.	Jozef Mesároš	zváračské práce
201.	Juraj Šimko	maloobchodný predaj
202.	Bohuš Plevka	stavebné práce
203.	Roman Lenčes	maloobchodný predaj
204.	Juraj Sysel	nákup a predaj priemyselného tovaru a záhrad. potrieb
205.	Monika Mináriková - kozmetický salón Monika	kozmetické služby
206.	Helena Moravčíková	účtovníctvo
207.	Ing. Daniela Kováčová	poskytovanie floristických služieb
208.	Martin Pápay	zváračské práce
209.	Roman Slamka	maloobchodný predaj
210.	Martin Futák	montáž interiérového nábytku
211.	DEMO - J.B., s.r.o.	stavebné práce
212.	Eubomír Szabo	stavebné práce
213.	Jozef Lenčes	oprava motorových vozidiel
214.	EXTEL, s.r.o.	montáž a opravy kancelárskej a výpočtovej techniky
215.	Marek Lenčes	poskytovanie služieb v lesníctve a poľovníctve
216.	Marián Kolenčík SLOVTERMO	montáž, oprava a údržba plynových zariadení
217.	Štefan Lenčes	zámočníctvo
218.	Jozef Šimko - RENTA	montáž, oprava, údržba elektrických zariadení
219.	Miloš Bleho	nákladná doprava
220.	Marián Tóth	stolárstvo
221.	Ivan Futák	opravy a údržba elektrických strojov a prístrojov
222.	Jozef Hipp	vodoinštalatérstvo a kúrenárstvo
223.	Aleš Žolnay	zámočníctvo
224.	Ivan Lenčes	ťažba dreva a pridružené služby
225.	Eubomír Velčícký	maloobchodný predaj
226.	Anna Žemberová	holičstvo
227.	Jiří Vylimec - MOVYCHEM, s.r.o.	predaj lepidiel
228.	Miroslav Fábik	sprostredkovanie obchodu s hutným materiálom
229.	Stanislav Lenčes	zámočníctvo
230.	Ing. Miloš Kútny	maloobchodný predaj
231.	Jozef Stanko Zámočníctvo	zámočníctvo
232.	Ing. Ján Lenický - NOJA	laminovanie

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

P. č.	Názov subjektu	Zameranie
233.	Jozef Kohút - fir. IZOKO	klampiarske práce, tepelné izolácie
234.	Rastislav Straňák - ELSTRA	opravy kancelárskych elektrických strojov a prístrojov
235.	Ing. Milan Kristín	oprava pracovných strojov
236.	Marek Lenčoš	maliarske a natieračské práce
237.	Lekáreň Sv. Gorazda - Pharmavia s.r.o.	maloobchodný predaj liekov

Zdroj: Živnostenský register SR, 2022, Obecný úrad Močenok, 2022

V štruktúre EAO tvoria významnú zložku nezamestnaní. V roku 2021 (k 31.12.) bolo v obci nezamestnaných 96 osôb, z toho 59 žien. Počet uchádzačov o zamestnanie dosahuje 4,63 % z EAO obce. Medzi nezamestnanými sú evidovaní 2 obyvatelia so zdravotným znevýhodnením a 5 absolventov. Bez zastúpenia sú mladiství. Pre porovnanie v r. 2020 (k 31.12.) bolo v obci 119 nezamestnaných, z čoho bolo 78 žien. Podiel na EAO tak predstavoval 5,74 %. Medzi nezamestnanými bola 1 osoba so zdravotným znevýhodnením a 9 absolventi.

V štruktúre nezamestnaných podľa veku (tab. 30) sú dlhodobo významné stredné kategórie obyvateľstva vo veku 40-44-roční (18 osôb) a obyvatelia vo vyššom veku 55-59-roční (12 osôb).

Tab. 30 - Nezamestnanosť v obci Močenok podľa veku nezamestnaných (r. 2020 a 2021)

Územie	Rok	spolu	Nezamestnanosť podľa veku										
			do 20	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60+	neudané
Močenok	2020	119	3	11	15	8	13	17	14	12	17	9	0
	2021	96	1	9	10	4	14	18	10	10	12	8	0
okres Šaľa	2021	1292	27	88	119	127	169	170	147	138	172	135	0

Zdroj: ÚPSVAR, 2022, spracované autorkami

V štruktúre nezamestnaných podľa vzdelania (tab. 31) dominovali v obci obyvatelia s vyšším sekundárnym vzdelaním s podielom 68,07 % (81 osôb) v r. 2020 a s podielom 64,58 % (62 osôb) v r. 2021.

Tab. 31 - Nezamestnanosť v obci Močenok podľa vzdelania nezamestnaných (r. 2020 a 2021)

Územie	Rok	spolu	Nezamestnanosť podľa vzdelania									
			0	1	2	3	4	5	6	7	8	neudané
Močenok	2020	119	0	0	10	81	9	0	3	16	0	0
	2021	96	0	0	14	62	6	0	2	11	1	0
okres Šaľa	2021	1292	0	0	280	816	39	3	27	118	7	2

Poznámka: 0 - predprimárne vzdelanie, 1 - primárne vzdelanie, 2 - nižšie sekundárne vzdelanie, 3 - vyššie sekundárne vzdelanie, 4 - post sekundárne neterciárne vzdelanie, 5 - terciárne vzdelanie (nie VŠ), 6 - terciárne vzdelanie (VŠ 1. stupeň), 7 - terciárne vzdelanie (VŠ 2. stupeň), 8 - terciárne vzdelanie (VŠ 3. stupeň)

Zdroj: ÚPSVAR, 2022, spracované autorkami

Sledovaná je tiež štruktúra nezamestnaných podľa profesie vykonávanej bezprostredne pred zaradením do evidencie (tab. 32). V obci Močenok prevládajú dlhodobo pracovníci v službách a obchode (17 - 18 osôb) a administratívni pracovníci (13 - 11 osôb).

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

Tab. 32 - Nezamestnanosť v obci Močenok podľa profesie vykonávanej bezprostredne pred zaradením do evidencie nezamestnanosti (r. 2020 a 2021)

Územie	Rok	Nezamestnanosť podľa profesie vykonávanej bezprostredne pred zaradením do evidencie nezamestnanosti													
		spolu	z toho ženy	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	neuvedené	bezprostredne pred evidenciou bez zamestnania
Močenok	2020	119	78	0	2	5	4	13	17	1	2	8	12	0	55
	2021	96	59	0	1	1	6	11	18	0	3	8	9	0	39
okres Šaľa	2021	1292	762	1	14	42	70	84	112	7	67	75	174	0	646

Poznámka: 0 - Príslušníci ozbrojených síl, 1 - Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci, 2 - Špecialisti, 3 - Technici a odborní pracovníci, 4 - Administratívni pracovníci, 5 - Pracovníci v službách a obchode, 6 - Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve, 7 - Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci, 8 - Operátori a montéri strojov a zariadení, 9 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci

Zdroj: ÚPSVAR, 2022, spracované autorkami

V štruktúre nezamestnaných podľa dĺžky evidencie v mesiacoch (tab. 33) prevládali krátkodobo nezamestnaní v dĺžke trvania nezamestnanosti do 3 mesiacov v r. 2020 v počte 39 osôb a po dobu 4 až 6 mesiacov v r. 2021 (24 osôb).

Tab. 33 - Nezamestnanosť v obci Močenok podľa doby evidencie nezamestnaných (r. 2020 a 2021)

Územie	Rok	spolu	Nezamestnanosť podľa doby evidencie v mesiacoch										
			do 3	4 - 6	7 - 9	10 - 12	13 - 18	19 - 24	25 - 30	31 - 36	37 - 42	43 - 48	nad 48
Močenok	2020	119	39	15	23	15	18	4	0	1	1	0	3
	2021	96	19	24	12	10	7	16	6	0	0	0	2
okres Šaľa	2021	1292	322	251	170	121	137	120	71	35	20	10	35

Zdroj: ÚPSVAR, 2022, spracované autorkami

1.1.5.3 Majetok a rozpočet obce

Na ekonomickom rozvoji obce sa podieľa najmä miestna samospráva prostredníctvom využívania jej majetku a disponibilných finančných prostriedkov. Úlohou samosprávy je predovšetkým plniť samosprávne funkcie vyplývajúce zo zákona o obecnom zriadení a ďalších prenesených kompetencií v rámci verejnej správy.

Na rozvoj obce môžu prostredníctvom finančných tokov vplývať aj združenia alebo nadácie ako súčasť nevládneho sektora, ich podiel je však na ekonomickom rozvoji obce minimálny.

Celkový objem finančných prostriedkov, ktorým disponuje obec predstavovala v roku 2020 sumu 5 535 130,34 EUR (tab. 34). Z týchto prostriedkov musí obec zabezpečovať všetky samosprávne úlohy, ktoré jej vyplývajú zo zákona o obecnom zriadení, ďalej nové kompetencie, ako aj rozvojové programy. Ako vidieť z tab. 34, obec za obdobie rokov 2016 - 2020 v hospodárení dosiahla zisk. V roku 2020 bol hospodársky výsledok obce v kladných číslach a predstavoval sumu 456 444,71 EUR.

Analýza rozpočtu obce (tab. 35) poukazuje na skutočnosť, že základ príjmov tvoria bežné príjmy tvoriace 73,48 %. Medzi nimi majú podstatné zastúpenie daňové príjmy tvoriace viac ako polovicu bežných príjmov (56,26 %). Tvoria ich dane zo stavieb a pozemkov, dane z bytov, dane za psa, ubytovanie ale aj za užívanie verejného priestranstva a dane za komunálne odpady.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

Tab. 34 - Vývoj rozpočtu obce Močenok v eurách v období rokov 2016 – 2020

Rozpočet	Rok				
	2016	2017	2018	2019	2020
príjmy	4 143 437,61	4 394 344,55	4 895 174,11	4 782 013,49	5 535 130,34
výdavky	3 914 669,67	4 131 327,19	4 604 600,67	4 452 239,45	5 078 685,63
hospodársky výsledok	228 767,94	263 017,36	290 573,44	328 382,68	456 444,71

Zdroj: Záverečný účet obce Močenok, 2022

Nedaňové príjmy tvoria iba 5,71 % príjmov obce a tvoria ich, napr. príjmy z prenajatých pozemkov, správne poplatky, príjmy za služby, stravné, za znečisťovanie ovzdušia a pod. Prijaté granty a transfery tvorili 35,97 % bežných príjmov pričom zahŕňajú najmä transfery zo štátneho rozpočtu na životné prostredie, stavebný úrad, na matriku ako aj prenesené kompetencie na ZŠ, MŠ, Domov dôchodcov a i.

Tab. 35 - Štruktúra rozpočtových príjmov obce Močenok v období rokov 2016 - 2020

Príjmy	2016	2017	2018	2019	2020
Bežné príjmy	3 076 517,73	3 305 826,15	3 567 592,16	3 999 361,33	4 067 145,02
daňové príjmy	1 896 382,92	2 011 092,52	2 130 729,13	2 337 822	2 288 100,43
nedaňové príjmy	246 120,33	244 357,36	579 048,66	300 305	316 289,29
prijaté granty a transfery	934 014,48	1 050 376,27	1 195 437,00	1 361 234	1 462 755,3
Kapitálové príjmy	513 372,02	315 692,90	445 793,09	108 291,76	795 444,45
príjem z predaja pozemkov	12 538,86	23 652,90	7 307	11 922	6 365,36
transfery zo štátneho rozpočtu	500 833,16	292 040	423 486	96 370	789 079,09
granty			15 000		
Finančné príjmy	306 097,37	525 479,94	544 166,48	300 003,46	288 597,6
Príjmy rozpočtových organizácií s právnou subjektivitou	247 450,49	247 345,56	337 622,38	374 356,94	383 943,27
Spolu	4 143 437,61	4 394 344,55	4 895 174,11	4 782 013,49	5 535 130,34

Zdroj: Záverečný účet obce Močenok, 2022

Kapitálové príjmy sa v r. 2020 podieľali 14,37 % na príjmoch obce. Tvorené boli najmä transfermi zo štátneho rozpočtu v sume 789 079, 09 EUR. Použité boli, napr. na vybudovanie jazykových učební v ZŠ (41 473,66 EUR) s podporou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, na projekt Wifi pre Teba (9 761,82 EUR) s podporou Ministerstva dopravy a výstavby SR, zníženie energetickej náročnosti budovy Obecného úradu v Močenku (706 279 55 EUR) s dotáciou z Ministerstva životného prostredia, rozšírenie kamerového systému (6 000 EUR) s podporou Ministerstva vnútra SR či vybudovanie nabíjacej stanice pre elektromobily (5 000 EUR) s finančnou dotáciou z Ministerstva hospodárstva SR. Ďalšie príjmy v rozpočte obce predstavovali finančné príjmy (288 597,6 EUR), ktoré tvorili 5,21 % príjmov. Poslednou skupinou boli príjmy rozpočtových organizácií s právnou subjektivitou, ktoré tvorili 6,94 % príjmov (383 943,27 EUR). Zahŕňajú vlastné príjmy základnej školy, materskej školy, základnej umeleckej školy a domova dôchodcov.

Výdavky v roku 2020 dosiahli sumu 5 078 685,63 EUR (tab. 36). Takmer polovica (41,26 %) výdavkov (2 095 565,3 EUR) smerovala do rozpočtových organizácií s právnou subjektivitou (základná škola, materská škola, základná umelecká škola, domov dôchodcov). Takmer jednu štvrtinu výdavkov (23,94 %) tvorili kapitálové výdavky. Zahŕňali výdavky na zníženie energetickej náročnosti budovy obecného úradu v sume 893 873,34 EUR (dotácia 706 279,55 EUR), vybudovanie jazykových učební v ZŠ v hodnote 47 108,00 EUR (dotácia 41 473,66 EUR), vodozádržné opatrenia vo výške 140 552,61 EUR a opravu strechy na Dome

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

smútku v sume 22 071,28 EUR 11. Z dotácie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny vo výške 10 300,00 EUR bolo zakúpené interiérové vybavenie pre Domov dôchodcov Močenok na podporu rozvoja sociálnych služieb. Bežné výdavky tvorili 29,93 % výdavkov a predstavujú výdavky na mzdy, odvody a tovary ako aj služby obce. Súbor výdavkov dopĺňajú finančné výdavky.

Tab. 36 - Štruktúra rozpočtových výdavkov obce Močenok období rokov 2016 - 2020

Výdavky	2016	2017	2018	2019	2020
Bežné výdavky	1 286 046,03	1 338 484,61	1 524 376,39	3 785 222	1520280,95
Kapitálové výdavky	290 845,68	1 058 700,48	1 216 156,76	427 073	1216007,93
Finančné výdavky	829 641,33	173 247,91	206 221,91	241 336	246831,45
Výdavky rozpočtových organizácií s právnou subjektivitou	1 502 483,43	1 558 783,39	1 657 845,61	1 974 698	2095565,3
Výdavky rozpočtových organizácií - kapitálové - Domov dôchodcov	5 653,20	2 110,80			
Spolu	3 914 669,67	4 131 327,19	4 604 600,67	4 452 239,45	5078685,63

Zdroj: Záverečný účet obce Močenok, 2022

1.1.6 INFRAŠTRUKTÚRA

1.1.6.1 Sociálna infraštruktúra

Maloobchodná sieť je v obci zastúpená viacerými zariadeniami (tab. 37). Potravinársky a zmiešaný tovar poskytujú 4 predajne – COOP Jednota Nitra, SD, ABAR - Barta Andrej, Hana Lenčesová a Monika Kollárová. Predaj mäsa zabezpečujú predajne Emílie Havelandovej a Ivana Konečného. V obci sú aj ďalšie maloobchodné predajne – textilu (Thanh Le Duc), bytových doplnkov (Regína Kohútová), drogistického tovaru (Teta drogerie SR s. r.o.), elektrospotrebičov (Rábek Tibor - TIBI), obuvi a oblečenia (Jarmila Kompasová, KOMPAS Obuv), počítačovej techniky (PC-technik Gabriel Bleho), vína (Vinotéka – Františka Lenčesová, Ivan Konečný, Kráľovská vinotéka) či párty doplnkov (Mgr. Jaroslav Kováč – KOVÁČ SERVIS). Maloobchodné predajne so špecifickým tovarom predstavujú predajne Farár Štefan - PetShop (predaj chovateľských potrieb) a FISHMIX s.r.o. František Borsányi (predaj krmných zmesí). V obci sú tiež 3 predajne kvetov – Gabriela Krišková – kvetinová sieň, Kvetinárstvo Veronika Suchá, Kvetinárstvo Daniela Kováčová, Kvetinárstvo Lila Blumen. Maloobchodný predaj automobilových komponentov poskytuje predajňa Lenčes Miroslav – Autodiely LM a predaj pohonných hmôt spoločnosť RB - MONT, spol. s r.o.

Sieť obchodných zariadení dopĺňa veľkoobchod TÓTH s.r.o. - Železoobchod so železiarskym a inštalatérskym tovarom a vykurovacími zariadeniami a potrebami.

Tab. 37 - Veľkoobchodné a maloobchodné zariadenia v obci Močenok (r. 2022)

P. č.	Názov veľkoobchodného alebo maloobchodného zariadenia	Sortiment	Právna forma
1	ABAR - Barta Andrej	maloobchod	FO – živnostník
2	COOP Jednota Nitra, spotrebné družstvo	zmiešaný tovar	spotrebné družstvo
3	Emília Halvelandová HSH	predaj mäsa	FO – živnostník
4	Pekáreň Pekamo - Pekamo, s.r.o.	pekárenské výrobky	s.r.o.
5	Stávková kancelária NIKÉ, s.r.o.	stávková kancelária	s.r.o.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

P. č.	Názov veľkoobchodného alebo maloobchodného zariadenia	Sortiment	Právna forma
6	Pre naše deti s.r.o.	zásielkový predaj alebo predaj cez internet	s.r.o.
7	PC-technik Gabriel Bleho	predaj a servis počítačovej techniky	FO – živnostník
8	FISHMIX s.r.o. František Borsányi	predaj kŕmnych zmesí	s.r.o.
9	Enis Selmani LUŠI	predaj zmrzliny	FO – živnostník
10	Farár Štefan - PetShop	predaj chovateľských potrieb	FO – živnostník
11	Gabriela Krišková – kvetinová sieň	maloobchod s kvetmi, keramikou, drogistickým tovarom	FO – živnostník
12	Daniela Kováčová	kvetinarstvo	FO – živnostník
13	Hana Lenčేశová	zmiešaný tovar	FO – živnostník
14	Ivan Konečný	vinoteka, predaj mäsa	FO – živnostník
15	Jarmila Kompasová, KOMPAS Obuv	predaj obuvi a oblečenia	FO – živnostník
16	KVETINÁRSTVO - Veronika Suchá	kvetinarstvo	FO – živnostník
17	Vinoteka – Františka Lenčేశová	vinoteka	FO – živnostník
18	Lenčేశ Miroslav – Autodiely LM	maloobchodný predaj automobilových komponentov	FO – živnostník
19	Monika Kollárová	potraviny	FO – živnostník
20	Rábek Tibor - TIBI	predaj elektrospotrebičov	Živ. a sl. povolanie
21	Regína Kohútová	predaj bytových doplnkov	FO – živnostník
22	Thanh Le Duc	predaj textilu	FO – živnostník
23	Mgr. Jaroslav Kováč – KOVÁČ SERVIS	maloobchodný predaj – party doplnky, zábavné atrakcie	FO – živnostník
24	Teta drogerie SR s. r.o.	predaj drogistického tovaru	s.r.o.
25	LILA Blumen Kvetinarstvo	kvetinarstvo	FO – živnostník
26	RB - MONT, spol. s r.o.	predaj pohonných hmôt	s.r.o.
27	TÓTH s.r.o. - Železoobchod	veľkoobchod so železiarskym a inštalatérskym tovarom a vykurovacími zariadeniami a potrebami	s.r.o.

Zdroj: Obecný úrad Močenok, 2022

Služby v obci Močenok sú zastúpené ponukou murárskych, stavebných, klampiarskych, zámočníckych prác, vodoinštalatérskych a plynárenských prác, tesárskych a stolárskych práca a ďalšími. V obci sú tiež poskytované služby v podobe kaderníctva, kozmetiky, manikúry a pedikúry atď. (tab. 29).

Sociálnu vybavenosť obce tvorí zo školských zariadení materská škola, základná škola, základná umelecká škola, ktoré si zachovávajú pomerne stabilný počet detí a žiakov.

Materská škola v Močenku sídli na Vinohradskej ul. a je v prevádzke od 1.9. 1984. Od 1. júla 2002 je jej zriaďovateľom obec Močenok. Od 1. januára 2004 je materská škola samostatnou rozpočtovou organizáciou s právnou subjektivitu, kde štatutárnym zástupcom materskej školy je riaditeľka školy.

Materská škola je šesťtriedna, s celodennou prevádzkou a poskytuje vzdelávanie deťom vo veku od 3 do 6 rokov, deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou a dodatočne odloženou povinnou školskou dochádzkou. V škol. roku 2021/2022 navštevovalo materskú školu 145 detí. Starostlivosť detí zabezpečujú 13 pedagógovia a 7 nepedagogickí zamestnanci (Materská škola Močenok, 2022). Po dohode so zákonným zástupcom dieťaťa

poskytuje materská škola vzdelávanie aj deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Materská škola poskytuje predprimárne vzdelávanie detí ako prvý stupeň vzdelania. Vzdelávanie v materskej škole sa uskutočňuje za čiastočnú úhradu výdavkov materskej školy. Výchovno-vzdelávacia činnosť sa realizuje v slovenskom jazyku.

Primárne vzdelávanie zabezpečuje v obci **Základná škola Močenok** so sídlom na Školskej ul. Prvá škola v Močenku bola založená po roku 1560. V r. 1963 boli vybudované nové priestory Základnej deväťročnej školy Močenok, ktorú tvorili už dva pavilóny a telocvičňa. Ďalší nový pavilón školy s deviatimi triedami pribudol v r. 1980. V r. 1985 sa škola rozšírila o novú budovu, postavenú pre kuchyňu, školskú jedáleň a družinu. Od 1.4. 2002 má škola právnu subjektivitu. V r. 2009 sa uskutočnila rekonštrukcia základnej školy. V súčasnosti je Základná škola v Močenku štátna plne organizovaná základná škola s právnou subjektivitou a vyučovacím jazykom slovenským. Škola má 9 ročníkov a v súlade s medzinárodnou normou pre klasifikáciu vzdelávania ISCED poskytuje základné vzdelávanie (ISCED 1, ISCED 2). Súčasťou Základnej školy je Školský klub detí a Centrum voľného času Slniečko, ktorého náplňou sú voľnočasové aktivity detí v podobe krúžkovej činnosti. Areál školy je zložený z piatich budov. V troch budovách prebieha vyučovanie. Okrem bežných tried sú tu 2 jazykové učebne, multimediálna učebňa, 2 počítačové učebne, 2 knižnice, učebňa fyziky a chémie, dielňa a učebňa prírodovedy. Štvrtou budovou je telocvičňa. V piatej budove sa nachádza kuchyňa so školskou jedálňou a Školský klub detí.

Základná škola patrí svojím počtom k najväčším základným školám v okolí. V škol. roku 2021/2022 ju navštevovalo 386 žiakov (tab. 35) v rámci 22 tried, z čoho boli 3 špeciálne triedy určené pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Na výchovno-vzdelávacom procese žiakov základnej školy sa zúčastňuje 33 pedagógov a 2 nepedagogickí pracovníci (Základná škola Močenok, 2022).

Školské zariadenia dopĺňa v obci **Základná umelecká škola Močenok** založená v r. 2012 (Základná umelecká škola Močenok, 2022). V škol. roku 2021/2022 navštevovalo ZUŠ 91 žiakov, ktorých vzdelávanie zabezpečovalo 7 pedagógov a 2 nepedagogickí zamestnanci (tab. 38).

Tab. 38 - Školské zariadenia v obci Močenok

Druh zariadenia	Počet detí	Počet pedagógov	Počet zamestnancov
Základná škola	386	30	38
Materská škola	145	13	7
Základná umelecká škola	91	7 (z toho 2 na dohodu)	2 (účtovníčka a upratovačka)
Školská jedáleň	386	0	5
Školský klub	100	4	4

Zdroj: Obecný úrad Močenok, 2022

V obci Močenok sú zdravotnícke zariadenia sústredené do zdravotného strediska, kde pôsobí 8 lekárov. Poskytovaná je zdravotná starostlivosť v ordináciách všeobecného lekára (2 lekári a 2 zdravotné sestry), pediatra (2 lekári a 2 zdravotné sestry), stomatológa (2 lekári a 2 zdravotné sestry) a gynekológa (1 lekár a 1 zdravotná sestra). Obyvateľom je tiež k dispozícii špecializovaná ambulancia fyzioterapie, balneológie a liečebnej rehabilitácie (1 lekár a 1 zdravotná sestra). Ambulancie pre deti a dorast ako aj ambulancie pre dospelých sú obyvateľom k dispozícii 5-krát týždenne. Stomatologické ambulancie vykonávajú činnosť taktiež 5-krát do týždňa. Gynekologická ambulancia poskytuje zdravotnú starostlivosť 2-krát do týždňa. Špecializovaná ambulancia fyzioterapie, balneológie a liečebnej rehabilitácie je

zabezpečená 1-krát týždenne činnosťou lekárky a 5-krát týždenne činnosťou rehabilitačnej sestry. Obyvatelia obce si môžu vyzdvihnúť lieky v Lekárni sv. Gorazda - Pharmavia, s.r.o. priamo v obci. Okrem tohto zdravotného strediska môžu obyvatelia obce využívať zdravotnícke služby aj v areáli Duslo Šaľa, a.s., kde má závod v prevádzke vlastnú polikliniku s ambulanciami rôzneho zamerania a tiež s diagnostickými pracoviskami.

Na športové vyžitie slúži občanom športový areál s futbalovým ihriskom, multifunkčné ihrisko a hádzanárska hala. Športové zariadenia dopĺňa 7 detských ihrísk a telocvičňa základnej školy.

Ku kultúrnym zariadeniam patrí v obci kultúrne stredisko. V samostatne sídliacom objekte pôsobia okrem troch oddelení kultúry (oddelenie kultúrno-spoločenských aktivít, oddelenie knižničné, oddelenie služieb Kábel TV) aj rôzne spolky a súbory. Taktiež je tu realizovaná i výuka rôznych kurzov a krúžkov, organizované sú aj rôzne stretnutia spojené s prednáškami a besedami. Súčasťou kultúrneho strediska je aj knižnica, klubovňa, kaplnka sv. Gorazda a Pastoračné centrum. V obci je zriadené aj Múzeum sv. Gorazda. V kultúrnom dome je kinosála s približne 250 miestami na sedenie.

Cirkevné kultúrne zariadenia tvoria dva rímsko-katolícke kostoly - Farský kostol sv. Klimenta a Kostol sv. Kríža. Vo viniciach je tiež Kaplnka sv. Urbana a v bývalom kláštore Kaplnka sv. Gorazda. Z obdobia 19. stor. pochádza Kalvária, ktorá pozostáva zo 14 kaplniek s vyobrazením krížovej cesty a Kaplnky Božieho hrobu, pred ktorou sú tri kríže s plastikami, znázorňujúce ukrižovanie Krista. V obci

Stravovacie zariadenia zastupuje v obci Reštauráciou ELSA s kapacitou 64 miest, Penzión ANUP, ktorého súčasťou je kaviareň a cukráreň s kapacitou 30 miest, Reštaurácia a pizzeria VESNA s celkovou kapacitou 115 miest a Pizzeria Papa's. Rýchle občerstvenie poskytuje Miroslav Zelenický v zariadení ZEDZ MA.

Ubytovacie služby sú v obci poskytované v Penzióne ANUP** (14 lôžok), Penzióne ELSA*** (22 lôžok) a na súkromí v zariadení MONDOK (26 lôžok) a v ubytovaní na súkromí ALEX (7 lôžok).

Sociálne zariadenia prezentuje v obci viacero typov zariadení, ktoré sú prevádzkované obcou alebo neverejným poskytovateľom a zabezpečujú pobytovú prípadne ambulantnú starostlivosť.

V centre obce na Ulici Sv. Gorazda je umiestnený **Domov dôchodcov Milosrdného samaritána Močenok**. Budova zariadenia patrí Rímskokatolíckej cirkvi Biskupstva Nitra. Po rozsiahlej rekonštrukcii objektu bol Domov dôchodcov otvorený 1.3.1996, ale prví klienti boli prijatí až 3.3.1996. V tom období Domov dôchodcov patril pod Krajský úrad Nitra a bol súčasťou Domova dôchodcov a Domova sociálnych služieb, Dolnočermánska ul. Nitra. V r. 1998 sa Domov dôchodcov odčlenil a vznikol samostatný právny subjekt Domov dôchodcov Milosrdného samaritána Močenok. Od r. 2002 je zriaďovateľom Domova dôchodcov obec Močenok. Zariadenie je rozpočtovou organizáciou s právnou subjektivitou. Kapacita zariadenia je 40 klientov. Zariadenie má 28 zamestnancov.

V obci pôsobí aj **Domov sociálnych služieb** so sídlom na Ul. Dekana Sčasného. Zariadenie s celoročným pobytom bolo uvedené do prevádzky v r. 2003. Domov sociálnych služieb prevádzkuje nezisková organizácia ADVENTUS, n. o., Močenok, ktorá tu poskytuje služby pre 20 klientov, ktorí trpia mentálnym, psychickým alebo telesným postihnutím. Starostlivosť klientov zabezpečuje 11 zamestnancov.

Sociálne služby poskytuje v obci aj **Penzión seniorov Orlík, o.z.** sídliaci na ul. Pri kúpalisku v Močenku. Svojím charakterom poskytuje sociálne služby v Zariadení pre seniorov na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie prijímateľov, ktorí dovŕšili dôchodkový vek, sú odkázaní na pomoc inej fyzickej osoby alebo poskytovanie sociálnych služieb z iných vážnych dôvodov. Taktiež poskytuje opatrovateľské služby v špecializovanom zariadení,

ktoré sú určené fyzickým osobám a klientom, ktorí sú odkázaní na pomoc inej fyzickej osoby. Zariadenie poskytuje svoje služby 97 klientom prostredníctvom 51 zamestnancov.

Starostlivosť o klientov vykazuje ako jednu z hlavných aktivít aj **Občianske združenie Monika**. Združenie vzniklo v r. 2012 ako nezisková organizácia, ktorej náplňou bolo spravovanie Zariadenie pre seniorov s ambulantnou starostlivosťou. Zariadenie pre seniorov prevádzkuje združenie v obci Cabaj-Čápor, kde poskytuje ambulantnú formu sociálnej služby a od r. 2014 poskytuje aj opatrovateľskú službu a terénnu sociálnu službu v okolitých obciach a mestách: Cabaj-Čápor, Močenok, Horná Kráľová, Hájske, Nitra, s úmyslom zabezpečenia čo najdlhšieho zotrvania v ich prirodzenom prostredí. Zariadenie má kapacitu pre 25 klientov. V r. 2016 bolo zriadené aj Zariadenie pre seniorov v areáli Polikliniky Duslo a.s. v spolupráci so spoločnosťou Duslo a.s. ako zariadenia s dennou pobytovou formou s kapacitou 30 miest. Snahou je poskytovať seniorom starostlivosť v oblasti sociálnej rehabilitácie, ako aj rôznych foriem ergoterapie a iných záujmových a obslužných činností.

Pod správou Komunity Kráľovnej pokoja - kresťanskej komunity a charitného diela pre deti, mladých ľudí a seniorov pôsobí v obci Močenok niekoľko typov sociálnych zariadení – zariadenie pre seniorov, centrum pre deti a rodiny, zariadenie opatrovateľskej služby, domáca opatrovateľská služba, denný stacionár a chránené dielne. Umiestnené sú v objekte kaštieľa na Ul. Sv. Gorazda.

Zariadenie pre seniorov je v prevádzke je od r. 2012. Poskytuje služby klientom odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu, ošetrovateľskú starostlivosť, ubytovanie, stravovanie a i. Kapacita zariadenia je pre 12 seniorov, starostlivosť o nich zabezpečuje 9 zamestnancov.

Centrum pre deti a rodiny (detský domov) v Močenku, poskytuje od r. 2003 starostlivosť nahrádzajúcu prirodzené rodinné prostredie formou celoročného pobytu pre deti od 0 – 18 rokov ich veku a ďalej až do osamostatnenia najdlhšie však do dovŕšenia 25 rokov veku. Súčasťou starostlivosti je aj odborná-liečebno-výchovná starostlivosť zameraná na odstránenie sociálnej zanedbanosti a psychicko-sociálnych porúch vývinu dieťaťa. Centrum zabezpečuje aj zdravotnú starostlivosť. Detský domov je rozdelený na 3 samostatné skupiny, 1 samostatnú skupinu pre mladých dospelých a starostlivosť vykonáva tiež v sieti svojich profesionálnych náhradných rodín v rámci Nitrianskeho, Trnavského a Banskobystrického samosprávneho kraja. V každej skupine býva max 10 detí. Každá skupina je samostatná jednotka, aby sa čo najviac zachovala rodinnosť a individuálny prístup. Kapacita domova je 50 detí.

Zariadenie opatrovateľskej služby bolo zriadené v r. 2012 a v súčasnosti má 6 klientov a 5 zamestnancov. Zariadenie poskytuje poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu, ošetrovateľské služby s ubytovaním a iné doplnkové služby.

Domáca opatrovateľská služba pôsobí od r. 2014. Sociálna služba je poskytovaná fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby.

Denný stacionár je v prevádzke od r. 2013. V tomto zariadení sú poskytované služby osobám, ktoré sú odkázané na pomoc iných fyzických osôb počas určitej hodiny v priebehu dňa.

Chránené dielne boli zriadené v r. 2006 a v rámci nich sú prevádzkované chránené pracoviská. V súčasnosti je v nich zamestnaných 33 zamestnancov so zdravotným postihnutím (18 v Močenku a 15 v Radošine) na pracovných pozíciách pomocník sociálneho zariadenia a údržbár.

Vybavenosť obce dopĺňajú 2 cintoríny (Dolný cintorín a Horný cintorín) s 2 domami smútku.

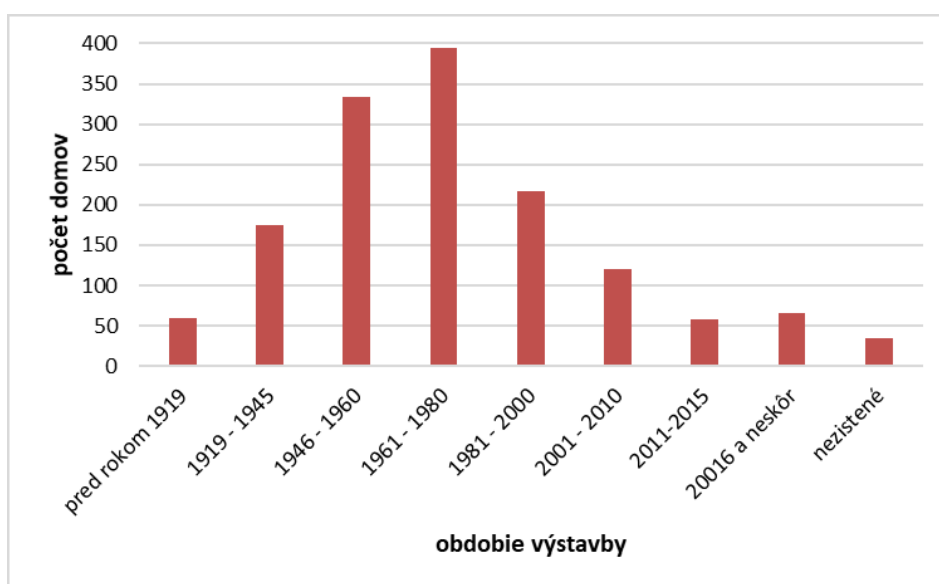
Z administratívnych zariadení je v centrálnej časti obce umiestnený obecný úrad a matrika. Nachádza sa tu i pošta s Poštovou bankou a 2 bankomaty. Pre potreby obce slúži i Dobrovoľný hasičský zbor Močenok.

1.1.6.2 Domový a bytový fond

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 bolo v obci Močenok 1 458 domov. Medzi nimi prevažovali rodinné domy v počte 1 368 domov (93,83 %). Bytové domy boli zastúpené v počte 41, tzn. 2,81 % domového fondu. V obci bolo tiež 8 polyfunkčných domov (0,55 %). Ostatné budovy na bývanie tvorili 0,21 % domov (3 domy). Skupinu domov dopĺňa 5 neskolaudovaných rodinných domov (0,34 %), 18 núdzových objektov neurčených na bývanie (1,23 %), 6 inštitucionálnych alebo kolektívnych zariadení (0,41 %). Ostatné domy tvorili 0,21 % (3 domy) a nezistených bolo 6 typov domov (0,41 %). V prepočte na 1000 obyvateľov pripadá 334,71 domov.

Domový fond je z viacerých období výstavby (graf 19). Z obdobia pred r. 1919 je 59 domov (4,05 %). Počas medzivojnového obdobia bolo postavených 174 domov (11,93 %). Najväčší počet domov bol postavený v období r. 1961 - 1980 v počte 394 domov (27,02 %) a v období r. 1946 - 1960 v počte 334 domov (22,91 %). Väčší počet domov (217) bol ešte vystavaný v r. 1981 - 2000 a ich podiel na domovom fonde tvorí 14,88 %. Po r. 2001 pribúdali domy v obci už v menšej miere, v r. 2001 - 2010 to bolo 121 domov (8,3 %) a v r. 2011 - 2015 to bolo 58 domov (3,98 %). Po r. 2016 pribudlo do obce 66 domov (4,53 %). Nezistený vek bol pri 35 domoch (2,4 %).

Graf 19 - Domový fond obce Močenok podľa obdobia výstavby

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2021, spracované autorkami

Medzi domami prevažujú domy s 1 podlažím (1025 domov, tzn. 70,3 %). Dvojpodlažné domy tvoria takmer štvrtinu domov (23,73 %, tzn. 346 domov) a trojpodlažných je 42 domov (2,88 %). Menšie zastúpenie majú 4-podlažné domy (16 domov) a 5-podlažné domy (3 domy).

Vo forme vlastníctva prevládajú u 1 287 domov (88,27 %) fyzické osoby. Obec vlastní 2 domy, iné právnické osoby 2 domy, cirkev 2 domy, zahraniční vlastníci 3 domy a obchodná spoločnosť 1 dom. Kombinácia vlastníkov je evidovaná pri 97 domoch. U 84,84 % domov (1 237) je nosná konštrukcia murovaná.

Väčšina domov (1 277 domov, tzn. 87,59 % je napojených na vodovodnú prípojku v dome z verejnej siete a mimo vlastného domu z verejnej siete majú prípojku 3 domy (0,21 %). Vlastnú vodovodnú prípojku v dome má 91 domov (6,24 %) a mimo domu bola zaznamenaná u 7 domov (0,48 %). Bez vodovodnej prípojky je 35 domov (2,4 %). Nezistený stav bol u 45 domov (3,09 %). Plynovú prípojku evidujeme u 1 292 domov (88,61 %). Bez plynovej prípojky je 138 domov (9,47 %) a nezistený stav bol v prípade 28 domov (1,92 %). Napojenosť na kanalizačnú sieť vykazuje 1 106 domov (75,86 %). Ďalšie domy využívajú septik, resp. žumpu (257 domov, tzn. 17,63 %). Bez kanalizácie je v obci 61 domov (4,18 %). Domácou čističkou odpadových vôd disponujú 2 domy v obci.

Bytový fond obce tvorilo v r. 2021 podľa Sčítania obyvateľov, domov a bytov 1 669 bytov. Z toho bolo 1369 bytov (82,03 %) v rodinných domoch, 245 bytov (14,68 %) v bytových domoch, 14 bytov (0,84 %) v polyfunkčných budovách, 3 byty v ostatných budovách na bývanie (0,18 %), 5 bytov v neskolaudovaných rodinných domoch (0,3 %), 18 (1,08 %) bytov v núdzových objektoch neurčených na bývanie, 6 bytov (0,36 %) v inštitucionálnych alebo kolektívnych zariadeniach. Ostatných a nezistených bytov bolo 9. Podľa formy vlastníctva prevládali byty vo vlastnom rodinnom dome (1 345 bytov, tzn. 80,59 %). Byty obývané vlastníkom tvorilo 175 bytov (10,49 %). Obecné byty boli v počte 83 (4,97 %), služobný bol 1 byt a byty v nájme tvorili 3 byty. Iná forma vlastníctva bola u 31 bytov a nezistená forma vlastníctva bola taktiež u 31 bytov. Podľa počtu miestností dominovali byty s 3 miestnosťami v počet 488 bytov (29,24 %). Nasledovali 4-izbové byty (473 bytov, tzn. 28,34 %) a 5-izbové byty (268 bytov, tzn. 16,06 %). Zásobovanie vodou mali byty prevažne z vodovodu zo spoločného zdroja (1 447 bytov, tzn. 86,7 %). Vodovod v byte z vlastného zdroja malo 139 bytov (8,33 %), vodovod mimo bytu mal 1 byt a bez vodovodu bolo 28 bytov (1,68 %). Vybavenosť bytov dokumentuje aj existencia splachovacieho záchodu v bytoch, ktorým disponuje 1 523 bytov (91,25 %). Mimo bytu má splachovací záchod 72 bytov (4,31 %) a bez splachovacieho záchoda je 37 bytov (2,22 %). Kúpeľňou disponuje 1 537 bytov (92,09 %). Ústredné diaľkové kúrenie využíva 51 bytov (3,06 %), ústredné lokálne kúrenie má 1 121 bytov (67,17 %), etážové kúrenie má 104 bytov (6,23 %) a samostatné vykurovacie telesá využíva 286 bytov (17,14 %). Bez kúrenia je 24 bytov (1,44 %). Ako zdroj vykurovania využíva väčšina bytov plyn (1 465 bytov, tzn. 87,78 %), menej elektrinu (20 bytov), pevné palivo (123 bytov) alebo solárnu energiu (2 byty).

1.1.6.3 Technická, informačná a environmentálna infraštruktúra

Územie obce je plne elektrifikované a plynofikované. Elektrická energia je dodávaná z 22 kV vzdušného vedenia č. 150 a 1031 prostredníctvom 24 transformovní. Primárnym zdrojom zemného plynu je vysokotlakové potrubie vedené pozdĺž obce Horná Kráľová odkiaľ vedie prostredníctvom vysokotlakovej regulačnej stanice zemný plyn do obce Močenok.

Obec je napojená na vodovodnú sieť prostredníctvom skupinového vodovodu Jelka – Galanta – Nitra, ktorý dopravuje vodu do vodárenského areálu, situovaného na okraji lesa popri cestnej komunikácii, medzi obcami Pereš – Močenok. Spomínaný areál má vybudovaný vodojem $2 \times 1500 \text{ m}^3$ a čerpaciu stanicu, z ktorej sú vedené tri samostatné vetvy – pokračovanie vodovodu do Nitry ocelovým potrubím DN 700, vodovod Močenok – Horná Kráľová ocelovým potrubím DN 400 a vodovod pre obce Pereš, Svätoplukovo a Mojmírovce ocelovým potrubím DN 300, ktorý je v správe obce Mojmírovce. Vodovod spravuje Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. Nitra, majiteľom vodovodu je obec. Časť obyvateľstva je zásobená tiež z artézskych studní v samotnej obci alebo z vrtaných studní, ktoré zabezpečujú vodu najmä obyvateľom v osadách Nový Svet, Gorazdov a Ičkesová. Zdroje vody z domových studní, ktoré čerpali vodu väčšinou z prvého pôdneho horizontu, nie sú vzhľadom na hygienické parametre vhodné na pitné účely. Samostatné vodovodné systémy

má vybudované Poľnohospodárske družstvo Močenok a Liaharenský podnik, a.s. Nitra, Rozmnožovací chov - farma Močenok.

V r. 2021 využívalo možnosti zásobovania plynom 91,83 % obyvateľov a rovnako aj pitnou vodou prostredníctvom verejného vodovodu 91,83 % obyvateľov.

V oblasti informačnej infraštruktúry má obec vybudovanú telekomunikačnú sieť, miestny rozhlas, optickú sieť, zabezpečený má televízny signál, internet a poštu (tab. 39). Digitálna telefónna ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu. Celé územie je pokryté signálom všetkých mobilných operátorov, ktorí majú licenciu na pôsobenie v SR. Pevný internet pre obyvateľov poskytujú spoločnosti Slovanet, Rejk-net a optický internet Slovak Telekom. Internetová kaviareň sa v súčasnosti v obci nenachádza.

Tab. 39 - Technická, informačná a environmentálna infraštruktúra obce Močenok (r. 2021)

Technická, environmentálna a informačná infraštruktúra	Ukazovateľ
Počet obyvateľov napojených na verejný vodovod	4 000
Počet obyvateľov napojených na plynovod	4 000
Počet obyvateľov napojených na kanalizáciu	3 000
Celková dĺžka kanalizácie (v km)	23,5
Skládka komunálneho odpadu	nie
Vývoz komunálneho odpadu na skládku	Rišňovce - Rumanová
Množstvo vyprodukovaného odpadu v tonách (r. 2021)	2 165,893
Množstvo vyseparovaného odpadu v tonách (r. 2021)	1 556,123
Skládka bioodpadu - kompostáreň	áno – zelený zberný dvor
Miera separovania	71,85 %
Miestny rozhlas	áno
Internet	áno
Káblková televízia	áno

Zdroj: Obecný úrad Močenok, 2022

Environmentálnu infraštruktúru tvorí v obci kanalizačná sieť, na ktorú je napojených 3 000 obyvateľov (68,87 %). Odkanalizovaná je celá obec. Obecná kanalizácia ústi do čističky odpadových vôd Šaľa-Veča, vlastníkom je Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. Nitra.

Odpadové hospodárstvo je v obci riešené prostredníctvom Ponitrianskeho združenia obcí pre separovaný zber a nakladanie s odpadmi, ktoré bolo založené v r. 2005. Odvoz tuhého triedeného i netriedeného komunálneho odpadu a jeho likvidácia je zabezpečená prostredníctvom firmy ENVI-GEOS, s.r.o. Nitra každé dva týždne podľa zvozoového kalendára. Podnikateľské subjekty majú odvážaný odpad i častejšie, v prípade, ak o to požiadajú na obecnom úrade. V obci sa realizuje separovaný zber plastov, papiera, textilu, skla, bioodpadu, elektroodpadu i veľkoobjemového odpadu. Plastové odpady, papier a biologický odpad je vyvážaný raz za mesiac. Objemový a stavebný odpad sa vyváža dvakrát do roka. Občania obce môžu využiť služby zberného dvora, ktorý je k dispozícii každý pracovný deň.

1.1.6.4 Dopravná infraštruktúra

Obec Močenok sa nachádza v okrese Šaľa, 8 km severovýchodne od okresného mesta Šaľa a 21 km juhozápadne od krajského mesta Nitra. Širšie dopravné vzťahy sú podmienené

dopravnými väzbami na okolité sídla, najmä na okresné mesto Šaľa a krajské mesto Nitra. Základným druhom dopravy je cestná doprava.

Územím obce neprechádzajú hlavné dopravné tepny Slovenska, významnými komunikačnými líniami sú preto cesty II. a III. triedy. Obec je priestorovo naviazaná na východnú os, ktorú tvorí cesta II/562 Nitra – Trnovec nad Váhom. Sieť dopravných komunikácií dotvárajú cesty III. triedy, pomocou ktorých sa obec napája na komunikačné ťahy. Medzi nimi je významná cesta III/1368 spájajúca obec Močenok s okresným mestom Šaľa v celkovej dĺžke 7,905 km, umožňujúca aj napojenie na rýchlostnú komunikáciu I/75 Sládkovičovo – Galanta – Šaľa – Nové Zámky – Lučenec. Cesta III/1689, s celkovou dĺžkou 12,904 km, prepája obec Močenok so susednými obcami Horná Kráľová, Hájske a Pata, s možným napojením na rýchlostnú komunikáciu E58 Bratislava – Nitra – Zvolen – Lučenec – Rožňava – Košice – Michalovce – Vyšné Nemecké.

Stav cestných komunikácií je však na niektorých úsekoch technicky nevyhovujúci, časté je ich nevhodné usporiadanie a vybudovanie v nenormovaných kategóriách, niektoré majú poškodený kryt. Dopravné komunikácie sú v poslednej rade doplnené miestnymi komunikáciami, ktorých pokračovaním mimo zastavaného územia sú účelové komunikácie, sprístupňujúce jednotlivé časti extravilánu s intravilánom.

Dĺžka miestnych komunikácií je v obci 17,6 km a tieto komunikácie sú v celkovej dĺžke bezprašné. V obci je vybudovaných aj 6,9 km chodníkov.

V obci je zabezpečená aj autobusová doprava s priamym spojením do okresného mesta Šaľa i do krajského mesta Nitra. Na území obce sa nachádza 15 autobusových zastávok.

Obec Močenok nie je priamo napojená na železničnú sieť. Najbližšia železničná stanica je v meste Šaľa, ktoré je súčasťou železničnej trate 130 Bratislava – Galanta – Šaľa – Nové Zámky – Štúrovo.

Nie popri všetkých miestnych obslužných a zberných komunikáciách sú vytvorené podmienky pre bezpečný pohyb chodcov, preto je potrebné dobudovať chodníky a skvalitniť miestne komunikácie.

Medzi rozvíjajúce sa formy dopravy patrí v obci cyklodoprava poskytujúca možnosti prepravy obyvateľov obce za svojimi ekonomickými aktivitami ako aj možnosti relaxu, spoznávania a propagácie obce na lokálnej úrovni. Jej detailnejšia charakteristika je uvedená závere ďalšej kapitoly 1.1.7 Cestovný ruch.

1.1.7 CESTOVNÝ RUCH

Územie obce má podmienky pre rozvoj cestovného ruchu ako po stránke prírodného tak i kultúrno-historického potenciálu. Z hľadiska regionalizácie cestovného ruchu SR je obec zaradená do Dolnopovažského regiónu cestovného ruchu, ktorý má vďaka kúpeľnému mestu Piešťany nadregionálny význam. Samotná obec patrí v regióne medzi územia nižšej priority s prednostným rozvojom letného pobytového turizmu a poznávacieho turizmu. Medzi aktivity s najvyšším dlhodobým potenciálom patrí poznávanie kultúrneho dedičstva. Prírodné atraktivity územia v oblasti cestovného ruchu možno vnímať skôr v širších územných súvislostiach, lebo v samotnej obci sa nenachádzajú prírodné atraktivity vyššieho ako lokálneho významu. Na druhej strane, kombinácia neďalekej vodnej nádrže Kráľová nad Váhom, termálneho kúpaliska Diakovce a kultúrno-historických pamiatok v Močenku spolu s cykloturistikou by mohla byť jednou z možností pozdvihnutia lokálneho cestovného ruchu.

Pre účely cestovného ruchu je možné využiť predovšetkým vysoko hodnotné kultúrno-historické pamiatky. V evidencii Pamiatkového úradu Slovenskej republiky sú uvedené viaceré nehnuteľné národné kultúrne pamiatky obce (tab. 40).

Biskupský kaštieľ postavili v rokoch 1840 - 1848 na mieste staršieho barokového kaštieľa vybudovaného biskupom Jánom Gustínom. Kaštieľ je jedným z mála autenticky

zachovaných vidieckych aristokratických sídel na Slovensku. Po dvoch svetových vojnách sa nestal terčom rabovania, neboli doň vnesené nevhodné funkcie, zostal živým a udržiavaným objektom. Prvá väčšia obnova hlavného objektu bola realizovaná v r. 1876. Zlatá éra letnej rezidencie v Močenku sa skončila krátko pred vypuknutím I. svetovej vojny.

Tab. 40 - Nehnuteľné národné kultúrne pamiatky v obci Močenok (r. 2022)

P. č.	Názov pamiatkového objektu	Miesto lokalizácie
1	Hrob Michala Sládečka (1880 - 1992)	Dolný cintorín
2	Kostol sv. Klimenta a múr ohradný s bránami (po 1767)	okolie kostola sv. Klimenta
3	Kaplnka Božieho hrobu (1852)	Ul. sv. Gorazda
4	Golgota - socha Krista na kríži (1852)	Ul. sv. Gorazda
5	Golgota - socha Márie Magdalény (1852)	Ul. sv. Gorazda
6	Golgota-socha Dismasa na kríži (1852)	Ul. sv. Gorazda
7	Golgota-socha Gesmasa na kríži (1852)	Ul. sv. Gorazda
8	Golgota-socha Panny Márie (1852)	Ul. sv. Gorazda
9	Golgota-socha sv. Jána Evanjelistu (pol. 19. stor.)	Ul. sv. Gorazda
10	Kaplnka krížovej cesty I - Pilát odsudzuje Krista (1852)	Ul. sv. Gorazda
11	Kaplnka krížovej cesty II - Kristus berie kríž (1852)	Ul. sv. Gorazda
12	Kaplnka krížovej cesty III - 1. pád Krista pod Krížom (1852)	Ul. sv. Gorazda
13	Kaplnka krížovej cesty IV - Stretnutie Krista s Pannou Máriou (1852)	Ul. sv. Gorazda
14	Kaplnka krížovej cesty V - Šimon pomáha Kristovi (1852)	Ul. sv. Gorazda
15	Kaplnka krížovej cesty VI - Kristus a Veronika (1852)	Ul. sv. Gorazda
16	Kaplnka krížovej cesty VII - Druhý pád Krista pod krížom (1852)	Ul. sv. Gorazda
17	Kaplnka krížovej cesty VIII - Kristus napomína plačúce ženy (1852)	Ul. sv. Gorazda
18	Kaplnka krížovej cesty IX - Tretí pád Krista pod krížom (1852)	Ul. sv. Gorazda
19	Kaplnka krížovej cesty X - Vyzliekanie Krista (1852)	Ul. sv. Gorazda
20	Kaplnka krížovej cesty XI - Pribíjanie Krista na kríž (1852)	Ul. sv. Gorazda
21	Kaplnka krížovej cesty XII - Ukrižovanie Krista (1852)	Ul. sv. Gorazda
22	Kaplnka krížovej cesty XIII - Snímanie Krista z kríža (1852)	Ul. sv. Gorazda
23	Kaplnka krížovej cesty XIV - Ukladanie Krista do hrobu (1852)	Ul. sv. Gorazda
24	Biskupský kaštieľ (1840 - 1848)	Ul. sv. Gorazda
25	Park okolo kaštieľa (18. stor.)	Ul. sv. Gorazda

Zdroj: Pamiatkový úrad SR, 2022

V rokoch 1910 -1911, v čase veľkej renovácie hradného paláca v Nitre, sa stal prechodným sídlom hlavy Nitrianskej diecézy. Biskup Karol Kmeťko dal kaštieľ do užívania Spoločnosti Božieho slova, od roku 1928 boli priestory na prízemí a park prenajaté noviciátu Kongregácie bratov kresťanských škôl (školskí bratia). V rámci Akcie „K“ (3.-4. 5. 1950) zameranej na likvidáciu kláštorov sa kaštieľ zmenil na internačné stredisko rehoľníkov, neskôr aj rádoých sestier. Desaťročia v ňom fungoval charitný dom slúžiaci opatere starších rehoľníčok. V roku 2003 areál prevzala Komunita Kráľovnej pokoja. Nový správca podnikol etapovitú obnovu vrátane reštaurovania malieb v miestnostiach na poschodí.

Štvorkrídlový poschodový objekt kaštieľa bol svojho času pokladaný za najhonosnejšie feudálne sídlo v Nitrianskej župe. Kaštieľ možno zaradiť do klasicistického štýlu s prvkami iónskeho a dórskeho slohu. Súčasťou kaštieľa bola knižnica, ktorá obsahovala viac ako 2 000 latinských, nemeckých, maďarských a slovenských kníh. Historicky cenná je aj kaplnka s oltárom sv. Kríža, ktorá ku kaštieľu patrí spolu so 6 ha veľkým parkom.

Kostol sv. Klimenta je nepochybne jednou z dominant obce. Postavený bol v neskorobarokovom slohu v rokoch 1761 - 1765 a je situovaný východne od kaštieľa v priestore ohraničenom murovanou ohradou s trojicou brán. Časom sa jednodňová stavba postupne rozrástla a do dnešnej podoby bol kostol prestavaný v roku 1926. Jej jadro tvorí loď zaklenutá pruskými klenbami, rozšírená o novšie bočné lode s betónovými stropmi. Na východe sa na ňu napája svätyňa s päťbokým záverom a kupolou, k nej zo severnej i južnej

strany priliehajú sakristie s valenými klenbami. Pred kostolom stojí Mariánsky stĺp z roku 1750 a kamenný kríž z roku 1763.

Na južnej strane parku pred Kostolom sv. Klimenta stojí historizujúca budova **Kláštora a školy Spoločnosti dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul** (vincentky), ženskej rehole, ktorú do Nitry povolal biskup Palud'ai v r. 1853. Jednopochoďový objekt s trojtraktovou dispozíciou má klasicizujúco striedmy, symetricky členený vonkajší plášť. Základný kameň kláštora a školy položili 13. júla 1897 bez prítomnosti zakladateľa. Stavba vznikala v r. 1897 - 1899. V r. 1911 sa uskutočnili opravy strechy a okien, v r. 1914 preloženie škridiel, neskôr úpravy keramických pecí. Vincentky pôsobili v Močenku do augusta 1950, keď ich v rámci akcie „R“ sledujúcej likvidáciu ženských reholí odsunuli do Belušských Slatín. Budovu prevzal štát, v jej areáli sa v r. 1960 začalo s výstavbou novej školy. Niekdajší kláštor od r. 1987 slúži kultúre. Po novembri 1989 sa budova opäť stala majetkom farského úradu, ale v bezplatnom prenájme ju naďalej využívala obec. Niekoľko rokov v budove sídlilo aj centrum voľného času. V r. 1994 bola renovovaná kaplnka a od r. 2005 začalo v priestoroch kláštora pôsobiť aj Pastoračné centrum farnosti Močenok a Občianske združenie Benesco. V r. 2009 bola v miestnej knižnici, ako prvá na Slovensku, zriadená Knižnica viery kardinála Jána Chryzostoma Korca. V r. 2016 začala v kláštore pôsobiť základná umelecká škola, v r. 2018 tu vzniklo komunitné centrum a v r. 2019 bola v pivničných priestoroch budovy otvorená Pivnica pod kláštorom. Kláštor prešiel na začiatku druhej dekády 21. storočia (2010 - 2013) kompletnou rekonštrukciou, ktorú finančne zabezpečila obec Močenok. V podkroví boli vybudované izby s vlastným sociálnym zariadením.

Kostol sv. Kríža sa nachádza v susedstve tzv. horného cintorína. Predstavuje barokové jednodolie s polygonálne ukončenou svätyňou na západe a zvonovou vežičkou nad štítom východného priečelia. Dnešná podoba stavby pochádza z r. 1747.

Kalvária s kaplnkou Božieho hrobu je situovaná na malej vyvýšenine, kde bol pravdepodobne lokalizovaný prvý kostolík z 9. storočia. Kalvária bola vybudovaná v roku 1852. Tvorí ju 14 kaplniek s vyobrazením krížovej cesty a Kaplnka Božieho hrobu, pred ktorou sú tri kríže. Kalvária v Močenku prezentuje neskorý príklad súborov tohto typu situovaných do krajiny, ktoré sa na našom území rozšírili v 17. - 18. storočí pod vplyvom protireformácie.

K neprehliadnuteľným kultúrno-historickým pamiatkam patrí aj **Kaplnka sv. Urbana** zasvätená patrónovi vinohradníkov, ktorú dal postaviť miestny gazda Ján Bleho v r. 1748. Pozostáva zo štvorcovej lode s pruskou klenbou, trojbokej svätyne na východe a trojpodlažnej zvonice na západe. Jediný vstup do interiéru vedie cez podvežie. V nike v priečelí je osadená socha sv. Urbana.

Ďalšou zaujímavosťou je **Súsošie Najsvätejšej Trojice** v parku pri rozvetvení Ul. Sv. Gorazda a Hájskej ulice, ktorú dal postaviť Ondrej Straňák v r. 1851 z vďaky za prekonanie morovej epidémie (1849). Celok predstavujúci osobitné spojenie oneskorených barokových a klasicistických detailov korunuje súsošie tróniaceho Boha Otca a Krista, nad ktorými sa vznáša holubica Ducha Svätého.

Pri ceste do Šale je situovaná rustikálna (ľudová) **Socha Sv. Vendelína**, patróna životného prostredia, ochrancov prírody, pastierov, roľníkov, ktorý sa prihovára sa za priaznivé počasie, dobrú úrodu a chráni zvieratá pred chorobami.

Neďaleko vchodu do areálu kaštieľa na Ul. Sv. Gorazda je umiestnená aj **Socha sv. Floriána** vyhotovená z tufového kameňa. Postavu sv. Floriána, patróna hasičov a ochrancu pred ohňom a inými živelnými pohromami, dal vyhotoviť Jozef Kluch v r. 1816.

Medzi novšie kultúrne pamiatky patrí v obci aj **Kaplnka sv. Gorazda v Gorazdove**, ktorá bola postavená v r. 1994. Kaplnka má pripomínať začiatky kresťanstva na našom území a prvého svätca zo slovenského územia, žiaka sv. Cyrila a Metoda. Tvorí ju vertikála veže s

križovým pôdorysom v hornej časti s výrezom pre zvon a dolu sa nachádzajú „mini románske“ kaplnky pre sošku sv. Gorazda. Tento priestor je upravený na meditáciu. Predpolie kaplnky vytvára priestor na slúženie sv. omše. Pozadie tvorí zemný val symbolizujúci otvorenú náruč objímajúcu kaplnku a vítajúcu každoročnú púť veriacich.

Medzi atraktívne podujatia patrí v obci **Gorazdov Močenok** – celonárodný festival kresťanského divadla. Prvý ročník sa uskutočnil v r. 1993 ako súčasť osláv 880. výročia prvej písomnej zmienky o obci Močenok. Vďaka úsiliu organizátorov sa dodnes o podujatie zaujíma aj mnoho celoštátnych médií, ktoré záujem odbornej i laickej verejnosti o tento unikátny festival ešte znásobujú.

Tradičným je aj podujatie **Dni obce Močenok**, ktoré sa v obci uskutočňujú od r. 2002. Podujatie je sprevádzané bohatým programom s hudbou, tancom a zábavou.

Hodnotnou a atraktívnou robia obec i zachovávané tradície a remeslá ako je napr. zdobenie perníkov. Okrem toho sa obec vyznačuje tradičnou a kvalitnou vinárskou výrobou, ktorá by mohla podporiť rozvoj agroturistiky. Obec je tiež zaujímavá zachovávaním ľudových tradícií, folklórnej činnosti a pod.

Z prírodného hľadiska sa v obci nachádzajú významné **chránené územia** - Chránený areál Močenský park a Územie európskeho významu (ÚEV) Síky. Ich úlohou je ochrana a zachovanie jedinečných a vzácných lokalít. Maloplošné chránené územie Chránený areál Močenský park má plochu 5,87 ha. Je pod správou Štátnej ochrany prírody Ponitrie a Dunajské luhy - pracovisko Dunajská Streda. Za chránený bol vyhlásený v r. 1982. V lokalite je vyhlásený 4. stupeň ochrany. Medzi chránené územia európskeho významu patrí ÚEV Síky zaradené medzi územia NATURA 2000. Vyhlásené bolo v r. 2004 na ploche 40,170 ha výlučne v obci Močenok. Predmetom ochrany sú nížinné a podhorské kosné lúky, vnútrozemské slaniská a slané lúky a panónske slané stepi a slaniská.

Obec je svojím vzhlľadom a charakterom priamo predurčená pre rozvoj **cykloturistiky**. V južnej časti obce je vytýčená cyklotrasa 8142 – Spojka Duslo v celkovej dĺžke 4,1 km s prevýšením 0/5 m. Predstavuje ľahkú trasu prepájajúcu Čingov – Podbrehy – Duslo. Trasa prechádza miestnymi štrkovými cestami a miestami prírodným povrchom. Severojužným smerom prechádza cez obec cyklotrasa 5130 – Štrkovec – Močenok – Jarok (Biskupský háj). Celková dĺžka cyklotrasy je 22,1 km pri prevýšení 145/54 m. Trasa s ľahkou náročnosťou začína v lokalite Štrkovec v blízkosti vodnej nádrže Kráľová, popri ktorej vedie i modrá trasa 2207 – Okolo VN Kráľová. Zelená trasa 5130 vo veľkej miere vedie po poľných cestách a miestnych komunikáciách. Trasa prechádza obcou Močenok a končí v lokalite Jarok – Biskupský háj, kde sa napája na sieť cykloturistických trás Združenia VITIS.

Počas Cyrilometodských slávností v Nitre bude slávnostne otvorená nová cykloturistická trasa spájajúca mestá Nitra a Trnava. Táto povedie z Nitry do Močenku a odtiaľ ďalej k Duslu, z Dusla do Šale cyklochodníkom a popri Váhu cyklomagistrálou do Trnavy.

1.1.8 KULTÚRNY A SPOLOČENSKÝ ŽIVOT

Rozvoj obce môže posilniť i jej kultúrny a spoločenský život. V obci sa počas celého roka koná rad zaujímavých podujatí, ktoré pomáhajú stmelovať komunitu obyvateľov, ale môžu aj pritiahnúť turistov do obce (tab. 41).

Veľmi bohatá je v obci aj spolková činnosť, ktorú prezentujú v obci viaceré aktívne organizácie, spolky a združenia. Na rozvoji kultúry a udržiavania národných tradícií sa výrazne podieľa Miestny odbor Matice slovenskej Močenok, ktorý funguje od r. 1990 a pravidelne sa zapája do organizácie podujatí v obci ako spoluorganizátor alebo organizuje niektoré podujatia, napr. besedy, odhalenie pamätných tabúl a pod.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

Záujem o dedičstvo zachované v obyčajoch, zvykoch, tradíciách, spevoch a tancoch minulých generácií prezentujú Folklórna skupina Močenčanka (založená v 60. rokoch 20. stor., účastník mnohých festivalov a vystúpení), Folklórny súbor Sečkář (súbor prezentuje ľudové tance, hry a piesne z Močenka aj celého Slovenska) a Močenský speváci (mužská spevácka skupina založená v roku 2010 vystupujúca nielen na lokálnej úrovni a v okolí, ale aj v rámci Slovenska aj v zahraničí).

Tab. 41 - Kalendárium podujatí v obci Močenok

Mesiac	Podujatie	Organizátor
Január	Novoročný ohňostroJ, obecný ples, farský ples	Obec, Spoločenstvo Rodina je viac, Farský úrad Močenok
Február	Obecná lyžovačka, Močenský štamprlík, Fašiangové popoludnie	Obec, Pálenica Močenok
Marec	Deň Zeme	Obec
Apríl	Stavanie mája	Obec
Máj	Míľa pre mamu, víťanie detí do života, Deň matiek, výstava vín	Obec
Jún	Deň detí, obecná cyklotúra, koncert ku dňu otcov, Čau-čau škola	Obec, spoločenstvo Rodina je viac, Farský úrad
Júl	Močenský kinematograf, Gorazdov Močenok	Obec, KREDIV
August	Letné kino s kukuricou, Rozlúčka s letom	Spoločenstvo Rodina je viac, Farský úrad, obec
September	Vítanie detí do života, Dni obce, Šarkaniáda	Obec, spoločenstvo Rodina je viac
Október	Močenský jesenný beh, Úcta k starším	Obec
November	Hody, obecné štipendium, Palacinková párty, požehnanie adventného venca	Obec, spoločenstvo Rodina je viac, farský úrad
December	Vianočné mestečko, stretnutie s Mikulášom, farská silvestrovská kapustnica	Obec, spoločenstvo Rodina je viac, Farský úrad

Zdroj: Obecný úrad Močenok, 2022

Dychovú hudbu reprezentuje Dychová hudba Močenská kapela (založená v r. 1906, pričom vystupovala na mnohých domácich podujatiach, hosťovala na viacerých miestach Slovensku aj v zahraničí). Aktívnu činnosť vykazuje aj ženský spevácky zbor Cantina (založený v r. 2004, ktorý dosiaľ získal niekoľko ocenení zo speváckych súťaží – zlaté a strieborné pásma z Topoľčian, Bratislavy, Banskej Bystrice, účinkoval doma, v okolí, po Slovensku, aj v zahraničí – vo Viedni, Rzeszówe), Zmiešaná spevácka skupina Zúgovanka (založená v r. 2014, zložená zo seniorov prezentuje najmä ľudové piesne) či Spevácky zbor pri Kostole sv. Klimenta (založený v r. 1979 prioritne vystupujúci v domácom kostole, príležitostne aj v okolí).

Z klubov je potrebné spomenúť Klub neprofesionálnych výtvarníkov (založený v r. 1992 združujúci amatérskych umelcov - maliarov, rezbárov a pod.), Literárny klub, Klub tvorivosti pri KS Močenok (založený v r. 2013, venujúci sa najrôznejším druhom techník, prezentujúci sa na domácich podujatiach a v širokom okolí), Združenie Rodina je viac (založené v r. 2010, ktoré organizuje množstvo podujatí pre farníkov – kultúrnych, spoločenských a duchovných). Na spoločenskom živote obce sa tiež aktívne podieľa Klub leteckých modelárov (založený v r. 2009, ktorý svoju prácu prezentuje na podujatiach v obci, pravidelne sa zúčastňuje súťaží, kde majú členovia významné úspechy), Klub filatelistov (založený v r. 1978, ktorý aktívne dlhé roky vydáva príležitostné pečiatky a príležitostné poštové lístky reflektujúce aktuálne alebo historické udalosti), Občianske združenie RUBÍN (založené v r. 2014, pretransformované zo Zväzu zdravotne postihnutých, pričom organizuje

podujatia pre svojich členov – kultúrne, športové, spoločenské, ozdravné pobyty). Humanitnú pomoc a dobrovoľné darcovstvo krvi zabezpečuje Spolok Slovenského Červeného kríža. Odbornú, výchovnú a osvetovú činnosť v oblasti pestovania a ochrany plodín poskytuje Základná organizácia Slovenského zväzu záhradkárov v Močenku založená v r. 1961. Z ďalších spolkov a združení vykazujú svoje aktivity aj Dobrovoľný hasičský zbor, Jednota dôchodcov na Slovensku, Občianske združenie sv. Gorazda (šírenie myšlienok kresťanstva v regióne spolu s organizovaním kultúrnych a športových podujatí), Občianske združenie KREDIV (vzniklo v r. 1999 a podporuje hodnoty kresťanského divadla, spoluorganizuje Gorazdov Močenok), Občianske združenie Benesco (združenie kresťanskej mládeže v obci Močenok), Občianske združenie roDKa (zamerané na využívanie historického, kultúrneho a prírodného potenciálu regiónu okolia vodného toku Dlhý kanál, ktorý prechádza okresmi Nitra, Šaľa a Nové Zámky), Občianske združenie Monika (vzniklo v r. 2012 a sústreďuje sa na vzdelávanie detí s poruchami učenia, pomoc ľuďom ťažko zdravotne postihnutým a seniorom), Spolok urbárov a želiarov (vznikol v r. 1993 a vykonáva činnosti týkajúce sa lesa, lesného fondu, poľnohospodárskeho fondu a ostatnej pôdy, majetku a s tým súvisiaca obchodná činnosť), Základná organizácia Slovenského zväzu chovateľov poštových holubov (založená v 40. rokoch 20. stor.), Poľovnícke združenie Zálesie a Poľovnícky spolok Močenský háj ako aj Vinársky spolok sv. Urbana.

V oblasti športu pôsobí v obci Hádzanársky klub Junior Močenok, Futbalový klub Močenok, Spolok rekreačných futbalistov, SSTZ stolnotenisový oddiel Močenok, Stolnotenisový klub Senior, ŠACH – klub Močenok a Karate Močenok. Z ďalších aktívnych spolkov a združení športovo založených možno spomenúť Klub cvičeníek pre zdravie i Klub športovo aktívnych žien.

Z obce Močenok pochádza alebo tu žilo aj niekoľko **významných osobností**, ktorí svoje nadanie a vzdelanosť využívali v prospech slovenského národa, a ktorí na svoju rodnú obec, na svoj rodný kraj ani po rokoch nezabúdali:

Odorik Balážovič OFM – historik, kňaz (*10. december 1810 Močenok, † 11. august 1875 Nitra). Lektor filozofie a teológie na rehoľnom bohosloveckom učilišti, v rokoch 1856 - 1859 vedúci slovenských náboženských misií, predstavený kláštora v Nitre, v roku 1868 provinciálny vikár rehole. Popri pedagogickej práci sa usiloval upevňovať slovenské národné povedomie.

Michal Bleho – amatérsky výtvarník, maliar (*1. december 1929, † 23. august 2011 Močenok). Bol typickým insitným maliarom a maľoval rôznorodé námety ako napríklad rodný Močenok, prírodu, fragmenty zo spoločenských podujatí a divadelných hier, portréty, fantazijné krajinky a sakrálne námety. Jeho obrazy mali rôzne veľkosti. Maľoval malé, ale aj veľkoformátové diela. Viaceré jeho práce sú vystavené ako stále expozície v priestoroch kultúrneho strediska v Močenku.

Alojz Dubravický SVD – kňaz, dekan (*18. máj 1925 Nadlice, † 23. január 1990 Močenok). Od roku 1969 pôsobil ako kaplán v Močenku, od roku 1973 bol správca farnosti, od roku 1979 člen provinciálnej rady Spoločnosti Božieho Slova. Má veľké zásluhy na znovuvybudovaní slovenskej provincie Spoločnosti Božieho Slova.

Ludovít Eiselle SJ – misionár, náboženský spisovateľ (*28. marec 1882 Močenok, † 16. júl 1979 Piešťany). Počas svojho účinkovania viedol 150 ľudových misií a 47 exercícií doma i pre slovenských krajanov v Maďarsku a v bývalej Juhoslávii. propagoval rozvíjanie spirituality Kongregácie preparandistiek sv. Notburgy a venoval sa písaniu nábožensko-historickej literatúry.

Ján Gustini – náboženský spisovateľ, nitriansky biskup (*1712 Zubrohlava, † 31. január 1777 Močenok). Posledný nitriansky biskup, ktorý bol zároveň dedičným nitrianskym županom. V Nitre založil bohoslovecký seminár a v rokoch 1764 - 1770 mu dal vybudovať honosnú barokovú budovu. Založil a dal vybudovať aj kláštor nazarénov, veže k

piaristickému kostolu a niekoľko kostolov, založil základiny na podporu kňazstva, podporoval cirkevnú spisbu. Autor príležitostných kázní, pripravované cirkevné dejiny nedokončil a zostali v rukopise, rovnako ako práca o uctievaní anjelov a svätých.

Ján Hadnagy – insitný umelec, rezbár (*1914 Mojmírovce, † 1998 Močenok). Rezbárska tvorba umelca vychádzala z tradícií sakrálneho sochárstva a preberal zaužívané ikonografické schémy. Jeho práce vlastní Slovenská národná galéria a Slovenské národné múzeum v Bratislave.

Igor Hanko – kňaz, šéfredaktor Katolíckych novín (*13. máj 1971 Nitra). Od roku 2011 pôsobí ako farár v Nitre - Dolné Krškany. V roku 2016 bol menovaný za šéfredaktora týždenníka Katolíckej noviny.

Viliam Judák – kňaz, biskup, cirkevný historik (*9. november 1957 Harvelka). Dňa 9. júna 2005 bol pápežom Benediktom XVI. menovaný za nitrianskeho biskupa a vysvätený na biskupa bol v Katedrále sv. Emeráma v Nitre 16. júla 2005. Zaoberá sa obdobím kresťanského staroveku a stredoveku so zreteľom na slovenské cirkevné dejiny. Je autorom viacerých monografií z oblasti cirkevných dejín.

Jozef Kluch – biskup (*30. marec 1748 Kláštor pod Znievom, † 31. december 1826 Močenok). Podporoval národnokultúrne úsilie bernolákovcov. Jeho nákladom vyšlo viacero slovenských náboženských kníh. Venoval sa budovaniu a obnove cirkevných objektov a rozvoju cirkevného školstva.

Ivan Kútny – katolícky kňaz, morálny teológ, vysokoškolský pedagóg (*1955 Močenok). Vedecká škola Ivana Kútneho sa orientuje na otázky zmyslu života a angažovania sa človeka ako osoby v spoločenskej a náboženskej oblasti v dimenzii svedomia ako daru Ducha. Jeho diela sú predmetom širšieho záujmu medzi teológmi a filozofmi, o čom svedčia početné ohlasy na jeho dielo.

Jozef Kútny – cirkevný hodnostár, katolícky kňaz (*8. november 1922 Močenok, † 9. júl 1979 Dimaro, Taliansko, pochovaný v Ríme).

Tibor Lešš – amatérsky rezbár (*4. február 1952, † 3. apríl 2017 Močenok). Tvoril svetskú i sakrálnu tvorbu, najmä solitérne postavy (svätci, rozprávkové postavy, skutoční ľudia), betlehemy a drevorezby krajínok. Vytvoril asi 2 500 menších i väčších plastík.

Ján Packa – právnik, bývalý prezident Policajného zboru SR (*25. august 1956 Nitra).

Vojtech Packa – kňaz, pedagóg, publicista (*4. február 1921 Močenok, † 30. január 2002 Piešťany).

Štefan Pozdišovský (Vörös) – pedagóg, riaditeľ múzea (*23. december 1906 Močenok, † 1. september 2007 Trenčín).

František Rábek – biskup, prvý ordinár Ordinariátu ozbrojených síl a ozbrojených zložiek SR (*17. február 1949 Močenok).

Anton Révai – biskup (*3. marec 1718 Turčianska Štiavnička, † 26. december 1783 Močenok).

Miklós Santhó – maliar, kresliar, grafik (*4. jún 1868 Močenok, † 18. apríl 1944 Vác). Venoval sa hlavne portrétnej tvorbe, krajinomalbe a žánrovej tvorbe, ktorá bola ovplyvnená barokovým svetom. Preslávili ho hlavne perokresby a akvarely. Niekoľko rokov maľoval pod pseudonymom Nicolas Francois Chambertin.

Jozef Sčasný – národovec, mecén slovenského kultúrneho života (*10. apríl 1813 Borský Peter, † 3. december 1889 Bratislava). Patril k významným národným dejateľom. V roku 1847 sa stal členom výboru spolku Tatrín. Pracoval aj vo výbore pre jazykovedu a vo výbore pre prípravu školských učebníc.

Vladimír Soroka – amatérsky rezbár (*12. október 1964, † 22. júl 2011 Močenok). Vyrezával najmä zvieracie motívy (najmä zvieratá v pohybe, hlavne kone).

Ján Stacho – amatérsky výtvarník a rezbár (*25. august 1941 Močenok, † 28. marec 2015 Močenok).

Gustáv Stopka – diplomat, pedagóg, spisovateľ (*29. september 1938 Močenok).
Venuje sa písaniu satirických prác.

Tomáš Šimko – motokrosový pretekár, reprezentant SR (*24. marec 1990 Nitra).

Lívia Škultétyová – právnička, vedúca odboru volieb a referenda MV SR (*1946, † 23. február 2016 Bratislava).

Jozef Marián Temeš – rímskokatolícky kňaz, pedagóg, prekladateľ (*18. august 1908 Uhrovec, †?). Počas svojho pôsobenia v Močenku sa venoval nielen pedagogickej činnosti, ale výrazne prispel aj k povzneseniu vzdelanostnej a kultúrnej úrovne obce, najmä k skvalitneniu pedagogického procesu a zavedeniu nových moderných pedagogických metód. V Močenku organizoval aj verejné prednášky, prednášať pozýval rôznych odborníkov, napr. lekárov a špecialistov na poľnohospodárstva.

Mária Topercerová-Beňová – hádzanáarka, majsterka športu, reprezentantka ČSSR (*14. júl 1957 Šaľa).

Ján Toroňoši (Toronyossy) – cirkevný spisovateľ, kňaz (*1744 Močenok, † 10. máj 1825 Vác).

Jozef Vurum – biskup (*27. november 1763 Trnava, † 2. máj 1838 Močenok). Bohatstvo materiálu nitrianskeho biskupského archívu a knižnice využil na spracovanie historického schematizmu diecézy, jednej z prvých prác tohto druhu vôbec, a na svoje hlavné dielo Pamiatka biskupstva nitrianskeho a jeho biskupov, v ktorom sa kriticky vyrovnal s niektorými starými názormi a nezrovnalosťami. Písal i náboženskú literatúru.

1.1.9 ENVIRONMENTÁLNE POMERY

Obec Močenok sa vyznačuje životným prostredím, ktoré je hodnotené z hľadiska environmentálnej kvality územia ako mierne narušené. Jeho kvalitu charakterizujeme na základe parciálnych zložiek životného prostredia a výskytu rizikových faktorov (Bazálny environmentálny informačný systém sídiel, 2022).

Pri hodnotení **kvality ovzdušia** sú základné údaje získavané prioritne z informácií, ktoré poskytuje Národný emisný inventarizačný systém. V rámci neho je na území Slovenska 38 monitorovacích staníc, z ktorých sa najbližšie k obci nachádzajú monitorovacie stanice Nitra – Štúrova a Nitra – Janíkovce uvádzajúce aktuálne i dlhodobejšie informácie o koncentrácii znečisťujúcich látok v ovzduší. V obci nie sú evidované veľké zdroje znečisťovania ovzdušia. K významným stacionárnym zdrojom znečistenia ovzdušia však v obci patrí Liaharenský podnik Nitra, a.s., Rozmnožovací chov – farma Močenok. Jeho vplyv sa prejavuje najmä vo zvýšenej produkcii celkového organického uhlíka (TOC), čo spôsobuje mierne znečistenie ovzdušia v skupine tuhých znečisťujúcich látok. Kvalitu ovzdušia ovplyvňujú napriek 100% plynofikácii obce aj malé zdroje znečistenia ovzdušia (domáce kúreniská) a mobilné zdroje znečistenia ovzdušia cestnej dopravy. Okrem toho je ďalším zdrojom znečisťovania ovzdušia poľnohospodárska výroba svojim intenzívnym obrábaním pôdy.

Územie obce patrí prostredníctvom toku Dlhý kanál a jeho prítokov (Vinohradnícky a Farský potok) do povodia rieky Nitry a prostredníctvom prítokov (Sícky kanál, Močenský kanál, kanál Močenok – Veča) vodného toku Zájarčie aj do povodia Váhu. V obci sa síce nenachádzajú monitorovacie stanice povrchových vôd ale vzhľadom na to, že vodné toky pretekajú prevažne poľnohospodársky využívanou oblasťou, povrchové **vody** sú znečisťované hlavne odpadovými vodami z poľnohospodárstva a komunálnej sféry. Dažďové vody sú odvádzané kanalizáciu, miestami voľne do terénu alebo rigolmi vedľa komunikácií. Splaškové odpadové vody z domov sú odvádzané do kanalizácie, pričom obec vykazuje 68,87 % napojenosť obyvateľstva na kanalizačnú sieť. Čistenie splaškových odpadových prebieha v ČOV Duslo. Viacero domácností tak odvádzajú odpadové vody aj do

domových žump a septikov. Stav povrchových vôd je ovplyvnený pomerne malým prietokom, s ktorým súvisí aj miera znečistenia. Podzemné vody sú v 3. – 5. triede kvality z 5-stupňovej škály, pričom 1. trieda označuje minimálnu kontamináciu. Viac ako polovica (68,43%) podzemných vôd je v 3. triede podľa stupňa kontaminácie. V obci v jeho južnej časti sa nachádza aj vrt základnej siete SHMÚ 222090 Šaľa - Močenok monitorujúci kvalitu podzemnej vody medzirezortných podzemných vôd Podunajskej panvy a jej výbežkov oblasti povodia Váhu. Monitoring potvrdzuje prekročenie viacerých limitných hodnôt, napr. v skupine rozpustných látok, dusičnanov, síranov či pesticídov. K nepriamemu znečisťovaniu dochádza aj vplyvom dažďovej vody, ktorá vyplavuje znečisťujúce látky v ovzduší a v pôde. Kvalita podzemných vôd v rámci obce je monitorovaná v dvoch lokalitách: v blízkosti podniku Duslo Šaľa, a.s. a v lokalite Gorazdov. V prvej lokalite boli v júli v r. 2020 identifikované nadlimitné množstvá dusičnanov, horčíka, mangánu a síranov a v lokalite Gorazdov boli v auguste v r. 2020 zistené zvýšené hodnoty dusičnanov.

V zmysle zákona č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení je obec zodpovedná za zásobovanie pitnou vodou a tiež za odvádzanie odpadových vôd, ktoré vzniknú na území obce. Obec zabezpečila v priebehu rokov 1983 až 1988 vybudovanie verejného vodovodu, ktorý je súčasťou skupinového vodovodu Jelka - Galanta - Nitra a je zásobovaná pitnou vodou zo zdroja v obci Jelka v okrese Galanta v povodí Malého Dunaja. Na verejný vodovod je napojených približne 90% obyvateľov. Vodovod spravuje Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. Nitra, majiteľom vodovodu je obec. Časť obyvateľstva je zásobená tiež z artézskych studní v samotnej obci alebo z vrтанých studní, ktoré zabezpečujú vodu najmä obyvateľom v osadách Nový Svet, Gorazdov a Ičkesová. Zdroje vody z domových studní, ktoré čerpali vodu väčšinou z prvého pôdneho horizontu, nie sú vzhľadom na hygienické parametre vhodné na pitné účely. Samostatné vodovodné systémy má vybudované poľnohospodárske družstvo a Liaharenský podnik, a.s. Nitra, Rozmnožovací chov - farma Močenok.

Poľnohospodárske **pôdy** v posledných desaťročiach dlhodobým pôsobením intenzifikačných činiteľov a všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia utrpeli na kvalite, čím sa znížila ich prirodzená úrodnosť. V poslednom období, keď dochádza aj vďaka zmenám v poľnohospodárskej výrobe k radikálnemu znižovaniu množstva aplikovaných ochranných a výživových prostriedkov na jednotku plochy, sa obsahy cudzorodých látok postupne znižujú na limitné hodnoty. Pôdy obce sú zaradované medzi relatívne čisté. Vzhľadom na charakter územia, úrodnosť pôd a ich kvalitu má viac ako 70% bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek status osobitne chránených pôd. V indexe poľnohospodárskeho potenciálu dosahujú pôdy na celom území (100%) najvyšší potenciál. Dominujúca pahorkatinová časť územia je charakteristická intenzívnym poľnohospodárskym využitím, v ktorom dominuje orná pôda. Táto časť územia má pomerne nízku biodiverzitu a vysoký stupeň (85,6 %) ekologickej nestability. Potenciálnym ohrozujúcim faktorom pôd je ich erózia. Na základe málo členitého územia je v obci iba slabá vodná erózia, ktorá postihuje takmer 95% a stredná veterná erózia prejavujúca sa na 3,06 % územia. Z činnosti poľnohospodárstva pochádza rôznorodý organický a anorganický odpad a z dopravy sú to hlavne látky z chemickej údržby ciest v zimnom období a plynné exhaláty. Lokálna kontaminácia pôd nastáva aj z nelegálnych skládok odpadu.

Horninové prostredie priamo v obci nie je narušené. V obci nie sú lokalizované žiadne staré banské diela ani chránené ložiskové územia.

Medzi rozhodujúce činitele ovplyvňujúce kvalitu životného prostredia patrí **biota**, ktorá je najlepším indikátorom celkového rázu a stavu krajiny. Je dokázané, že správnym uplatňovaním plôch zelene v krajine možno pri súčasnom odstraňovaní negatívnych vplyvov (napr. hlučnosť, prašnosť a pod.) podstatne zlepšiť bioklimatické, hygienické a estetické

podmienky. Úloha zelene stúpa úmerne s celkovou urbanizáciou krajiny a zvyšujúcim sa stupňom využívania prírodných zdrojov.

Nezastupiteľné miesto pri vytváraní a ochrane životného prostredia v krajine a pri udržiavaní jej ekologickej stability majú lesy. Aj v krajinnej štruktúre obce majú ich zvyšky veľký význam práve preto, že zaberajú len 2,96 km² (6,38% územia obce). Lesy v obci sú zaradené prevažne (97,1%) do kategórie hospodárskych lesov. Zvyšných 2,91% predstavujú ochranné lesy. Lesy sú v správe organizácie Lesy Slovenskej republiky, š.p., Odštepny závod Palárikovo. Zdravotný stav lesov však nie je veľmi pozitívny. Viac ako polovica (59,21%) porastov vykazuje mierne poškodenie, 12,35% stredné poškodenie a 15,58% silné až veľmi silné poškodenie¹. Pôvodné druhové zloženie v podobe duba letného (*Quercus robur*), duba cerového (*Quercus cerris*) a duba zimného (*Quercus petraea*) značne nahradili druhy ako dosadený dub červený (*Quercus rubra*), agát biely (*Robinia pseudoacacia*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*), javor poľný (*Acer campestre*) a i. Existujúc lesné porasty sú výrazne ohrozené viacerými spôsobmi. Medzi závažné vplyvy patrí kalamitné premnoženie mníšky veľkohlavej (*Lymantria dispar*) spôsobujúcej holožer dubových porastov i ovocných stromov v periódach 6-9 rokov. Hromadne sa vyskytuje v určitých periódach aj hynutie duba v lesných porastoch. Nepriaznivé je rozširovanie invázných druhov drevín ako napr. agát biely (*Robinia pseudoacacia*) do dubín, jaseň americký (*Fraxinus americana*) a pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*).

Nepriaznivé vplyvy činnosti človeka na rastlinstvo a živočíšstvo sa prejavujú aj pozdĺž cestných komunikácií. Nebezpečenstvo predstavujú aj invázne bylinné druhy rastlín, napr. pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*), zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*), netýkavka malokvetá (*Impatiens parviflora*), ambrózia palinolistá (*Ambrosia artemisiifolia*).

Významnými sú v obci **chránené územia**, ktorých úlohou je ochrana a zachovanie jedinečných a vzácných lokalít. Na území obce je lokalizované na ploche 5,87 ha maloplošné chránené územie Chránený areál Močenský park, ktorý je v pôsobnosti ŠOP SR Ponitrie a Dunajské luhy - pracovisko Dunajská Streda. Za chránený bol vyhlásený v r. 1982. V lokalite je vyhlásený 4. stupeň ochrany. Medzi chránené územia európskeho významu patrí lokalita Síky zaradená medzi územia NATURA 2000. Vyhlásená bola v r. 2004 na ploche 40,170 ha v obci Močenok. Predmetom ochrany sú nížinné a podhorské kosné lúky, vnútrozemské slaniská a slané lúky a panónske slané stepi a slaniská.

Medzi rizikové faktory životného prostredia zaraďujeme hluk a odpady. **Hluk** je v obci registrovaný v súvislosti s dopravou. Keďže však obcou prechádzajú iba cesty II. a III. triedy nie je v území evidovaná výrazná hluková záťaž z dopravy. Miestne komunikácie majú zväčša bezprašnú povrchovú úpravu, neustále sú však investované finančné prostriedky na ich úpravu a zlepšenie technického stavu. Sieť komunikácií dopĺňajú účelové komunikácie, ktoré sú len z časti spevnené.

Tuhý komunálny **odpad** predstavuje z hľadiska hygienicko-estetického a hospodárskeho rad problémov. Rastom životnej úrovne obyvateľov sa zvyšujú nielen množstvá odpadov, ale mení sa aj skladba odpadu. Ide aj o znečisťovanie vo forme pálenia odpadu, vyvážania odpadu do potokov, vytvárania čiernych skládok. Nakladanie s odpadom upravuje všeobecne záväzné nariadenie obce.

Nakladanie s odpadmi prebieha v obci v zmysle zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Obec je členskou obcou Ponitrianskeho združenia obcí pre separovaný zber a nakladanie s odpadmi, ktoré vzniklo v roku 2005 ako záujmové združenie právnických osôb. Predmetom činnosti združenia je dlhodobé komplexné nakladanie s odpadmi, ktoré vznikli na území členských obcí, znižovanie objemu skládkovaného odpadu a riešenie problémových javov v odpadovom hospodárstve členských

obcí. Obec v r. 2021 vyprodukovala 2165,893 ton odpadu – z toho vytriedeného bolo 1556,123 ton a zmesového komunálneho odpadu 609,770 ton. Miera vytriedenia tak predstavovala 71,85 %. Odvoz tuhého triedeného i netriedeného komunálneho odpadu a jeho likvidácia je zabezpečená prostredníctvom firmy ENVI-GEOS, s.r.o. Nitra každé dva týždne podľa zvozového kalendára. Podnikateľské subjekty majú odvážaný odpad i častejšie, v prípade, že o to požiadajú na obecnom úrade. V obci sa realizuje separovaný zber plastov, papiera, skla, bioodpadu, elektroodpadu i veľkoobjemového odpadu. Plastové odpady, papier a biologický odpad je vyvážaný raz za mesiac. Objemový a stavebný odpad sa vyváža dvakrát za rok. Občania obce môžu využiť služby zberného dvora, ktorý je k dispozícii každý pracovný deň. Veľkým problémom pre obec sú početné čierne skládky, ktorých odstránenie a zabránenie vzniku by obec mala mať ako jednu z priorít svojej environmentálnej politiky. Najzávažnejšie čierne skládky sa vyskytujú v lokalitách Gorazdov, pod Tópartom v smere do Hornej Kráľovej, vo Vlkovej doline, v Močenskom háji, vo vinohradoch a v centre obce.

V obci však dochádza k znečisťovaniu životného prostredia nielen samotnými občanmi obce, ale častokrát aj občanmi z iných obcí.

V celkovom hodnotení je obec zaradená medzi územia s pozmenenou environmentálnou kvalitou. Prevažná časť územia (78,17%) vykazuje mierne narušenú kvalitu územia a 21,83% narušenú environmentálnu kvalitu územia. V rámci environmentálnej regionalizácie do územia obce zasahuje Galantská zaťažovaná oblasť.

Problematike životného prostredia je v obci venovaná značná pozornosť, či už prostredníctvom informácií na webovej stránke obce alebo v časopise Močenok.

1.2 VÝSLEDKY ANKETY OBYVATEĽOV A PODNIKATEĽOV

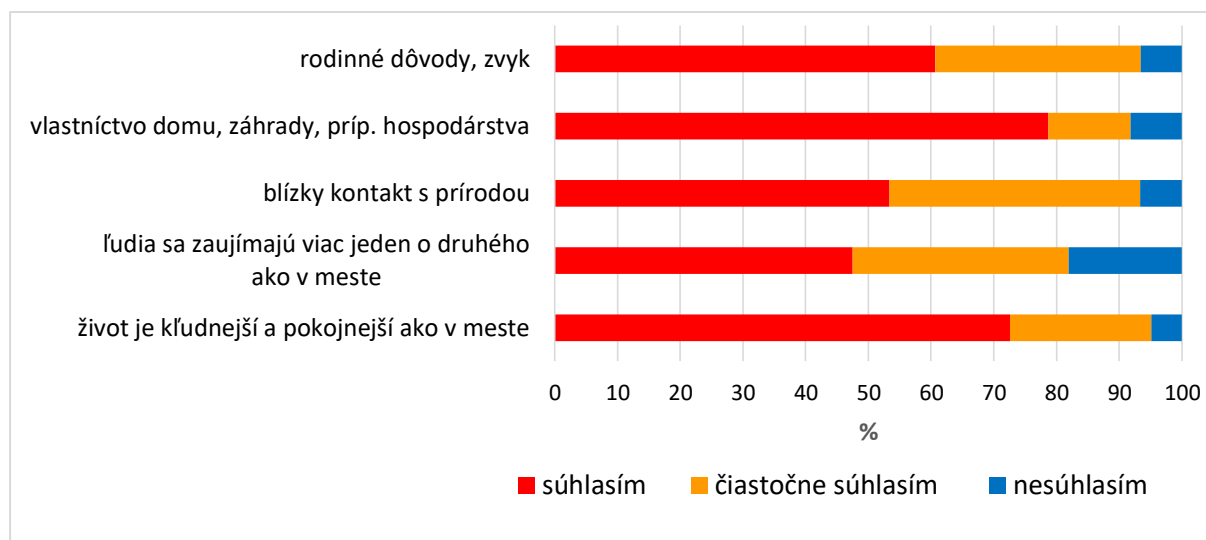
V roku 2022 bol v obci Močenok uskutočnený dotazníkový prieskum s cieľom zistenia **názorov obyvateľstva obce na možnosti jej rozvoja**. V dotazníkoch, ktoré boli anonymné, boli použité otvorené, polouzavreté a uzavreté typy otázok. Otázky boli rozdelené do tematických okruhov. V úvode boli otázky zamerané na základnú charakteristiku respondentov, potom nasledovala časť venovaná obci ako miestu bývania, riešené boli základné životné potreby obyvateľstva a ich hodnotová orientácia, analyzovaná bola obec ako sociálny priestor a zisťované boli aj názory respondentov na rozvoj cestovného ruchu v obci. V rámci šiesteho okruhu otázok sa obyvatelia vyjadrovali k možnostiam pracovných príležitostí v obci. Ďalšími otázkami sa zisťovali postoje k životnému prostrediu v obci a posledný okruh bol venovaný názorom na postavenie, resp. spoluprácu obce na mikroregionálnej úrovni, konkrétne v rámci Občianskeho združenia VITIS, ktoré je verejno-súkromným partnerstvom inštitúcií a občanov 11 obcí, vrátane obce Močenok.

Do prieskumu sa zapojilo 62 respondentov, čo predstavuje 2,99 % EAO obce. Medzi respondentmi mierne prevládali muži (53,3 %) nad ženami (46,7 %). Z hľadiska vekovej štruktúry respondentov boli výraznejšie zastúpené skupiny 31-40-roční (29 %), 51-60-roční (21 %) a 41-50-roční (16,1 %). Nad 10 % boli ešte dve vekové skupiny: 61-70-roční (12,9 %) a 26-30-roční (11,3 %). Ostatné vekové skupiny boli zastúpené v menšej miere, pričom absentovali respondenti v skupine do 15 r. Vo vzdelanostnej štruktúre dominovali respondenti v dvoch kategóriách: respondenti s vysokoškolským vzdelaním 2. stupňa (46,8 %) a respondenti so stredným odborným vzdelaním s maturitou (43,5 %). V štruktúre respondentov podľa zamestnania dominovali zamestnanci v súkromnom sektore (34,4 %) a zamestnanci vo verejnom sektore (23 %). Z oslovených respondentov býva 75,8 % opýtaných v obci viac ako 21 rokov. 30,4 % z respondentov žije v 4-člennej domácnosti a 26,1 % žije v 3-člennej domácnosti. Kvalitu života reprezentuje charakter bývania oslovených respondentov, z ktorých 43,5 % býva v novom a 38,7 % v renomovanom

rodinnom dome. Z oslovených respondentov až 96,8 % vlastní záhradu alebo záhradku a 40,3 % pýtaných sa zoberá na svojom pozemku chovom úžitkových domácich zvierat.

V okruhu otázok nazvanom **obec ako miesto bývania** sa respondenti vyjadrovali k výhodám, resp. nevýhodám bývania v obci. Z grafu 20 vyplýva, že viac ako 70 % z respondentov považuje za najväčšie výhody vlastníctvo domu, záhrady, príp. hospodárstva (79 %) a kľudnejší život (73 %). Až 61 % opýtaných vidí výhodu bývania v obci v rodinných dôvodoch a zvykoch, 53 % v bližšom kontakte s prírodou a výhody bývania v obci vo väčšom záujme ľudí o seba proti mestu vníma 48 % respondentov.

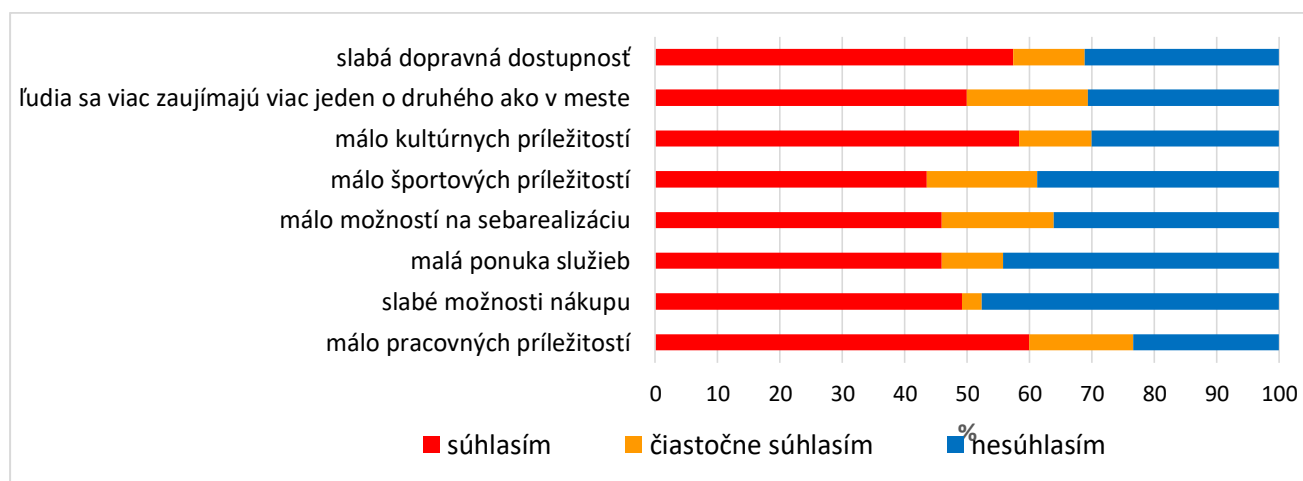
Graf 20 - Výhody bývania v obci Močenok podľa respondentov

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Močenok, 2022, spracované autorkami

Za najväčšie nevýhody bývania v obci považuje 60 % respondentov málo pracovných príležitostí, 58 % málo kultúrnych príležitostí a 57 % slabú dopravnú dostupnosť (graf 21).

Graf 21 - Nevýhody bývania v obci Močenok podľa respondentov

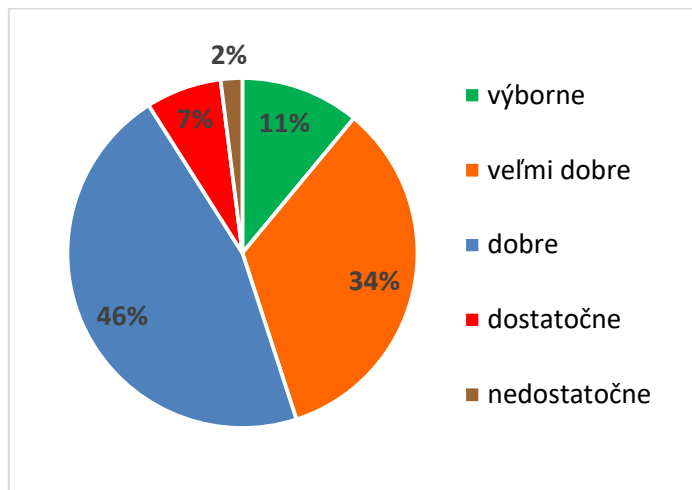
Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Močenok, 2022, spracované autorkami

Zaujímavú situáciu je možné pozorovať pri možnosti slabé možnosti nákupu a malá ponuka služieb. Pri oboch možnostiach približne rovnakým pomerom vyjadrili respondenti svoj postoj (súhlas, resp. nesúhlas), napr. slabé možnosti nákupu považuje 49 % respondentov

za nevýhodu a 48 % s týmto tvrdením nesúhlasí. Z ankety vyplýva, že 67,7 % respondentov neuvažuje v najbližších rokoch o zmene miesta bývania.

K celkovému hodnoteniu podmienok pre bývanie sa známku 3 – dobre, vyjadrilo 46 % respondentov a známku 2 – veľmi dobre, 34 % (graf 22). Výborné hodnotenie (známka 1) udelilo 11 % a známku 5 – nedostatočne udelil 1 respondent (2 %).

Graf 22 - Hodnotenie podmienok pre bývanie v obci Močenok podľa respondentov

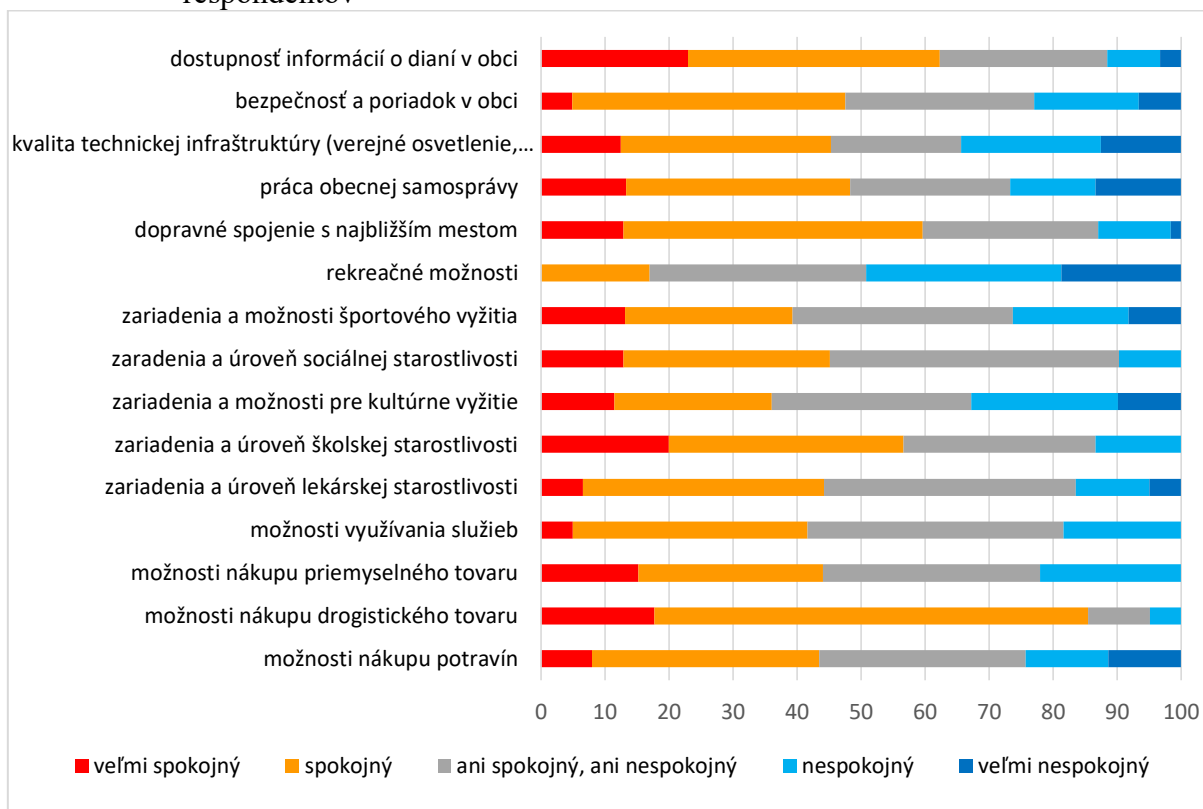
Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Močenok, 2022, spracované autorkami

Výrazný vplyv na kvalitu života obyvateľov obce má jej sociálna vybavenosť, preto je dôležité poznať názory obyvateľov na **spokojnosť so základnými životnými podmienkami**. V rámci zisťovania spokojnosti sa respondenti vyjadrovali k 15 vybraným ukazovateľom. Najväčšiu spokojnosť uvádzali respondenti s dostupnosťou informácií o dianí v obci (23 %) ako aj so zariadeniami a úrovňou školskej starostlivosti (20 %). Najvyššiu celkovú spokojnosť (odpovede veľmi spokojný a spokojný) vyjadrilo 86 % respondentov s možnosťami nákupu drogistického tovaru v obci (graf 23).

Najmenšiu spokojnosť a tým pádom najväčšie rezervy vidia respondenti v rekreačných možnostiach (iba 17 % uviedlo, že sú spokojní, 31 % že sú nespokojní, až 19 % uviedlo, že sú veľmi nespokojní a 34 % uviedlo neutrálny postoj. Celkovú nespokojnosť nad 30 % (odpoveď nespokojný, veľmi nespokojný) uviedli respondenti v 3 kritériách: rekreačné možnosti (50 %), zariadenia a možnosti pre kultúrne vyžitie (33 %) a kvalita technickej infraštruktúry (verejné osvetlenie, chodníky, ...) (35 %). V prípade zariadení a úrovne sociálnej starostlivosti, zariadení a úrovne školskej starostlivosti, možností využívania služieb, možností nákupu priemyselného tovaru ako aj možností nákupu drogistického tovaru absentuje v odpovediach respondentov voľba „veľmi nespokojní“.

V odpovediach na otázku: Aká služba v obci chýba?, sa najčastejšie uvádzala zubná ambulancia, resp. služby ďalšieho stomatológa. Ďalej požadovali respondenti zriadiť v obci „kuriérske boxy“ a zariadenie väčších potravín. Respondenti by privítali aj čistiareň odevov a podnik pre kultúrne vyžitie mladých. Obyvateľstvo vyjadrilo v rámci prieskumu svoj záujem najmä o dobudovanie prvkov technickej infraštruktúry ako je dobudovanie cestnej siete v podobe cestných komunikácií a chodníkov, dobudovanie cyklotrasy smerom na Duslo, zefektívnenie zberu odpadu. Záujem prejavili respondenti aj o vybudovanie multifunkčného športoviska, vybudovanie oddychovej zóny či prestavbu „starého kina“. Požiadavka bola aj na vybudovanie cvičiska pre psov a vybudovanie oploteného miesta na venčenie psov.

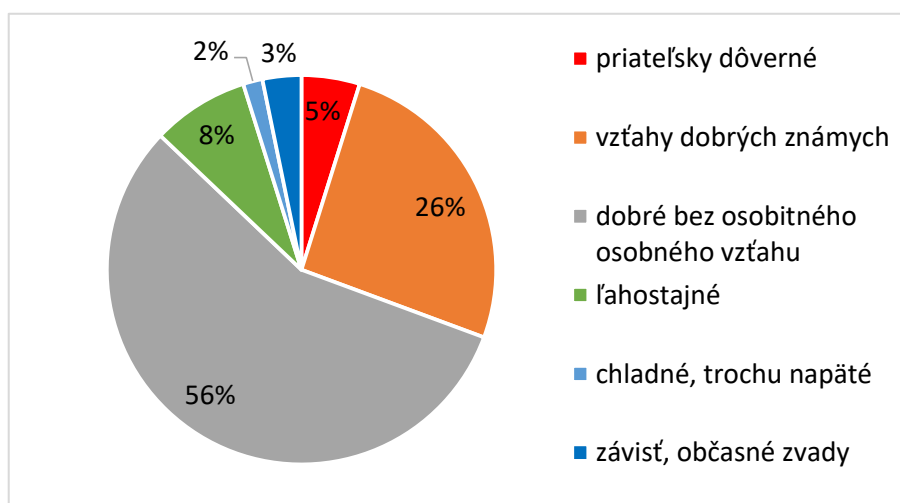
Graf 23 - Spokojnosť s vybranými životnými podmienkami v obci Močenok podľa respondentov

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Močenok, 2022, spracované autorkami

V ďalšej časti bola prostredníctvom respondentov hodnotená **obec ako sociálny priestor**. Pri charakterizovaní úrovne susedských vzťahov (graf 24) prevládali dobré (56 %) až vzťahy dobrých známych (26 %) vzťahy. Ako ľahostajné označilo vzťahy v obci 8 % respondentov a 5 % vyjadrilo názor, že vzťahy sú negatívne a rovnako 5 % ich naopak hodnotilo veľmi pozitívne – vzťahy priateľsky dôverné.

Graf 24 - Prevládajúce susedské vzťahy v obci Močenok podľa respondentov

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Močenok, 2022, spracované autorkami

Vo vzťahu k obecnému zastupiteľstvu považuje takmer tretina respondentov (32,7 %) svoj vzťah za ľahostajný a druhá tretina (31,1 %) za dobrý, bez osobitného vzťahu. Vzťahy

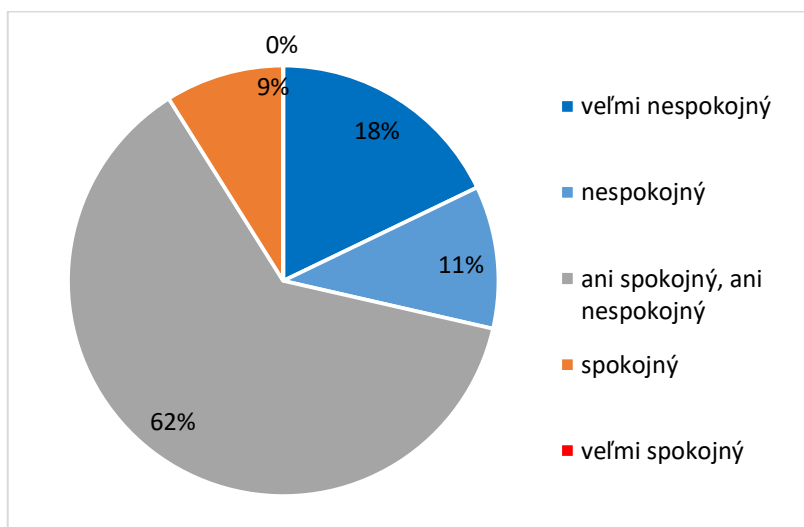
ako s dobrými známymi prezentuje 16,4 % respondentov a dokonca 3,3 % považuje svoj vzťah za priateľsky dôverný. Viac ako polovica respondentov (56,5 %) vyjadrila, že sa zaujíma o dianie v obci. 40,3 % vyjadrilo svoj občasný záujem a 3,2 % respondentov sa nezaujíma o dianie v obci.

Väčšinovú snahu obyvateľov o zatraktívnenie života v obci a jeho skrášlenie vníma 26,2 % opýtaných ale až 59 % respondentov si tiež myslí, že niektorí obyvatelia sa snažia o pozitívne zmeny v obci ale väčšine je táto snaha ľahostajná a 14,9 respondentov sa vyjadrilo, že niektorí občania sa snažia, ale ostatní ich snahy „kazia“.

V oblasti **obec a práca** bolo dotazníkovým prieskumom zistené, že zo všetkých opýtaných 22,6 % je zamestnaných v obci. Ako najčastejší dôvod zamestnania sa v danom mieste uviedlo 26,3 % zamestnaných respondentov súkromné podnikanie, potom nasledujú rodinné dôvody (15,8 %), zaujímavá práca (10,5 %), nevýhodná vzdialenosť a dopravné možnosti (10,5 %) a i. O zmene práce uvažuje do budúcnosti 5,7 % respondentov, pričom ako najčastejší dôvod uvádzali respondenti najmä finančné dôvody (38,5 %), zaujímavá práca (15,4 %) a súkromné podnikanie (15,4 %). Pozitívne je, že až 73,6 % respondentov neuvažuje v najbližšom období zmeniť miesto práce.

V sledovaní spokojnosti s pracovnými možnosťami v obci (graf 25) sa najčastejšie vyjadrovali respondenti neutrálne - ani spokojnosť, ani nespokojnosť (62 % opýtaných), zvyšné vyjadrenia boli skôr negatívne – nespokojný (11 %) a veľmi nespokojný (18 %). Z pozitívnych vyjadrení uviedlo 9 % opýtaných, že sú s pracovnými možnosťami v obci spokojní a veľkú spokojnosť neuviedol v prieskume ani jeden respondent.

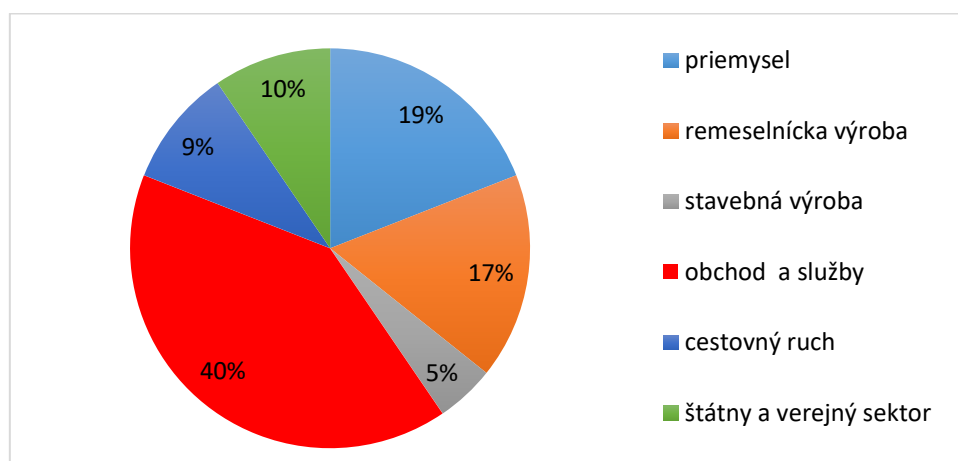
Graf 25 - Spokojnosť s pracovnými možnosťami v obci Močenok podľa respondentov

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Močenok, 2022, spracované autorkami

Respondenti majú záujem aj o vznik nových pracovných miest v obci (graf 26). Medzi odvetvia s najpotrebnejším vznikom nových pracovných miest zaradili: obchod a služby (40 %), priemysel (19 %) a remeselnícku výrobu (17 %).

Graf 26 - Odvetvia s najžiadanejšími novými pracovnými miestami v obci Močenok podľa respondentov

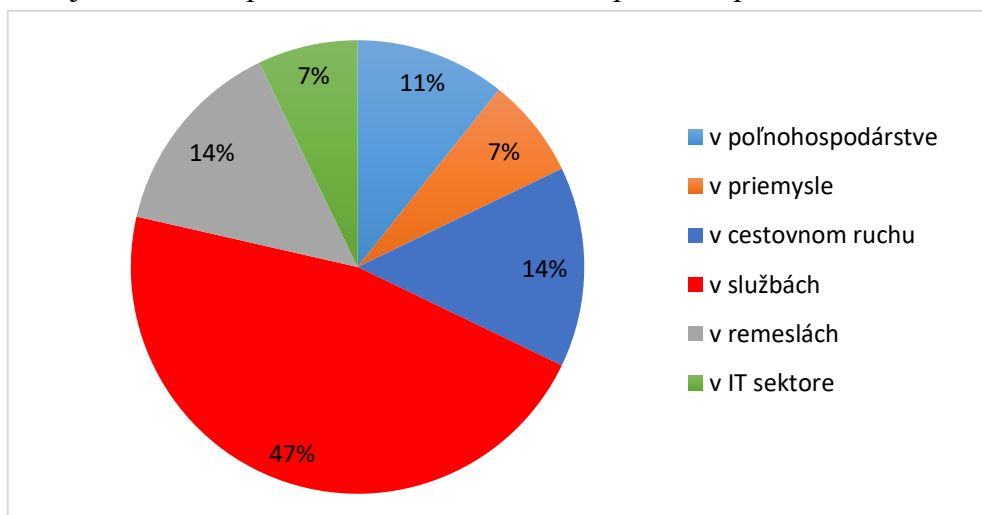

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Močenok, 2022, spracované autorkami

Nezáujem zo strany podnikateľov uviedlo ako najčastejšiu príčinu nevytvorenia nových pracovných miest 32,6 % opýtaných, rovnaký podiel respondentov (21,7 % uviedol najčastejšiu príčinu nezáujem zo strany obce a nedostatok finančných prostriedkov.

Záujem o podnikanie v obci prejavilo 27,1 % respondentov a naopak až 57,6 % opýtaných nemá záujem po podnikanie. Za najlepšiu oblasť pre podnikanie v obci (graf 27) považujú záujemcovia o podnikanie oblasť služieb (47 %), potom nasleduje podnikanie v cestovnom ruchu (14 %), v poľnohospodárstve (11 %) a i.

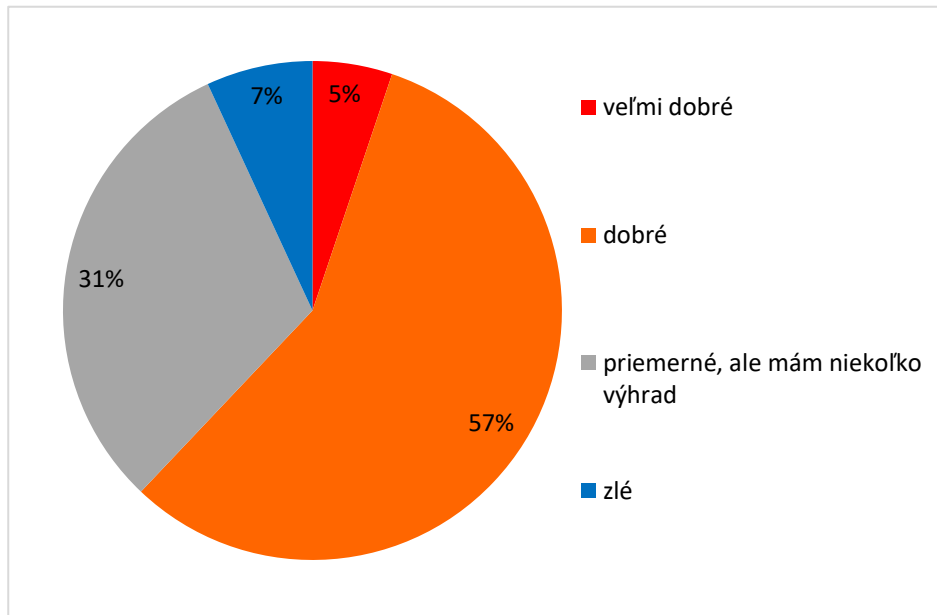
Graf 27 - Záujem o oblasti podnikania v obci Močenok podľa respondentov

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Močenok, 2022, spracované autorkami

V dotazníkovom prieskume boli zisťované aj názory obyvateľov Močenku na stav **životného prostredia**. Pozitívne je, že až 57 % respondentov považuje životné prostredie v obci za dobré a 5 % za veľmi dobré (graf 28). 7 % respondentov sa vyjadrilo, že životné prostredie je v obci zlé.

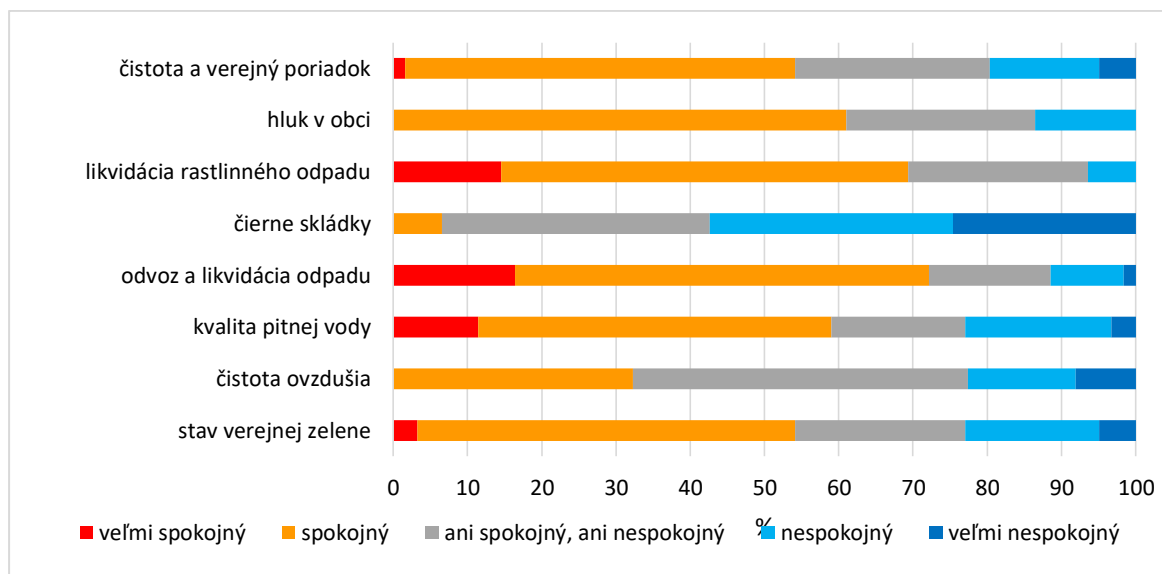
Graf 28 - Hodnotenie životného prostredia v obci Močenok podľa respondentov

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Močenok, 2022, spracované autorkami

Obyvatelia tiež vyjadrovali spoju spokojnosť, resp. nespokojnosť s jednotlivými oblasťami v rámci životného prostredia (graf 29). Veľmi spokojní sú obyvatelia najmä s odvozom a likvidáciou odpadu (16 %) ako aj s likvidáciou rastlinného odpadu (15 %). Práve tieto dve oblasti, spolu s oblasťou hodnotenia hluku v obci získali v celkovej spokojnosti nad 60 %. Najmenšiu spokojnosť vyjadrovali respondenti s čistotou ovzdušia (len 32 % opýtaných bolo spokojných) a najväčší problém vidia v čiernych skládkach – len 7 % respondentov bolo spokojných, ale až 58 % bolo nespokojných (z toho bolo 25 % veľmi nespokojných).

Graf 29 - Spokojnosť s jednotlivými oblasťami životného prostredia v obci Močenok podľa respondentov

Zdroj: Dotazníkový prieskum v obci Močenok, 2022, spracované autorkami

V poslednom tematickom okruhu sa respondenti vyjadrovali k otázkam ohľadne postavenia, resp. spolupráce **obce a OZ VITIS**, ktorého je obec súčasťou. Keďže až 68,3 %

opýtaných uviedlo, že nepozná spoločné rozvojové aktivity OZ VITIS, k ostatným otázkam sa vyjadroval menší počet respondentov. Pozitíva členstva obce v občianskom združení vidia respondenti v rozvoji spolupráce a spolupatričnosti členských obcí a v možnosti získať dotácie prostredníctvom spoločných projektov. Za najdôležitejšie spoločné aktivity v mikroregióne označili respondenti spoluprácu na riešení dopravnej situácie, v oblasti životného prostredia a v oblasti cestovného ruchu. Medzi návrhmi na spoluprácu obcí v OZ VITIS bola uvedená spolupráca pri budovaní cyklotrás v mikroregióne, pri realizovaní kultúrnych a najmä spoločných športových aktivít ako aj spolupráca v oblasti starostlivosti o seniorov, pri propagácii ako aj predaji lokálnych produktov. V odpovediach týkajúcich návrhov na dobudovanie, resp. zmenu v OZ VITIS sa najčastejšie vyskytovalo doriešenie spracovania odpadu v regióne, častejšia spolupráca jednotlivých členov, vybudovanie služieb pre návštevníkov regiónu a i.

V súvislosti s tvorbou dokumentu PHSR obce bol realizovaný aj **prieskum podnikateľského prostredia**, pretože inovatívnosť a investičná ochota podnikateľského prostredia patria ku kľúčovým faktorom ekonomického rozvoja. Tieto faktory, okrem globálnych makroekonomických ukazovateľov či legislatívnych podmienok, do značnej miery závisia od spolupráce súkromného sektora s miestnou samosprávou a intenzity vzájomných vzťahov. Z tohto dôvodu bolo žiadúce poznanie názorov a potrieb miestnych podnikateľských subjektov a následná analýza situácie súkromného sektora.

V štruktúre zúčastnených podnikateľských subjektov v obci podľa právnej formy tvorili 50 % spoločnosti s ručením obmedzením, 25 % živnostníci a 25 % zariadenia pre seniorov. 40 % subjektov zamestnáva od 11-50 zamestnancov, 20 % do 10 zamestnancov a 40 % subjektov má len 1 zamestnanca. V predmete podnikania anketovaných subjektov dominujú služby (60 %), zhodne po 20 % vykázalo predmet podnikania poľnohospodárstvo a priemyselnú výrobu. Existujúce spoločnosti sú lokalizované prevažne v obci (80 %), pričom 80 % z nich pôsobí na trhu viac ako 10 rokov a jeden respondent uviedol, že v obci pôsobí už 32 rokov.

Z hľadiska **vývojových trendov a rozvojových zámerov** je pozitívum, že subjekty nezaznamenali žiadne zmeny v počte zamestnancov s predchádzajúcim obdobím a aj fakt, že 100 % subjektov vykázalo minulý rok v hospodárení kladný hospodársky výsledok. 66,7 % subjektov plánuje v budúcnosti rozšírenie výroby, resp. služieb.

Kvalitu pracovnej sily hodnotili spoločnosti v 50 % ako dobrú, v 25 % ako veľmi dobrú a v 25 % ako dostatočnú. Najväčším **problémom na trhu práce** sú podľa subjektov nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily, nízka flexibilita pracovníkov, nízke platové ohodnotenie ako aj vysoká cena práce. Za **najvýznamnejšie faktory ovplyvňujúce podnikateľské prostredie** označili spoločnosti predovšetkým výhodnú polohu obce ako aj kvalitu a dostatok pracovnej sily. V rámci hodnotenia negatívnych faktorov ovplyvňujúcich podnikateľskú činnosť subjektov dominovali ceny vstupov, ekonomická situácia v SR ako aj úroveň vybavenia firmy pre podnikanie (priestory, zariadenia).

Bývanie a služby považujú podnikatelia za prioritné oblasti, ktorým by sa mala samospráva v **oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce** venovať. Za dôležité oblasti považujú aj kultúru a spoločenský život a kvalitu života občanov.

V **hodnotení verejných služieb** poskytovaných daným spoločnostiam bolo veľmi dobre hodnotené zásobovanie vodou, odkanalizovanie a likvidácia odpadov. Z aktivít miestnej samosprávy boli podnikateľmi najlepšie ohodnotené finančná a daňová politika (dane z nehnuteľnosti, poplatky), podpora cestovného ruchu a propagácia a pozemková politika. Naopak zlé hodnotenie má z pohľadu podnikateľov najmä podpora malého a stredného podnikania.

V rámci **nástrojov na podporu podnikania** by 60 % podnikateľov uvítalo poskytovanie daňových úľav, resp. úľav na poplatkoch. Z ostatných stimulov považujú za

vhodné: napr. informovanie o rozvojových zámeroch obce i mikroregiónu, zvýhodnenie pri prenájme a predaji nehnuteľností.

Perspektívy rozvoja obce vidia anketovaní v zlepšení dostupnosti bývania a v rozvoji agroturistiky. Pozitíva členstva obce Močenok v OZ VITIS vidia podnikatelia najmä v oblasti efektívnejšieho čerpania finančných prostriedkov prostredníctvom spoločných projektov.

1.3 SWOT ANALÝZA

Na základe získaných informácií o území bola následne vytvorená SWOT analýza, ktorá je považovaná na danej úrovni za jeden z najefektívnejších nástrojov plánovania, pomáhajúca ujasniť situáciu a zhodnotiť potenciál územia.

SWOT analýza (S - Strong points, W - Weak points, O - Opportunities, T - Threats) predstavuje jednoduchú, ale pritom výstižnú, vyčerpávajúcu a objektívnu charakteristiku silných a slabých stránok (vnútorná analýza) skúmanej oblasti a jej možných príležitostí a ohrození (vonkajšia analýza). Silné stránky zahŕňajú komparatívne a konkurenčné výhody územia pre rôzne typy rozvojových aktivít, slabé stránky sú ohrozujúce, limitujúce a majú negatívny vplyv na rozvoj územia. Príležitosti tvoria možnosti pre rozvoj územia a plynú prevažne z vonkajšieho prostredia. Ohrozenia predstavujú riziká vonkajšieho prostredia a môžu negatívne ovplyvniť rozvoj obce.

Silné stránky	Slabé stránky
✓ výhodná dopravná poloha vzhľadom na dostupnosť do administratívnych celkov vyššieho rádu (okresné, krajské, hlavné mesto)	✓ absencia napojenia na železničnú dopravu
✓ výhodná poloha vzhľadom na dopravné koridory národného ale aj európskeho významu (poloha k rýchlostnej ceste R1)	✓ nedostatočný počet cyklotrás spájajúcich obec s okolitými sídlami
✓ dostatočné množstvo dopravných spojení s okresným aj krajským mestom	✓ nevyhovujúci stav viacerých úsekov ciest nižšej kategórie spájajúcich obec s jej bezprostredným okolím
✓ priaznivé prírodné podmienky na poľnohospodársku produkciu	✓ vysoký stupeň intenzifikácie poľnohospodárskej produkcie spojený s vysokou mierou využívania umelých hnojív
✓ podmienky pre realizáciu cykloturistiky a agroturistiky	✓ nízka biodiverzita druhov vplyvom výskytu kultúrnej poľnohospodárskej krajiny a nízka ekologická stabilita územia v dôsledku pretvorenia prírodnej krajiny ľudskou aktivitou
✓ zdroje podzemných vôd	✓ blízkosť chemického závodu DUSLO Šaľa a.s. narušujúceho životné prostredie i estetickú stránku územia
✓ homogénna národnostná štruktúra obyvateľstva	✓ vznikajúce čierne skládky napriek existencii separovaného zberu
✓ priaznivá vzdelanostná štruktúra obyvateľov (prevaha obyvateľov so sekundárnym vzdelaním)	✓ celkový úbytok obyvateľstva spôsobený prirodzeným aj migračným úbytkom

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

Silné stránky	Slabé stránky
✓ vysoký podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva	✓ klesajúci podiel obyvateľstva v predproduktívnom veku so súčasným zvyšovaním sa podielu poproduktívneho veku (starnutie populácie)
✓ prítomnosť materskej, základnej a umeleckej školy v obci	✓ odliv kvalifikovanej pracovnej sily do iných miest
✓ prítomnosť zdravotného strediska v obci	✓ málo pracovných príležitostí priamo v obci
✓ vysoký počet obyvateľov zapojených do bohatého kultúrneho a spoločenského života	✓ nevyhovujúci technický stav miestnych komunikácií a chodníkov
✓ široká ponuka voľnočasových aktivít pre deti a mládež v rôznych kluboch pôsobiacich v obci	✓ nedostatok, resp. nevyhovujúci stav obecného mobiliáru (lavičky, odpadkové koše, informačné tabule, stojany na bicykle)
✓ výskyt architektonicky hodnotných objektov	✓ verejnosti neprístupné kultúrne pamiatky v obci
✓ fungujúci separovaný zber odpadu v obci	✓ nedostatočný počet zón na voľnočasové aktivity obyvateľov
✓ odkanalizovanie obce	
✓ prítomnosť terénnych sociálnych služieb v obci	
✓ dostatočné zabezpečenie telekomunikačnými sieťami a internetovým pripojením	
✓ transparentná komunikácia s občanmi	
✓ pôsobenie obecných médií slúžiacich pre lepšiu informovanosť obyvateľov obce	
✓ edičná činnosť obce	
✓ zvyšovanie bezpečnosti v obci	
✓ relatívne stabilná finančná situácia obce	
✓ príjmy plynúce z lokalizácie závodu Duslo Šaľa, a.s.	
✓ aktívne úsilie samosprávy o získanie finančných prostriedkov na rozvojové zámery obce	
Príležitosti	Ohrozenia
✓ rozvoj odvetví založených na využívaní prírodného potenciálu regiónu (multifunkčné poľnohospodárstvo, precízne poľnohospodárstvo, špeciálne potravinárstvo s vysokou pridanou hodnotou)	✓ celkový úbytok obyvateľstva vedúci k zníženiu počtu obyvateľov
✓ podpora malých a stredných podnikov zo strany štátu lokalizovaných na vidieku	✓ emigrácia mladých a vzdelaných ľudí za prácou do iných miest SR a do zahraničia vedúca k zníženiu kvality sociálneho kapitálu

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

Príležitosti	Ohrozenia
✓ lepšie využívanie obnoviteľných zdrojov energie	✓ riziko postihnutia územia environmentálnou katastrofou v dôsledku prítomnosti environmentálnych záťaží
✓ ďalšie budovanie infraštruktúry a revitalizácia priestranstiev vedúce k zvyšovaniu kvality života obyvateľov	✓ riziko postihnutia územia obce prírodnou katastrofou najmä v dôsledku zmeny klímy (napr. povodne)
✓ existencia regionálnych iniciatív k posilneniu kvality služieb vo vidieckom cestovnom ruchu	✓ vznik čiernych skládok vedúci k zhoršovaniu environmentálnej kvality prostredia
✓ vybudovanie cyklotrás pre prepojenie obce s okolím	✓ rozširovanie invázných druhov do pôvodnej fauny a flóry s rizikom zníženia biodiverzity lokálnych biotopov
✓ zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou	✓ legislatívne bariéry obmedzujúce podnikateľskú aktivitu
✓ zvýšenie spolupatričnosti a povedomia obyvateľov obce s cieľom zveladenia obce a zvýšenia jej atraktivity pre život a jej návštevu	✓ nezáujem domácich i zahraničných investorov o investície na území obce
✓ dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci	
✓ posilnenie aktivít zameraných na propagáciu obce	
✓ zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni	
✓ možnosť čerpania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ	

1.4 HLAVNÉ FAKTORY A DISPARITY ROZVOJA ÚZEMIA

Na základe predchádzajúcej SWOT analýzy je možné kombináciou silných stránok a príležitostí identifikovať hlavné faktory rozvoja územia a kombináciou slabých stránok a ohrození hlavné disparity územia.

Hlavné faktory rozvoja	Hlavné disparity rozvoja
• výhodná dopravná poloha vzhľadom na cestné komunikácie najvyššieho rádu • poloha medzi regionálnymi centrami cestovného ruchu (vodná nádrž Kráľová a mesto Nitra) umožňujúca rozvoj cykloturistiky • vhodné prírodné podmienky pre rozvoj poľnohospodárskych aktivít • vznik nových malých a stredných podnikov na podporu lokálnej ekonomiky pomocou podpory z fondov	• nepriaznivá demografická situácia ako výsledok celkového úbytku obyvateľstva (prirodzený i migračný úbytok) • stagnujúca situácia týkajúca sa poklesu dlhodobej nezamestnanosti • vysoká environmentálna záťaž územia • znižujúca sa biodiverzita druhov žijúcich v území obce v dôsledku intenzívnej poľnohospodárskej produkcie • nevyhovujúci technický stav komunikácií v obci znižujúci celkový estetický dojem

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

Hlavné faktory rozvoja	Hlavné disparity rozvoja
EÚ poľnohospodárska krajina ako vhodný predpoklad pre rozvoj foriem vidieckej turistiky a agroturistiky • široké spektrum občianskej a technickej vybavenosti obce • pomerne široká ponuka sociálnych služieb • bohatý a širokospektrálny kultúrny život v obci postavený na jej histórii a tradíciách • možnosti aktívneho zapojenia sa mládeže do voľnočasových aktivít • investície do budovania bezpečnosti v obci • profesionálna a aktívna samospráva • zverejňovanie informácií • propagácia života obce TV Kábel	a kvalitu života v obci • výskyt nelegálnych skládok odpadu i pri zavedenom separovanom zbere • vandalizmus na obecnom majetku

Zdroj: PHSR obce Močenok 2015 – 2020, aktualizované

2 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť dokumentu obsahuje víziu strategického rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik, určuje globálne a špecifické ciele rozvoja obce prostredníctvom jednotlivých opatrení a príslušných projektov a aktivít s rešpektovaním princípov regionálnej politiky a s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

2.1 VÍZIA OBCE

Obec Močenok bude vždy otvorenou, bezpečnou a atraktívnou obcou, v ktorej žijú vzdelaní, aktívni a angažovaní občania, ktorí svojím záujmom o miestne dianie budú podporovať všeobecný rozvoj obce. Obec bude predstavovať kombináciu atraktívneho územia pre život, podnikanie, ale vďaka svojim historickým danostiam i miesto pre návštevu. Obec Močenok so svojimi kultúrnymi dominantami, pokojným a priateľským vidieckym prostredím bude príťažlivým miestom pre život i vďaka svojej občianskej vybavenosti a kvalitnému životnému prostrediu.

Na dosiahnutie vízie bude obec Močenok podporovať:

- rozvoj a skvalitnenie potrebnej infraštruktúry,
- rozvoj cestovného ruchu,
- zvyšovanie kvality života obyvateľov,
- vytváranie bezpečného a stabilného prostredia,
- zachovanie zdravého životného prostredia v zmysle zásad udržateľného rozvoja,
- zvyšovanie profesionalizácie svojej správy a intenzívnejšiu spoluprácu s miestnym obyvateľstvom.

2.2 INTEGROVANÉ ÚZEMNÉ INVESTÍCIE AKO NÁSTROJ SYNERGIE OPATRENÍ A AKTIVÍT IMPLEMENTÁCIE ROZVOJOVEJ STRATÉGIE

V súčasnom programovom období 2021 – 2027 nástrojom synergie opatrení a aktivít implementácie PHSR obce sú integrované územné investície. Tieto sú v Integrovannej územnej stratégii (PHSR) Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030 definované nasledovne (stav k 15. 5. 2021):

1. Podpora budovania znalostnej ekonomiky a zvyšovanie inovačných kapacít v súkromnom sektore
 - Kľúčové výkonnostné ukazovatele:
 - Rozvoj inovačnej infraštruktúry
 - Rast dynamiky produkcie inovácií a právne chránených inovácií v regionálnej ekonomike
 - Rozvoj výskumných a vývojových kapacít v regióne
 - Zvýšenie tvorby pridanej hodnoty v súkromnom sektore
 - Zvýšenie exportného potenciálu inovovaných výrobkov
2. Atraktívna komplexná ponuka cestovného ruchu založená na lokálnych špecifikách

- Kľúčové výkonnostné ukazovatele:
 - rast počtu návštevníkov v regióne,
 - predĺženie priemernej dĺžky pobytu návštevníka v regióne,
 - zvýšenie tržieb podnikov cestovného ruchu
- 3. Zvyšovanie udržateľnej konkurencieschopnosti územia podporou odvetví využívajúcich lokálne zdroje
 - Kľúčové výkonnostné ukazovatele:
 - zvýšenie ekonomicky a environmentálne udržateľnej produkcie živočíšnej výroby a rastlinnej výroby v NSK,
 - zvýšenie produkcie biologicky hodnotných potravín v NSK
 - zvýšenie spotreby regionálne produkovaných potravín
- 4. Integrovaná infraštruktúra vodného a odpadového hospodárstva, sanácia environmentálnych zát'aží
 - Kľúčové výkonnostné ukazovatele:
 - Nárast objemu materiálne zhodnotených odpadov v t, kg/obyv.
 - Pokles objemu odpadov zlikvidovaného spaľovaním alebo skládkovaním v t, kg/obyv.
 - podiel pripojených EO/domácnosti na stokové kanalizačné siete
 - podiel pripojených EO/domácnosti na verejné vodovodné siete
 - počet sanovaných environmentálnych zát'aží
 - počet zrekultivovaných environmentálnych zát'aží a brownfieldov
 - počet brownfieldov pripravených na opätovné využitie
 - počet hospodársky využívaných bývalých brownfieldov
- 5. Prevencia živelných pohrôm a zmierňovanie následkov klimatických zmien
 - Kľúčové výkonnostné ukazovatele:
 - počet realizovaných protipovodňových stavieb,
 - škody na verejnom a súkromnom majetku v dôsledku výskytu povodne
 - počet vybudovaných biokoridorov,
 - dĺžka opevnených brehov,
 - plocha zalesneného povodia,
 - objem vyzbieraného odpadu a dreva z korýt vodných tokov
 - hodnota normatívov zelene,
 - indikátory vodnej kapacity územia
 - zvýšenie biodiverzity chránených území a zlepšenie odolnosti jednotlivých prvkov ÚSES
- 6. Integrovaná, ekologická a dostupná doprava
 - Kľúčové výkonnostné ukazovatele:
 - nárast počtu prepravovaných osôb verejnou hromadnou dopravou
 - znižovanie produkcie emisií CO₂
 - znižovanie dopravnej nehodovosti resp. zvýšenie bezpečnosti dopravy
- 7. Udržateľné smart energetické komunity
 - Kľúčové výkonnostné ukazovatele:
 - nárast produkcie energií z obnoviteľných zdrojov energií (OZE)
 - znižovanie produkcie emisií CO₂
- 8. Rozvoj sociálnej ekonomiky
 - Kľúčové výkonnostné ukazovatele:
 - zlepšenie začlenenia znevýhodnených a zraniteľných skupín obyvateľov do pracovného života a spoločnosti,

- zníženie materiálnej a sociálnej deprivácie,
 - zvýšenie kvality života
 - zvýšenie ponuky tovarov a služieb
9. Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok
- Kľúčové výkonnostné ukazovatele:
 - zlepšenie ponuky sociálnych a zdravotných služieb
 - zvýšenie kvality sociálnych a zdravotných služieb
 - integrácia sociálnych a zdravotných služieb
10. Inovatívne vzdelávanie
- Kľúčový výkonnostný ukazovateľ:
 - zvýšenie kvality vzdelávania
11. Rozvoj infraštruktúry a kapacít na prevenciu negatívnych spoločenských javov a zvýšenie bezpečnosti
- Kľúčový výkonnostný ukazovateľ:
 - zvýšenie bezpečnosti, zníženie výskytu negatívnych spoločenských javov
12. Rozvoj kultúry, športu a komunitného života
- Kľúčový výkonnostný ukazovateľ:
 - zlepšenie ponuky a kvality služieb
13. Ekonomická zóna Komárno
- Kľúčové výkonnostné ukazovatele:
 - rast objemu ekologicky prepravovaných a prekladaných komodít, rast počtu firiem lokalizovaných v priemyselnej zóne prístavu, rast počtu návštevníkov regiónu Komárno (okres),
14. Podpora komunitných prístupov pre dosahovanie priorít a cieľov IÚS NSK
- Kľúčové výkonnostné ukazovatele:
 - rast počtu aktívnych MVO a občianskych iniciatív pôsobiacich v prioritných oblastiach PHRSR NSK,
 - rast počtu projektov a aktivít realizovaných a služieb poskytovaných komunitným spôsobom v prioritných oblastiach PHRSR NSK
 - rast počtu užívateľov projektov a aktivít realizovaných a služieb poskytovaných komunitným spôsobom.

Detailnejšie rozpracovanie týchto integrovaných územných investícií je v procese vývoja, ukončenie strategickej a implementačnej časti Integrovanej územnej stratégie/PHSR Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030 sa očakáva v druhej polovici roka 2022.

3 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová (plánovacia) časť dokumentu by mala poskytnúť odpoveď otázku, ako obec zabezpečí realizáciu svojej vízie a strategických cieľov rozvoja prostredníctvom konkrétnych projektov.

3.1 EX-POST HODNOTENIE PROJEKTOV OBCE ZA ROKY 2015 – 2020

Uskutočniteľnosť strategických cieľov obce, ktoré boli v minulom programovom období bližšie špecifikované prostredníctvom prioritných oblastí, cieľov, opatrení a aktivít, vychádzajúcich z miestnych podmienok, závisí od viacerých faktorov:

- identifikácie hlavných faktorov a disparít rozvoja obce,
- identifikácie cieľov rozvoja obce,
- identifikácie schopnosti obce využívať vlastné i externé zdroje,
- od udržateľnosti navrhovaných a uskutočnených opatrení,
- od stupňa ich podpory získaných od všetkých záujmových skupín v obci.

Na základe analýzy potrieb a problémov obce boli pre programové obdobie 2015 – 2020 formulované tri dlhodobé ciele rozvoja obce, ktoré detailnejšie charakterizovali opatrenia a aktivity (tab. 42).

Tab. 42 - Hierarchia strategických cieľov obce Močenok v rokoch 2015 - 2020

Vízia	Obec Močenok bude vždy otvorenou, bezpečnou a atraktívnou obcou, v ktorej žijú vzdelaní, aktívni a angažovaní občania, ktorí svojím záujmom o miestne dianie budú podporovať všeobecný rozvoj obce. Obec bude predstavovať kombináciu atraktívneho územia pre život, podnikanie, ale vďaka svojim historickým danostiam i miesto pre návštevu. Obec Močenok so svojimi kultúrnymi dominantami, pokojným a priateľským vidieckym prostredím bude príťažlivým miestom pre život i vďaka svojej občianskej vybavenosti a kvalitnému životnému prostrediu.								
Cieľ	1. Prioritná oblasť - Hospodárska				2. Prioritná oblasť - Sociálna		3. Prioritná oblasť - Environmentálna		
	Zabezpečenie kvalitnej dopravnej, technickej a občianskej vybavenosti				Zabezpečenie kvalitných služieb pre obyvateľov	Vytvorenie podmienok pre rozšírenie možností trávenia voľného času	Zvýšenie kvality životného prostredia	Zvýšenie kvality nakladania s odpadmi	
Opatrenia	1.1 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií pod správou obce	1.2 Výstavba a rozvoj technickej infraštruktúry	1.3 Rozširovanie občianskej vybavenosti	1.4 Riešenie cyklistickej infraštruktúry	1.5 Riešenie rozvoja bývania	2.1 Rekonštrukcia a modernizácia budov	2.2 Rozšírenie možností pre voľnočasové aktivity	3.1 podpora aktivít zelenej infraštruktúry	3.2 Riešenie problémov s nakladaním s odpadmi

Zdroj: PHSR obce Močenok 2015 – 2020

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

V období rokov 2015 – 2021 bolo v obci Močenok zrealizovaných 87 projektov rôznorodého zamerania pokrývajúcich rôzne súvislosti života obyvateľov (tab. 43).

Tab. 43 - Zrealizované projekty v obci Močenok za obdobie rokov 2015 – 2021

P. č.	Názov investície - projektu	Garant	Rok realizácie	Náklady (v EUR)	Finančné prostriedky podľa zdrojov financovania (v EUR)				
					EÚ	štátny rozpočet	VÚC	obec	súkromné zdroje
1.	Zvyšovanie bezpečnosti v obci Močenok – rozšírenie kamerového systému	MV SR	2015	11 803,00		6 000,00		5 803,00	
2.	Obstaranie nájomného bytového domu na účel sociálneho bývania	MDVRR SR ŠFRB	2015	557 220,00	192 170,00			356 890,00 (úver) 8 160,00	
3.	Hasičské auto IVECO CAS 15	MV SR	2015	114 813,60		114 813,60			
4.	Súprava povodňovej záchranej služby pre hasičské jednotky	MV SR	2015	14 359,00		14 359,00			
5.	Sanácia čiernych skládok	EF	2015	181 167,00		90 559,00		90 608,00	
6.	Festival ľudovej piesne	NSK	2015	660,00			600,00	60,00	
7.	Športový deň dôchodcov	NSK	2015	480,00			429,00	51,00	
8.	Celoslovenský festival kresťanského divadla Gorazdov Močenok	MK SR	2015	7 000,00		4 000,00		3000,00	
9.	Modernizácia verejného osvetlenia v obci Močenok	MH SR, EFRR	2016	275 594,00	176 526,00			99 068,00	
10.	Zvyšovanie bezpečnosti v obci Močenok – Rozšírenie kamerového systému III.	MV SR	2016	19 800,00		10 000,00		9 800,00	
11.	Rekonštrukcia obecného rozhlasu v obci Močenok	MF SR	2016	4 300,00		3 900,00		400,00	
12.	Havarijná situácia hygienických zariadení na 1. NP v objekte ZŠ Močenok	MŠVVaŠ SR	2016	35 390,00		33 000,00		2 390,00	
13.	Rozvojový projekt na vybavenie telocvične	MŠVVaŠ SR	2016	3 900,00		3 900,00			
14.	Celonárodný festival kresťanského divadla Gorazdov Močenok	FPU	2016	11 235		10 700,00		535,00	
15.	Tradiície sú našou inšpiráciou	NSK	2016	770,00			700,00		
16.	V knihách je ukrytá múdrosť	FPU	2016	1 200,00		1 000,00		200,00	
17.	Tradiície spájajú	FPU	2016	1 200,00		1 000,00		200,00	
18.	Revitalizácia centra obce Močenok	MVRR SR	2016	297 500,00	282 306,00			15 194,00	
19.	Zabezpečenie materiálno-technického vybavenia DHZO	DPO SR	2016	700,00		700,00			
20.	Modernizácia a rekonštrukcia obecného rozhlasu II. etapa	MF SR	2017	45 900,00		5 000,00		40 900,00	
21.	Obstaranie nájomného bytu na účel sociálneho bývania	MDaV SR ŠFRB	2017	492 600,00	197 040,00			295 560,00 (úver)	

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

P. č.	Názov investície - projektu	Garant	Rok realizácie	Náklady (v EUR)	Finančné prostriedky podľa zdrojov financovania (v EUR)				
					EÚ	štátny rozpočet	VÚC	obec	súkromné zdroje
22.	Rekonštrukcia hygienických zariadení v pavilónoch 1 a 3 v objekte ZŠ Močenok	MŠVVaŠ SR	2017	77 841,00		60 000,00		17 841,00	
23.	Sanácia čiernej skládky v obci Močenok (Topoľky)	EF	2017	69 400,00		35 000,00		34 400,00	
24.	Spájame kultúrou a športom	Nadácia SPP	2017	10 280,00				280,00	10 000,00
25.	Osvetlenie priechodu pre chodcov na ul. Sv. Gorazda	Nadácia Allianz	2017	1 230,00				330,00	900,00
26.	Futbalom k novým priateľstvám	NSK	2017	1 049,00			954,00	95,00	
27.	Tradičie spájajú všetky generácie	NSK	2017	1 870,00			1 700,00	170,00	
28.	Zvyšovanie bezpečnosti v obci Močenok – rozšírenie kamerového systému III.	MV SR	2017	12 000,00		10 000,00		2 000,00	
29.	Kniha súčasť života	FPU	2017	1 200,00		1 000,00		200,00	
30.	Zabezpečenie materiálno-technického vybavenia DHZO v Močenku	DPO SR	2017	3 150,00		3 000,00		150,00	
31.	Technologické vybavenie zberného dvora v obci Močenok	MŽP SR	2018	197 867,00	187 973,00			9 894,00	
32.	Rozšírenie kapacity Materskej školy Močenok	MIRRI SR	2018	394 500,00		374 775,00		19 725,00	
33.	Predchádzanie vzniku BRO v obci Močenok	MŽP SR	2018	167 665,00	159 281,00			8 384,00	
34.	Technické zhodnotenie hasičskej zbrojnice v obci Močenok –	MV SR	2018	34 937,00		30 000,00		4 937,00	
35.	Regenerácia zelene v obci Močenok	SAŽP	2018	8 930,00		5 000,00		3 930,00	
36.	Zvyšovanie bezpečnosti v obci Močenok – rozšírenie kamerového systému V.	MV SR	2018	17 700,00		10 000,00		7 700,00	
37.	Dotácia na podporu rozvoja soc. služieb (DD – mangel)	MPSVaR SR	2018	5 340,00		4 800,00		540,00	
38.	Podpora rekonštrukcie a výstavby futbalovej infraštruktúry v obci Močenok	SFZ	2018	44 805,00				29 805,00	15 000,00
39.	Výstavba detského ihriska pre rozvoj pohybových aktivít detí v obci Močenok	Úrad vlády SR	2018	21 996,00		8 500,00		13 496,00	
40.	Zabezpečenie materiálno-technického vybavenia DHZO	DPO SR	2018	3 000,00		3 000,00			
41.	Rozmanitosť spája generácie	Nadácia SPP	2018	10 000,00					10 000,00
42.	Podpora opatrovateľskej služby v obci Močenok	MPSVaR	2018	118 560,00	118 560,00				
43.	Tvorivé dielne – Gorazdov Močenok 2018	FPU	2018	10 000,00		6 000,00		4 000,00	

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

P. č.	Názov investície - projektu	Garant	Rok realizácie	Náklady (v EUR)	Finančné prostriedky podľa zdrojov financovania (v EUR)				
					EÚ	štátny rozpočet	VÚC	obec	súkromné zdroje
44.	Futbal nás spája	NSK	2018	1 870,00			1 700,00	170,00	
45.	S kultúrou je krajší svet	NSK	2018	1 870,00			1 700,00	170,00	
46.	Poznaj obec Močenok	NSK	2018	1 900,00			1 700,00	200,00	
47.	Kniha v našich rukách	NSK	2018	1 320,00		1 200,00		120,00	
48.	Modernizácia a rekonštrukcia budovy KS – ozvučenie	MF SR	2018	11 000,00		10 000,00		1 000,00	
49.	Zníženie energetickej náročnosti Zdrúženého objektu v obci Močenok	MŽP SR	2019	937 749,00	788 420,00			149 329,00	
50.	Vodozádržné opatrenia v obci Močenok	MŽP SR	2019	184 245,00	144 126,00			40 119,00	
51.	Revitalizácia zelene v obci Močenok	SAŽP	2019	7 011,00		5 000,00		2 011,00	
52.	Triedený zber komunálneho odpadu v obci Močenok	EF	2019	59 880,00		56 000,00		3 880,00	
53.	WiFi pre Teba – WiFi pre Močenok	UPVII SR	2019	10 275,00	9 761,00			514,00	
54.	Vybavenie izieb a spoločenských miestností v DD	MPSVaR	2019	5 142,00		4 600,00		542,00	
55.	Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov na ZŠ v Močenku	MIRRI SR	2019	47 108,00	41 474,00			5 634,00	
56.	Zvyšovanie bezpečnosti v obci Močenok – Rozšírenie kamerového systému VI.	MV SR	2019	12 058,00		6 000,00		6 058,00	
57.	Elektromobilita v radoch Obcejnej polície Močenok	EF	2019	27 600,00		10 000,00		17 600,00	
58.	Zabezpečenie materiálo-technického vybavenia DHZO	DPO SR	2019	3 150,00		3 000,00		150,00	
59.	Rekonštrukcia vnútorných priestorov hasičskej zbrane v Močenku	MV SR	2019	22 000,00		11 264,00		10 736,00	
60.	Močenok žije kultúrou a športom	Nadácia SPP	2019	10 000,00					10 000,00
61.	XXVII. ročník festivalu GM 2019	FPU	2019	10 000,00		8 000,00		2 000,00	
62.	Interaktívna tabuľa	JUVAMEN	2019	700,00					700,00
63.	Futbal spája mládež	NSK	2019	1 683,00			1 530,00	153,00	
64.	Kultúra včera i dnes	NSK	2019	1 826,00			1 660,00	166,00	
65.	Vitajte v Močenku	NSK	2019	1 980,00			1 800,00	180,00	
66.	S knihou po celý život	FPU	2019	1 000,00		1 000,00			
67.	WiFi4EU	INEA	2019	15 000,00	15 000,00				
68.	XXVIII. ročník festivalu GM 2020	FPU	2020	8 000,00		5 000,00		3 000,00	
69.	Deti milujú futbal	NSK	2020	1 150,00			1 037,00	113,00	
70.	Žijeme kultúrou a tradíciami	NSK	2020	1 309,00			1 190,00	119,00	
71.	Močenok a okolie nielen pre cyklistov	NSK	2020	1 980,00			1 800,00	180,00	
72.	Kniha studnica múdrosti a relaxu	NSK	2020	1 500,00		1 500,00			

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

P. č.	Názov investície - projektu	Garant	Rok realizácie	Náklady (v EUR)	Finančné prostriedky podľa zdrojov financovania (v EUR)				
					EÚ	štátny rozpočet	VÚC	obec	súkromné zdroje
73.	Nabíjacia stanica pre elektromobily v obci Močenok	MH SR	2020	5 263,00		5 000,00		263,00	
74.	Močenok, stále zelenšia obec	SAŽP	2020	5 380,00		5 000,00		380,00	
75.	Vytváranie bezbariérového prostredia v DD	MPSVaR SR	2020	12 000,00		10 300,00		1 700,00	
76.	Zabezpečenie materiálo-technického vybavenia DHZO	DPO SR	2020	3 150,00		3 000,00		150,00	
77.	Močenok – monografia obce	JUVAMEN	2020	9 960,00				4 960,00	5 000,00
78.	Čítame radi	MŠVVaŠ SR	2020	800,00		800,00			
79.	Materiálo-technické vybavenie kuchyne v DD	MPSVaR SR	2021	7 074,00		6 365,00		709,00	
80.	Gorazdov Močenok, XXIX. celonárodný festival kresťanského divadla	FPU	2021	6 250,00		1 250,00		5 000,00	
81.	S dobrou knihou pookreje duša i myseľ	FPU	2021	1 400,00		1 100,00		300,00	
82.	Opatrovateľská služba v obci Močenok II.	MPSVaR SR	2021	130 560,00	130 560,00				
83.	Materiálo-technické vybavenie DHZO	DPO SR	2021	3 160,00		3 000,00		160,00	
84.	Dni obce Močenok	JUVAMEN	2021	10 000,00					10 000,00
85.	Dom ľudového bývania	NSK	2021	3 652,00			3 320,00	332,00	
86.	Rok na dedine	NSK	2021	3 660,00			3 321,00	339,00	
87.	Močenský jesenný beh	NSK	2021	770,00			700,00	70,00	

Zdroj: Obecný úrad Močenok, 2022

3.2 AKČNÝ PLÁN PROJEKTOV OBCE NA ROKY 2022 – 2027

Zmyslom a aj výsledkom úspešného strategického plánovania regionálneho rozvoja obce je realizácia akčného plánu aktivít (tab. 44). Ide o plán, ktorý definuje jednotlivé kroky pri plnení PHSR obce s ohľadom na jeho momentálne finančné, personálne a technické kapacity a naliehavosť navrhnutých aktivít. Je v ňom načrtnuté smerovanie rozvoja obce.

Tab. 44 - Akčný plán projektov obce Močenok na roky 2022 – 2027

P. č.	Názov projektu	Predpokladaný rok realizácie	Predpokladané náklady (v EUR)	Štruktúra predpokladaných zdrojov financovania (v EUR)			ŠFRB
				štátny rozpočet	súkromné	vlastné	
1.	Chodník ul. Čingov	2022	152 000			152 000	
2.	Oplotenie areálu MŠ	2022	15 000			15 000	
3.	Bytový dom SO 16 b.j. ul. M.R.Štefánika	2022	1 204 016	416 590		109 296	678 130
4.	Rekonštrukcia cesty Kakava a chodníka ul. Balajka	2022	215 000	205 000		10 000	
5.	Dobudovanie chodníka ul. Balajka	2022	60 000			60 000	
6.	Opatrenia mimo vodného toku ul. Čingov	2023	215 560	200 000		15 560	
7.	Vodozádržné opatrenia mimo vodného toku - ZŠ	2023	515 610	489 830		25 780	
8.	Rekonštrukcia vnútorných priestorov hasičskej zbrojnice	2023 - 2024	15 000			15 000	

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2021 – 2027
(s výhľadom do roku 2030)

9.	Tréningové ihrisko – futbalový štadión	2022	127 172	63 586		63 586	
10.	Dom ľudového bývania	2022 -	10 000			10 000	
11.	Urnový systém-horný a dolný cintorín	2022	23 100			23 100	
12.	Revitalizácia verejných priestranstiev	2023 -	70 000	20 000		50 000	
13.	Výstavba a rekonštrukcia detských ihrísk	2022 -	80 000	20 000		60 000	
14.	Zníženie energetickej náročnosti objektu materskej školy	2023	810 000	769 000		41 000	
15.	Rekonštrukcia kultúrneho domu	2022	190 000			190 000	
16.	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2022 -	500 000	100 000		400 000	
17.	Rekonštrukcia chodníkov	2023 -	200 000			200 000	
18.	Výstavba nových chodníkov	2023 -	200 000			200 000	
19.	Výstavba cyklotrasy	2023 -	300 000	200 000		200 000	
20.	Výstavba okružnej križovatky	2025	200 000	200 000		0	
21.	Rekonštrukcia domu smútku Horný cintorín	2024	100 000			100 000	
22.	Výstavba domova dôchodcov	2024	1 500 000	500 000		200 000	800 000
23.	Zabezpečenie obecného mobiliáru - lavičky, smetné koše, stojany na bicykle, cykloboxy, info tabule	2022 -	100 000	20 000		80 000	
24.	*Zníženie energetickej náročnosti športovej haly	2022 -	810 000	769 000		41 000	
25.	*Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov, vybudovanie spevnených plôch na parkovanie	2022 -	1 000 000	900 000		100 000	
26.	*Rekonštrukcia chodníka – prepoj medzi obcami Močenok – Horná Kráľová	2023 -	50 000			50 000	
27.	*Revitalizácia centra obce	2023 -	300 000	250 000		50 000	
28.	*Bezpečnosť a poriadok v obci zabezpečený obecným podnikom	2023 -	300 000				
29.	**Výstavba, modernizácia a rekonštrukcia informačných propagačných tabúl	2023 -	15 000	0		15 000	

Poznámky: *zaradené v IÚS/PHSR NSK do roku 2030

** návrh projektu Základnou organizáciou Jednoty dôchodcov Slovenska Močenok, 2022

Zdroj: Obecný úrad Močenok, 2022; databáza projektov IÚS/PHSR NSK do roku 2030; spracovali autorky

4 REALIZAČNÁ ČASŤ

Vypracovaním a schválením výsledného dokumentu proces strategického plánovania nekončí. PHSR je dokument živý, otvorený, reagujúci na zmeny. Proces plánovania však vyžaduje aj potrebu priebežného vyhodnocovania procesu realizácie aktivít, resp. jeho monitorovanie. Monitorovanie je nevyhnutné, pretože zaisťuje vykonanie akcií a udržanie úsilia na dosiahnutie cieľov tým, že uskutočňuje opatrenia na prispôsobenie sa prípadným zmenám v dostupných alebo požadovaných zdrojoch, prípadne zmenám prostredia ako takého. Akčný plán opatrení rozvoja obce je preto potrebné každoročne aktualizovať.

Definovanie konkrétnych projektov je len prvým krokom, prostredníctvom ktorého možno posunúť stratégiu bližšie k realizácii. V ďalšej fáze je potrebné vytvoriť organizačné štruktúry, ktoré budú zabezpečovať realizáciu cieľov. Preto treba zriadiť pracovnú skupinu pre implementáciu a delegovať na ňu túto úlohu. Pracovná skupina by mala vyvíjať činnosť v úzkej väzbe na obecné zastupiteľstvo a na jeho odborné komisie. Podstatou jej činnosti bude podnikáť kroky smerujúce k realizácii projektov, pripravovať projekty a koordinovať aktivity účastníkov rozvojového procesu. Vzhľadom k skutočnosti, že garantom väčšiny projektov je obec, možno predpokladať personálne prekrývanie činností administratívnych štruktúr miestnej samosprávy s poslancami a pracovnou skupinou.

Pracovná skupina pre implementáciu by okrem úlohy „transformovať strategickú víziu a ciele na skutočnosť“ mala plniť aj monitorovaciu úlohu. Jej náplňou bude sledovať zmeny v smerovaní vývoja obce, zmeny vonkajších podmienok rozvoja, ako aj nové požiadavky obyvateľov a ďalších cieľových skupín (návštevníkov, podnikateľov). Na základe zistených skutočností je potrebné uskutočniť revíziu aktuálnosti strategických cieľov, čo môže viesť k ich prípadnému prehodnoteniu. Obdobne by sa mal aktualizovať aj zásobník projektov - úspešne zavŕšené projekty by mali byť priebežne nahradzované novými projektmi, podporujúcimi kontinuitu v dosahovaní stanovených cieľov. Špeciálnym nástrojom pre uskutočňovanie monitoringu sú kvantitatívne indikátory úspešnosti projektu, ktoré pomôžu odpovedať na otázku „či sa darí dosahovať to, čo sme si stanovili, či postupujeme správnym smerom“.

Pracovná skupina pre implementáciu a monitoring by sa mala schádzať na spoločných stretnutiach aspoň raz za rok. Na stretnutí by sa zhodnotilo plnenie plánu, doterajší postup realizácie a prediskutovali a odsúhlasili zmeny v pláne.

Odporúčané zloženie pracovnej skupiny:

- starosta obce,
- odborné komisie obecného zastupiteľstva,
- podnikateľské subjekty,
- zainteresovaní obyvatelia (ktorí deklarovali záujem participovať v skupine),
- predstavitelia subjektov spolupracujúcich na realizácii aktivít/projektov.

Odporúča sa tiež pre každý kalendárny rok, vo väzbe na zasadnutie pracovnej skupiny, pripraviť na báze akčných plánov aj operatívne plány, ktoré by podrobne definovali úlohy a kroky pri realizácii jednotlivých projektov v danom roku. To je obzvlášť vhodné v prípade viacročných projektov.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce bude po schválení jeho znenia v obecnom zastupiteľstve zverejnený na internetovej stránke obce a v tlačenej forme verejne prístupný aj na obecnom úrade.

5 FINANČNÁ ČASŤ

Realizáciu opatrení a aktivít predstavujú finančne náročné projekty (tab. 38), preto je dôležité identifikovať finančné zdroje, ktoré umožnia ich realizáciu. Finančné prostriedky potrebné na realizáciu projektov, tak ako boli definované v PHSR obce, budú pochádzať z týchto zdrojov:

1. verejné zdroje (štátny rozpočet, rozpočet obce)
2. súkromné zdroje,
3. Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF).

Verejné zdroje

Zo štátneho rozpočtu sa poskytujú do rozpočtov obcí a do rozpočtov vyšších územných celkov dotácie.

Mestá a obce majú obmedzené možnosti získavania grantov zo štátneho rozpočtu na rozvojové aktivity. Nenávratný finančný príspevok pre investičné projekty (napr. výstavba obecných nájomných bytov) je možné získať prostredníctvom Štátneho fondu rozvoja bývania. Dôležitú úlohu pri realizácii environmentálnej infraštruktúry plní Environmentálny fond.

Rozpočet obce je základným zdrojom financovania jej aktivít. Keďže výška voľných finančných prostriedkov obce je limitovaná, je preto vhodné prostriedky obecného rozpočtu použiť najmä na:

- zabezpečenie prípravy projektov – projektová dokumentácia a príprava žiadostí na čerpanie eurofondov,
- spolufinancovanie projektov,
- financovanie bežných aktivít – neinvestičné aktivity v oblasti služieb občanom a spoločenského života v nej.

Z analýzy rozpočtovej situácie obce vyplýva, že jej finančné zdroje neumožňujú uhrádzať plánované investície a preto bude dôležité získanie finančných prostriedkov z externých zdrojov. Je potrebné počítať aj s variantom zamietnutia žiadosti o finančný príspevok. V takom prípade bude potrebné určiť náhradné zdroje financovania. Niektoré projekty bude možné realizovať v redukovanom rozsahu alebo na etapy (rozložené na dlhšie časové úseky) z obecného rozpočtu. V prípade iných projektov, najmä takých, ktoré sú schopné generovať zisky, prichádza do úvahy spoluúčasť súkromného sektora alebo využitie bankových úverových produktov.

Súkromné zdroje

Súkromné prostriedky predstavujú najjednoduchšiu formu investovania, nakoľko ich použitie závisí výlučne od rozhodnutia ich vlastníka. Pri investovaní súkromných zdrojov investor primárne hľadá zisk. Ich význam pre regionálny rozvoj spočíva v tom, že obvykle prinášajú nové pracovné miesta, skvalitňujú služby pre návštevníkov obce i pre miestnych obyvateľov.

Investovanie súkromných prostriedkov do neziskových aktivít je zatiaľ zriedkavé. Rovnako ako v zahraničí, častejšie je realizované investovanie na báze Joint Ventures – tzn. vytvárajú sa podniky so spoločným kapitálovým vkladom verejného subjektu (miestnej samosprávy) a súkromnej spoločnosti.

Vzhľadom k obmedzenej investičnej sile ekonomických subjektov pôsobiacich v obci bude potrebné zamerať pozornosť najmä na externé subjekty a aktívne vyhľadávať potenciálnych investorov.

Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF)

Európska regionálna politika si kladie za cieľ vyrovnávanie rozdielov medzi regiónmi v zmysle finančnej solidarity. Aby SR mohla v čerpať finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov, bola vypracovaná Partnerská dohoda SR 2021 – 2027, ktorej schválenie Európskou komisiou sa očakáva v 2. polroku 2021.

Čerpanie finančných zdrojov sa v aktuálnom programovom období bude realizovať, na rozdiel od deviatich operačných programov v predchádzajúcom programovom období, prostredníctvom iba jedného Operačného programu Slovensko.

Informácia o príprave návrhu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 a návrh rozdelenia národnej alokácie (23. 4. 2021) je zverejnený na <https://www.partnerskadohoda.gov.sk/programove-obdobie-2021-2027/>.

Plán obnovy – cestovná mapa k lepšiemu Slovensku informuje o 5 hlavných prioritách a finančných alokáciách na <https://www.planobnovy.sk/>.

Nové programové obdobie 2021 - 2027 prináša zmeny v celkovej alokácii finančných prostriedkov, ako aj zmeny prioritných smerov podpory. Preto bude potrebné overiť a následne aktualizovať možnosti financovania projektov obsiahnutých v tomto dokumente.

6 ZÁVER

Získanie finančnej podpory z verejných zdrojov (európskych, štátnych alebo regionálnych) si v súčasnosti vyžaduje existenciu spracovanej rozvojovej stratégie - republikovej, regionálnej, subregionálnej i lokálnej. Vyžaduje to aj Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, resp. jeho novela Zákon č. 309/2014 Z. z. Podľa tohto zákona majú mať obce schválený program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR), ktorý by mal byť v súlade s rozvojovým dokumentami vyššej hierarchickej úrovne.

Príprava PHSR je pomerne zložitá cesta, ktorá si vyžaduje určitú vopred stanovenú postupnosť krokov, ktoré na seba logicky nadväzujú. Cieľom PHSR nie je vyriešiť všetky problémy, ktoré sa v obci vyskytujú, ale načrtnúť smer, ktorý vytvorí vhodné podmienky pre ich riešenie. Cieľom je vytvoriť programový dokument pre podporu rozvoja obce aktivizáciou a koordináciou všetkých ekonomických, kultúrnych a spoločenských subjektov tak, aby bol maximálne využitý potenciál územia na dosiahnutie ekonomickej, kultúrnej a spoločenskej prosperity celej obce pri akceptovaní princípov udržateľného rozvoja.

Spracovaný dokument PHSR predstavuje súčasný stav i perspektívy rozvoja obce, ktorá sa snaží zlepšiť životné podmienky svojich občanov i uspokojiť nároky návštevníkov.

Najväčšou devízou obce sú však jeho obyvatelia, ktorí z veľkej časti majú o život vo svojej obci záujem a na jej rozvoji sú ochotní participovať.

Hlavným cieľom PHSR obce je zlepšiť kvalitu života jeho občanov, vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj a presadzovať koncept udržateľného rozvoja obce.

Preto vyjadrujeme presvedčenie, že v spolupráci s vedením obce sa obyvateľom tohto územia v ich snahe zlepšiť si životné podmienky aj vďaka získavaniu finančných prostriedkov z verejných i neverejných zdrojov bude len dariť.

7 ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV

1. Bazálny environmentálny informačný systém sídiel. 2022. <http://www.beiss.sk/>
2. Bohuš, P., Klinda, J. a kol. 2010a. Regióny environmentálnej kvality. Mierka 1 : 500 000. In : Environmentálna regionalizácia Slovenskej republiky (III. aktualizované a rozšírené vydanie. Bohuš, P., Klinda, J. red.). Bratislava : MŽP SR, Košice : SAŽP. 2010. s. 101. ISBN 978-80-88503-00-1
3. Bohuš, P., Klinda, J. a kol. 2010b. Stupeň environmentálnej kvality územia. Mierka 1 : 500 000. In : Environmentálna regionalizácia Slovenskej republiky (III. aktualizované a rozšírené vydanie. Bohuš, P., Klinda, J. red.). Bratislava : MŽP SR, Košice : SAŽP. 2010. s. 96. ISBN 978-80-88503-00-1
4. Cykloreģion Nitra. 2022. <https://nr.cykloportal.sk/>
5. Čepelák, J. 1980. Živočíšne regióny. Mierka 1 : 100 000. In: Atlas SSR. Mazúr, E. red. Bratislava : SAV; SÚGaK, 1980, s. 93.
6. Čurlík, J., Šály, R. 2002. Zrornosť pôdy. Mierka 1 : 500 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica SAŽP, 2002. s. 110-111. ISBN 80-88833-27-2
7. DATAcube. Štatistický úrad Slovenskej republiky. 2022. <http://datacube.statistics.sk/>
8. Futák, J. 1980. Fytogeografické členenie. Mierka 1 : 100 000. In: Atlas SSR. Mazúr, E. red. Bratislava : SAV; SÚGaK, 1980, s. 88.
9. Geologická mapa Slovenska M 1:50 000. 2013. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra. <http://mapserver.geology.sk/gm50js>.
10. Hensel, K., Krno, I. 2002. Zoogeografické členenie: limnický biocyklus. Mierka 1 : 2 000 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vyd. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica : SAŽP, 2002, s. 118. ISBN 80-88833-27-2
11. Hydrogeochemické mapy. 2008. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2008. <http://apl.geology.sk/hydrochem>
12. Jedlička, L., Kalivodová, E. 2002. Zoogeografické členenie: terestrický biocyklus. Mierka 1 : 2 000 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vyd. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica : SAŽP, 2002, s. 118. ISBN 80-88833-27-2
13. Keresteš, P. a kol. 2020. Močenok - monografia obce. Nitra : ENARS, s.r.o., s. 544. ISBN 978-80-973164-5-7
14. Klimatický atlas Slovenska. 2022. <https://klimat.shmu.sk/kas/>
15. Komunita Kráľovnej pokoja. 2022. <http://www.kkp.sk/kastiel-mocenok/>
16. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) v znení KURS 2011
17. Lapin, M. a kol. 2002. Klimatické oblasti. Mierka 1 : 1 000 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica SAŽP, 2002. s. 95. ISBN 80-88833-27-2
18. Maglocký, Š., 2002. Potenciálna prirodzená vegetácia. Mierka 1 : 500 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica SAŽP, 2002. s. 114 - 115. ISBN 80-88833-27-2
19. Malík, P., Švasta, J. 2002. Hlavné hydrogeologické regióny. Mierka 1 : 1 000 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vyd. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica : SAŽP, 2002, s. 104. ISBN 80-88833-27-2
20. Mapový prehliadač ŠOP SR, 2022. <http://maps.sopsr.sk/>
21. Materská škola Močenok. 2022. <https://materskaskolamocenok.webnode.sk/zamestnanci/>
22. Mazúr, E., Lukniš, M. 1980. Geomorfologické jednotky. Mierka 1 : 500 000. In: Atlas SSR. Mazúr, E. red. Bratislava : SAV; SÚGaK, 1980, s. 54-55

23. Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja. 2020. Bratislava : Úrad podpredsedu Vlády SR pre investície a informatizáciu. 50 s.
https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2020/09/Metodika_PHRSR2020.pdf
24. Michalko, J. a kol. 1986. Geobotanická mapa ČSSR. Textová a mapová časť. Bratislava : Veda. 163 s.
25. Mindáš, J., Škvarenina, J. 2002. Výskyt hmiel. Mierka 1 : 1 500 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vyd. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica : SAŽP, 2002, s. 100. ISBN 80-88833-27-2
26. Obec Močenok. Oficiálna stránka obce. 2022. <https://mocenok.sk/>
27. Pamiatkový úrad SR. 2022. <http://www.pamiatky.sk/sk/page/evidencia-narodnych-kulturnych-pamiatok-na-slovensku>
28. Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020.
<https://www.partnerskadohoda.gov.sk/>
29. Plán obnovy - cestovná mapa k lepšiemu Slovensku. <https://www.planobnovy.sk/>
30. Plesník, P. 2002. Fytogeograficko-vegetačné členenie. Mierka 1 : 1 000 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vyd. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica : SAŽP, 2002, s. 113 ISBN 80-88833-27-2
31. Portál VÚPOP. Parametre BPEJ. 2022.
<https://portal.vupop.sk/portal/apps/webappviewer/index.html?id=d89cff7c70424117ae01ddba7499d3ad>
32. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016 – 2022. Strategická, programová, realizačná a finančná časť. Nitra : NSK, 2016. 98 s.
<https://www.unsk.sk/zobraz/sekcii/dokumenty-regionalneho-rozvoja>
33. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok 2015 – 2020. 2014. Gemini Group, s. r. o. 77 s.
34. Program rozvoja vidieka SR na programové obdobie 2014 – 2020.
<https://www.mpsr.sk/index.php?navID=935&navID2=935&sID=43&id=8644>
35. Program odpadového hospodárstva obce Močenok na roky 2011 – 2015.
<https://mocenok.sk/kategoria/strategicke-dokumenty>
36. Program rozvoja bývania obce Močenok pre roky 2017 – 2021.
<https://mocenok.sk/kategoria/strategicke-dokumenty>
37. Privalincová, J. 2016. Územný plán obce Močenok – Zmeny a doplnky č. 2.
<https://mocenok.sk/kategoria/uzemny-plan-obce-mocenok>
38. Regionalizácia cestovného ruchu SR. 2022. <https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/cestovny-ruch-7/legislativa-a-koncepcne-dokumenty/koncepcne-dokumenty/regionalizacia-cestovneho-ruchu-v-sr/prilohy-mapy>
39. Retrospektivní slovník obcí ČSSR 1850-1970. 1978. Praha : Federální statistický úřad, 1978. 94 s.
40. Ružička, M. a kol. 1996. Biotopy Slovenska. Bratislava : Ústav krajinej ekológie SAV, 1996. 192 s. ISBN 80-967527-3-1
41. Sčítanie obyvateľstva, domov a bytov Slovenska 1980, 1991, 2001, 2011, 2021. Bratislava : Štatistický úrad SR.
42. SHMÚ, 2020. Výsledky monitorovania kvality podzemných vôd.
<https://www.shmu.sk/sk/?page=2451>
43. Stanová, V., Valachovič, M. (eds.). 2002. Katalóg biotopov Slovenska. Bratislava : DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, 2002. 225 s.

44. Strategický a marketingový plán rozvoja cestovného ruchu v NSK na roky 2014 – 2020. <https://www.unsk.sk/zobraz/obsah/8418>
45. Stratégia miestneho rozvoja vedeného komunitou VITIS. 2017. https://www.trnovecnadvahom.sk/data/page/trnovecnadvahom/1993/strategia_vitis_veρια_9-2017_final-4.pdf
46. Stratégia rozvoja cyklotrás v NSK na roky 2021 – 2027. <https://www.unsk.sk/zobraz/obsah/12054>
47. Stratégia rozvoja vidieka NSK 2016 – 2022. https://www.leadernsk.sk/images/dokumenty/strategia_final_print.pdf
48. Šály, R., Šurina, B. 2002. Pôdy. Mierka 1 : 500 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica SAŽP, 2002. s. 106-107. ISBN 80-88833-27-2
49. Šimo, E., Zaťko, M. 1980. Typ režimu odtoku. Mierka 1 : 100 000. In: Atlas SSR. Mazúr, E. red. Bratislava : SAV; SÚGaK, 1980, s. 65.
50. Tarábek, K. 1980. Klimaticko-geografické typy. Mierka 1 : 100 000. In: Atlas SSR. Mazúr, E. red. Bratislava : SAV; SÚGaK, 1980, s. 64.
51. Tremboš, P., Minár, J. 2002. Morfológicko-morfometrické typy reliéfu. Mierka 1 : 500 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. Bratislava : MŽP SR, Banská Bystrica SAŽP, 2002. s. 90-91. ISBN 80-88833-27-2
52. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. 2022. https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/mesacne-statistiky-miest-a-obci/2021.html?page_id=1060199
53. Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja. 2015. <https://www.unsk.sk/zobraz/sekcii/uzemnoplanovacie-dokumenty-a-uzemnoplanovacie-podklady-kraja>
54. Vass, D. a kol. 1988a. Regionálne geologické členenie Západných Karpát a severných výbežkov Panónskej panvy na území ČSSR, Bratislava : GÚ DŠ, 1988
55. Vass, D. a kol. 1988b. Vysvetlivky k mape Regionálne geologické členenie Západných Karpát a severných výbežkov Panónskej panvy na území ČSSR. Mierka 1 : 500 000. Bratislava : GÚ DŠ, 1988. 65 s.
56. Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030. 2020. <https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2021/01/Slovensko-2030.pdf>
57. Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôd. 2022. <http://www.podnemapy.sk/default.aspx>
58. Základná mapa. 2020. <https://zbgis.skgeodesy.sk>
59. Základná škola Močenok. 2022. <https://zsmocenok.edupage.org/about/?subpage=1>
60. Základná umelecká škola Močenok. 2022. <https://mocenokzus.edupage.org/text3/>
61. Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení zákonov č. 309/2014 Z. z., č. 378/2016 Z. z., č. 58/2018 Z. z., č. 313/2018 Z. z., č. 221/2019 Z. z., č. 134/2020 Z. z.)
62. Záverečný účet obce Močenok. 2022. <https://mocenok.sk/clanok/zaverecny-ucet-obce>
63. Živnostenský register SR. 2022.